

Effektevaluering af Lær for Livets indsatser

Indholdsfortegnelse

Forord	3
Sammenfatning	6
1. Indledning	8
2. Børn og unge i udsatte positioner i Danmark	10
2.1 Litteraturgennemgang	10
2.2 Udvikling i antallet af børn og unge i udsatte positioner	11
2.3 Fremtidsudsigter for børn og unge i udsatte positioner	12
3. Effekter af Lær for Livets indsatser	18
3.1 Beskrivelse af Lær for Livet	18
3.2 Data og metode	19
3.3 Resultater	24
4. Potentialeberegninger	31
4.1 Fremgangsmåde	31
4.2 Resultater	35
Litteraturliste	38
Bilag	40
B.1 Anvendte datakilder	40
B.2 Udvælgelses af kontrolgruppe	41
B.3 Definitioner	42
B.4 Teknisk metodebeskrivelse	48
B.5 Sammenligning af kommuner	50
B.6 Detaljerede resultater	51
B.7 Robusthedsanalyser	65
B.8 Potentielle gevinster på de offentlige finanser	69

Forord

Det er vigtigt for vores samfund, at politiske beslutninger i høj grad bygger på solid evidens for de effekter, som man ønsker at opnå med en given indsats. Dette er blandt Tranæs-udvalgets konklusioner fra 2024. Ligeledes anbefaler udvalget, at der fokuseres på tidlig indsats og forebyggelse for at reducere langsigtede omkostninger ved sociale indsatser.

I denne rapport foretager vi en kvantitativ effektevaluering, som skal bidrage med solid evidens om effekterne af en forebyggende og langvarig indsats til børn og unge i udsatte positioner. Indsatsen gives af organisationen Lær for Livet. Børnene starter typisk et forløb, når de er 9 til 13 år, og det fulde forløb varer seks år. Fokus for effektevalueringen er på uddannelsesmæssige udfaldsmål. Resultaterne anvendes i en potentialeberegner, som skal give et plausibelt – men dog konservativt – skøn over de samfundsøkonomiske effekter af et Lær for Livet-forløb.

Det er vores håb, at rapporten kan fungere som et solidt vidensgrundlag for beslutningstagere, når de skal vurdere de samfundsøkonomiske gevinster ved at tilbyde et Lær for Livet-forløb eller lignende indsats til flere børn og unge i udsatte positioner.

Rapporten er udarbejdet på vegne af Lær for Livet med finansiering fra TrygFonden i perioden september 2023 til august 2024. Arbejdsgruppen har modtaget værdifuld løbende sparring fra professor Michael Svarer og konstruktive kommentarer til den samlede rapport fra tre anonyme fagfæller.

Rigtig god læselyst.

Om Kraka Economics

Kraka Economics er en samfundsøkonomisk konsulentvirksomhed, der er ejet af Maj Invest. Vores formål er at oplyse samfundsdebatten og kvalificere beslutninger med økonomifaglige analyser. Kraka Economics består af økonomer på højeste faglige niveau, herunder anerkendte forskere.

Derudover benytter vi vores politiske indsigt til at forstå kundens strategiske behov for derefter at kunne levere et forståeligt materiale, som er direkte anvendeligt i beslutningsprocessen. Kraka Economics er udsprunget af tænketanken Kraka og udgør et stærkt økonomifagligt fællesskab under samme tag.

Adresse: Kraka Economics, Rigensgade 11, 3. sal, 1316 København K

E-mail: admin@kraka-economics.dk

Hjemmeside: <https://kraka-economics.dk/>

Om Lær for Livet

Lær for Livet er en organisation, der styrker læring, livsduelighed og fællesskaber for og med børn og unge i svære livsvilkår. Målet er, at børnene kan bestå folkeskolens afgangsprøve og senere gennemføre en ungdomsuddannelse. Når børn og unge gennemfører en uddannelse, står de nemlig med en afgørende nøgle til at skabe et godt og selvforsørgende liv som voksen.

Børnene er mellem 9 og 13 år, når de starter deres seksårige forløb i Lær for Livet. Børnene løftes fagligt og socialt med hjælp fra en frivillig mentor 2-4 gange om måneden. Børnene samles også på såkaldte "Learning Camps", hvor de bliver en del af et stærkt fællesskab og samtidig får styrket både deres faglige, personlige og sociale kompetencer. Endelig bygger Lær for Livet bro til børnenes hjemmelæringsmiljø via kontakt til hjem og skole.

Flere end 1000 børn har været en del af Lær for Livet siden opstarten i 2012. Lær for Livet er finansieret med midler fra private fonde og deltagerbetaling fra børnenes kommuner.

Adresse: Lær for Livet, Hejrevej 43, 3. sal, 2400 København NV

Hjemmeside: <https://laerforlivet.dk/>

Om tilblivelse af rapporten

For at sikre fuld transparens om rapportens tilblivelse og dens konklusioner, gøres her opmærksom på, at partner i Kraka Economics, Henrik Mulvad, tiltrådte som ny bestyrelsesformand i Lær for Livet pr. 1. juni 2023.

På daværende tidspunkt var Lær for Livet i dialog med Kraka Advisory (nu Kraka Economics) om at udarbejde den effektanalyse og samfundsøkonomiske gevinstberegning af Lær for Livet, som ligger til grund for rapporten. Derfor var det afgørende for alle parter at tage de nødvendige forholdsregler for at sikre den højest mulige kvalitet og troværdighed i Kraka Economics' arbejde for Lær for Livet, uanset eventuelle interessekonflikter.

Det betyder, at partner Henrik Mulvad ikke har været inddraget i arbejdet – hverken i arbejdsgruppen i Kraka Economics eller i bestyrelsen i Lær for Livet.

Sammenfatning

I denne rapport foretager vi en kvantitativ effektevaluering af Lær for Livets indsatser for børn og unge i udsatte positioner i Danmark. Med et stigende antal børn og unge i udsatte positioner og stigende offentlige udgifter til denne gruppe, adresserer rapporten et presserende behov for evidensbaseret viden om effektive støtteforanstaltninger. Projektet er lavet i samarbejde med Lær for Livet og er finansieret af TrygFonden. Rapporten indgår som et delprojekt af partnerskabet mellem Lær for Livet og TrygFonden.

Rapportens første del sætter fokus på livsudsigterne for børn og unge i udsatte positioner. Tidligere undersøgelser viser, at denne gruppe ofte oplever negative langtidsvirkninger i form af lavere uddannelsesniveau og erhvervsdeltagelse. På baggrund af registerdata om befolkningen viser vi, at tidligere anbragte har tjent ca. halvdelen af ikke-anbragte frem mod det 39. leveår. Samtidig har tidligere anbragte i samme periode modtaget mere end dobbelt så meget i offentlige overførselsindkomster sammenlignet med ikke-anbragte.

Datagrundlaget for analysen består af mikrodata fra Danmarks Statistik og programdata fra Lær for Livet. Målgruppen for analysen er anbragte børn og unge. Lær for Livet udvidede i 2020 sin målgruppe til børn og unge, der modtager forebyggende foranstaltninger, men denne gruppe udelades fra analysen, da der endnu er for få deltagere fra denne gruppe af deltagere. Vi søger at isolere de kausale effekter på uddannelse og trivsel af at deltage i et Lær for Livet-forløb.

Resultaterne tyder på markante positive effekter af deltagelse i Lær for Livet på uddannelsesresultater og trivsel. Særligt fremhæves det, at deltagelse i Lær for Livet forventes at øge sandsynligheden for at bestå folkeskolens afgangsprøve fra 50 pct. til 65 pct. for målgruppen af anbragte børn og unge. Samtidig forventes karaktergennemsnittet ved folkeskolens afgangsprøve at stige fra 5,0 til 6,2 for de deltagende børn og unge, mens også trivslen blandt deltagerne forbedres markant.

Rapporten konkluderer, at Lær for Livet-programmet har et væsentligt potentiale til at reducere uddannelsesmæssige uligheder og fremme livsduelighed blandt børn og unge i udsatte positioner. Disse resultater understøtter vigtigheden af uddannelsesmæssig støtte og stabile relationer for denne gruppe. Ydermere påpeges behovet for yderligere analyse til at belyse langsigtede effekter.

Endelig opstiller vi en potentialeberegner og diskuterer de samfundsøkonomiske potentialer ved at investere i børns og unges uddannelse og trivsel gennem programmer som Lær for Livet. Den understreger vigtigheden af fortsat fokus og ressourcer til disse initiativer, idet de ikke blot bidrager til de unges individuelle fremtid, men også til samfundet som helhed.

Sammenfattende understreger denne rapport det kritiske behov for målrettet støtte til børn og unge i udsatte positioner for at forbedre deres udvikling og trivsel. Lær for Livets indsats udgør et væsentligt skridt i retning af at adressere disse behov, med potentiale til at skabe mærkbare forbedringer i deltageres liv og yde et betydeligt bidrag til samfundet.

1. Indledning

Udgifterne til børn og unge i udsatte positioner stiger

I dag udgør børn og unge i udsatte positioner ca. 4,1 pct. af de 0 til 17-årige ifølge tal fra Danmarks Statistik.¹ Børn og unge i udsatte positioner defineres som at have været anbragt eller modtaget forebyggende foranstaltninger i det seneste år. Andelen er steget fra 3,4 pct. i 2015 til 4,1 pct. i 2022. Det svarer til, at der i 2015 var ca. 40.000 børn og unge i denne gruppe i alderen 0 til 17 år, som er steget til knap 47.000 i 2022. Samtidigt har udgifterne til denne gruppe været stigende i samme periode. På trods af store udgifter til området, er der stadig mange børn og unge, som tabes i skole- og uddannelsessystemet.

Konsekvenserne af utilstrækkelig støtte rammer langt ind i voksenlivet

Selvom udgifterne til området er store, er der mange økonomiske fordele ved at investere tidligt i børn og unge i udsatte positioner. Flere analyser viser, at disse børn og unge er ramt langt ind i voksenlivet sammenlignet med den øvrige befolkning. AE (2020) viser fx, at anbragte børn har sværere ved at få uddannelse og job, og hele 46 pct. af dem, som har været anbragt som barn, er uden for arbejdsstyrken som 30-årige. Det medfører store udgifter til bl.a. overførselsindkomster og beskæftigelsesindsatser. Der er således både store samfundsøkonomiske omkostninger samt store omkostninger for den enkelte i forhold til trivsel, sundhed mv.

Stort samfundsøkonomisk potentiale

Der er en klar sammenhæng mellem det at bestå folkeskolens afgangsprøve og ens videre færd i uddannelsessystemet samt risikoen for at ende i arbejdsløshed, hjemløshed, kriminalitet og misbrug. Det er ligeledes velkendt, at uddannelse og en tættere tilknytning til arbejdsmarkedet har positive effekter på trivsel og medfører færre offentlige udgifter. Uddannelse har dermed stor betydning for samfundet og for den enkelte borger selv.

Lær for Livet har fokus på børn med svære livsvilkår

Lær for Livet er en organisation, der styrker læring, livsduelighed og fællesskaber for børn og unge med svære livsvilkår. Deltagerne er enten anbragt eller bor hjemme med forebyggende foranstaltninger (fx aflastningsophold eller tilknytning af en fast kontaktperson). Det er et krav for deltagelse, at barnet ikke kræver konstant støtte eller pleje, hvorfor børn og unge med en betydelig og varig funktionsnedsættelse ikke indgår i målgruppen. Målet er, at deltagerne kan bestå folkeskolens afgangsprøve og gennemføre en ungdomsuddannelse. Børnene er mellem 9 og 13 år, når de starter deres seksårige forløb i Lær for Livet. Forløbet inkluderer en række "Learning Camps" i ferier og weekender, hvor børnene samles om faglige og sociale aktiviteter. I hverdagen mødes børnene typisk to til fire gange om måneden med en frivillig mentor. Endelig bygger Lær for Livet bro til børnenes hjemmelæringsmiljø via kontakt til hjem og skole. Flere end 1.000 børn har været en del af Lær for Livet siden opstarten i 2012, og finansiering kommer fra børnenes kommuner og private fonde.

Rapportens struktur og indhold

Der tages i rapporten udgangspunkt i organisationen Lær for Livet og effekterne af deres indsats til børn og unge i udsatte positioner på en række af udfaldsmål. I kapitel 2 beskriver vi, hvordan voksne, der har været i en udsat position i barndommen, klarer sig økonomisk, sammenlignet med øvrige personer i befolkningen. I kapitel 3 kortlægger vi Lær for Livets indsats, og efterfølgende evaluerer vi indsatserne i forhold til en række udfaldsmål. I kapitel 4 opstiller vi på baggrund af de fundne effektstørrelser i kapitel 3 en potentialeberegner, der viser de samfundsøkonomiske potentialer ved at investere i Lær for Livet.

¹ Danmarks Statistiks Statistikbank, tabel BU43.

2. Børn og unge i udsatte positioner i Danmark

Kapitlets indhold

Mens Danmark i høj grad er et land, hvor børn og unge i udsatte positioner hjælpes, er der stadig en væsentlig del, som ikke får tilstrækkelig støtte til fx at klare sig igennem grundskolen. Konsekvenserne af manglende uddannelse viser sig langt ind i voksenlivet. I afsnit 2.1 gennemgår vi eksisterende litteratur på området. I afsnit 2.2 beskriver vi, hvad der i rapporten defineres som børn og unge i udsatte positioner. Herudover beskriver vi, hvordan udviklingen har været i antallet af børn og unge i udsatte positioner samt udgifterne hertil. I afsnit 2.3 ser vi nærmere på nogle gennemsnitlige fremtidsudsigter for børn og unge i udsatte positioner sammenlignet med den øvrige befolkning.

2.1 Litteraturgennemgang

Litteratur om børn og unge i udsatte positioner

I dette afsnit gennemgår vi litteraturen på området for børn og unge i udsatte positioner i Danmark. Litteraturen om de kausale effekter af indsatser for denne gruppe er dog stadig begrænset, og den litteratur, der findes, fokuserer i høj grad på kvalitative evalueringer. Det har ikke været muligt at identificere nogle dybdegående kvantitative effektevalueringer, der estimerer de kausale effekter af indsatser, som minder om Lær for Livets indsatser.

Udsathed hænger sammen med ringe fremtidsudsigter

Tidligere analyser af børn og unge i udsatte positioner viser, at de klarer sig dårligere på en lang række parametre sammenlignet med øvrige børn og unge. Fx foretager KL (2020) en sammenligning af børn og unge, som har været anbragt eller modtaget forebyggende foranstaltninger, med børn og unge, der ikke har været anbragt eller modtaget forebyggende foranstaltninger. Her viser de, at børn og unge i udsatte positioner klarer sig dårligere end "ikke-udsatte" i forhold til trivsel i skolen, sandsynligheden for at bestå folkeskolens afgangsprøve, resultater ved folkeskolens afgangsprøve samt sandsynligheden for at påbegynde en ungdomsuddannelse.

Anbringelsestypen har betydning for barnets skolegang

VIVE (2021) undersøger betydningen af anbringelsestype for anbragte børns skoleresultater. Forfatterne laver en effektmåling af betydningen af at blive anbragt i plejefamilie frem for på institution. Analysen viser, at anbringelsestypen kan have betydning for, hvordan barnet klarer sig i skolen. De kan ikke påvise, at anbringelsestypen har en effekt på skolefravær, resultater i nationale tests eller folkeskolens afgangsprøve. Til gengæld finder de en positiv effekt af at være anbragt i en plejefamilie frem for på en institution på deltagelsen ved afgangsprøven i 9. klasse og på sandsynligheden for at påbegynde en ungdomsuddannelse.

Budgetkrav påvirker afgørelser i børnesager

Der er også påvist en sammenhæng mellem kommunale budgetkrav og de indsatser, der sættes i gang til børn og unge i udsatte positioner (Cavalca m.fl., 2022). De kommuner, der har brugt mere end 60 pct. af deres budget halvvejs gennem kalenderåret, reducerer antallet af anbragte børn med 1,2 pct. inden årets udgang. Analysen tager udgangspunkt i indførelsen af økonomiske sanktioner for kommuner i 2011, som overskrider deres budgetter. Efter indførelsen af sanktioner faldt antallet af kommuner, der overskred deres anbringelsesbudget, markant. Det tyder dermed på, at beslutningen om anbringelser ikke alene foretages på baggrund af en vurdering af, hvad der er bedst for barnet, men at budgetmæssige hensyn også spiller ind.

Skoleunderstøttende indsatser kan forbedre trivsel

Andre forsøg til børn og unge i udsatte positioner finder positive effekter af skoleunderstøttende indsatser. Rosholm m.fl. (2019) undersøger effekterne af et forsøg med to skoleunderstøttende indsatser til børn og unge i udsatte positioner, henholdsvis Makkerløsning og Klub Penalhus. Forfatterne finder ikke signifikante effekter på resultater i dansk og matematik. De finder dog positive effekter på trivsel, hvor nogle af resultaterne dog er statistisk insignifikante. De insignifikante resultater kan skyldes, at der på de områder ikke er nogen effekt eller at effekterne er positive, men for svage til at blive målt pga. få deltagende børn.

Tidligere LFL-analyser antyder positive effekter

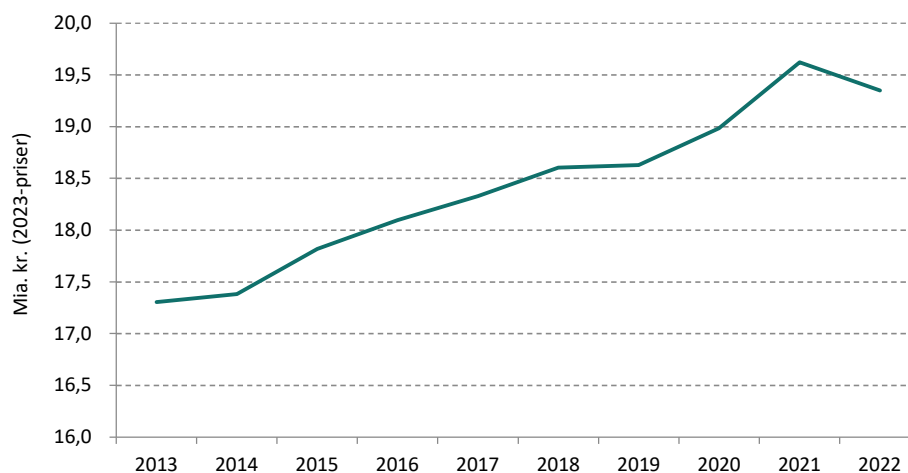
Der er lavet flere analyser af Lær for Livets indsatser, som antyder, at børnene har gavnlige effekter af indsatserne. Evalueringerne er primært baseret på spørgeskemaer og deskriptive analyser. Oxford Research (2022) har analyseret Lær for Livets indsatser, hvor der både er fokus på den personlige, sociale og faglige udvikling. Analysen finder på baggrund af registerdata, at otte ud af ti Lær for Livet-deltagere består folkeskolens afgangsprøve, betinget på at deltagerne har gennemført alle seks år af forløbet og faktisk tager afgangsprøven. Langager m.fl. (2021) finder ved hjælp af et spørgeskema blandt Lær for Livet-deltagere, at 78 pct. af deltagerne består folkeskolens afgangsprøve, betinget på at de gennemfører 9. klasse. Disse analysedesigns giver dog ikke anledning til at konkludere entydigt på effekten af Lær for Livet, da der ikke tages højde for forskelle mellem Lær for Livet-deltagerne og andre anbragte børn og unge, samt at en væsentlig del af målgruppen ikke gennemfører 9. klasse.

2.2 Udvikling i antallet af børn og unge i udsatte positioner

Stigende udgifter til børn og unge i udsatte positioner

De samlede offentlige nettodriftsudgifter til børn og unge i udsatte positioner er steget hvert år siden 2013, bortset fra 2021 til 2022, hvor der er sket et lille fald, jf. figur 2.1. Samlet set er udgifterne steget med lidt over 2 mia. kr. i faste priser fra 2013 til 2022 (2023-priser). Udviklingen i udgifterne har især været drevet af udviklingen i antallet af børn og unge, der modtager forebyggende foranstaltninger.

Figur 2.1 Udviklingen i samlede offentlige netto-driftsudgifter til børn og unge i udsatte positioner

Anm.: De samlede udgifter består både af udgifter til særlige dagtilbud, plejefamilier, opholdssteder, forebyggende foranstaltninger og døgninstitutioner. Tallene i Statistikbanken kommer fra de kommunale regnskaber.

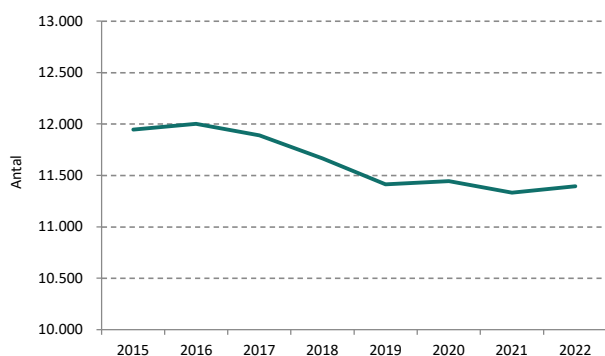
Kilde: Egne beregninger på baggrund af BU28 og PRIS8 i Danmarks Statistiks Statistikbanken.

Skift fra anbringelser til foranstaltninger

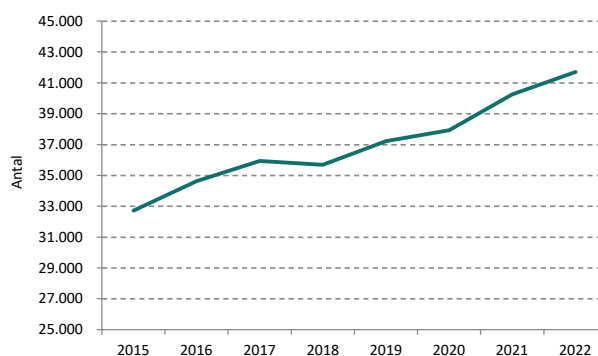
Der har i de senere år været et skift fra fokus på anbringelser til tidlige og forebyggende indsatser. Det gælder både blandt kommunerne og regeringen i forbindelse med aftalen Børnene Først fra 2021. Dette skift kan derfor have været med til at drive noget af stigningen i antallet af forebyggende indsatser i de seneste år kombineret med økonomiske sanktioner, der blev indført i 2011. Det fremgår af figur 2.2, at antallet af anbragte er faldet med 550 personer fra 2015 til 2022, mens antallet af personer i alderen 0 til 17 år, der har modtaget forebyggende foranstaltninger, er steget med knap 9.000 personer.

Figur 2.2 Udviklingen i antallet af børn og unge i udsatte positioner i alderen 0 til 17 år

Figur 2.2.a Antal anbragte

Figur 2.2.b Antal med forebyggende foranstaltninger

Anm.: Antallet er opgjort pr. 31. december i året. Tallene er baseret på BU04 i Danmarks Statistiks Statistikbanken. Bemærk, at der kan være nogle børn, der har forebyggende foranstaltninger i året og senere hen bliver anbragt, hvorfor de vil indgå i begge figurer.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks Statistikbanken.

2.3 Fremtidsudsigter for børn og unge i udsatte positioner

Afsnittets indhold

Sociale udfordringer som barn kan have store konsekvenser på lang sigt – både for barnet selv, men også for samfundet som helhed. Dette afsnit belyser gennemsnitlig erhvervsindkomst, offentlige overførselsindkomst og skattebidrag for tidligere anbragte og personer, har modtaget forebyggende foranstaltninger som barn eller ung. Vi sammenligner disse gennemsnit med den øvrige befolkning for hvert alderstrin.

Mikrodata fra Danmarks Statistik

Vi anvender mikrodata fra Danmarks Statistik til analysen af livsforløb for tidligere børn og unge i udsatte positioner. Disse mikrodata inkluderer befolkningsdata, indkomstdata, oplysninger om karakterer i grundskolen samt data om anbringelser og forebyggende foranstaltninger. Se bilag B.1 for en specifikation af alle de anvendte dataregistre i rapporten.

Afgrænsning af analysepopulation

Analysepopulationen inddeles i to forskellige populationer i alderen 18 til 39 år eller 18 til 34 år, afhængigt af om analysen baseres på forskelle mellem udsathed eller resultat fra folkeskolens afgangsprøve, jf. boks 2.1. Analysepopulationen er desuden afgrænset, så den deskriptive analyse minder mest muligt om de afgrænsninger, der foretages i effektanalysen i kapitel 3.

Boks 2.1 Definition af grupper opdelt på udsathed og folkeskolens afgangsprøve

I gennem hele kapitel 2 tager analyserne udgangspunkt i to forskellige opdelinger af befolkningen. Den ene del sammenligner tidligere anbragte med hhv. personer, der har modtaget forebyggende foranstaltninger som barn eller ung, samt den øvrige befolkning. I den anden del sammenlignes personer på baggrund af deres resultat ved folkeskolens afgangsprøve. I begge analysepopulationer frasorteres vi personer, som ikke har været i Danmark i ungdomsårene, dvs. da de var 14 til 17 år. Herudover frasorteres vi personer, som har en betydelig og varig funktionsnedsættelse. Det er defineret ved, at de enten har modtaget udvalgte handicapydelse eller har været anbragt efter paragraffer, der antyder en betydelig og varig funktionsnedsættelse. Se boks B.2 i bilag B.3 for en nærmere specifikation af de udvalgte paragraffer og handicapydelse, som medfører, at nogle personer ikke indgår i analysepopulationen. Afgrænsningen foretages, da Lær for Livets målgruppe ikke omfatter denne gruppe af anbragte.

Gruppering på udsathed

Figurer, som er opdelt på udsathed, er opgjort for 18 til 39-årige på baggrund af det tilgængelige data om anbringelse og forebyggende foranstaltninger.

Anbragte: Personer, der har været anbragt, før de fyldte 18 år.

Forebyggende foranstaltninger: Personer, der har modtaget personrettede forebyggende foranstaltninger, før de fyldte 18 år. Personer, der også har været anbragt, vil fremgå under gruppen af anbragte. Der indgår kun personrettede forebyggende foranstaltninger pga. den historiske registreringspraksis for dette register. Se boks B.1 i bilag B.3 for en nærmere beskrivelse.

Personer der hverken har modtaget forebyggende foranstaltninger eller været anbragt: Personer i befolkningen, der hverken har været anbragt eller modtaget forebyggende foranstaltninger, før de fyldte 18 år.

Gruppering på resultat ved folkeskolens afgangsprøve

Figurer, som er opdelt på resultat ved folkeskolens afgangsprøve, er opgjort for 18 til 34-årige på baggrund af den tilgængelige information om karakterer. Det er kun muligt at gå op til 34 år for denne gruppering, da der ikke er data for ældre alderstrin.

Ikke bestået: Personer, der har forsøgt sig til folkeskolens afgangsprøve ved at gå til minimum én prøve, eller have aflagt de obligatoriske prøver, men som ikke er bestået med et gennemsnit på minimum 2.

Ikke forsøgt: Personer, der ikke har aflagt nogen prøve til folkeskolens afgangsprøve, dvs. vi ikke har nogle oplysninger om dem i Danmarks Statistiks register om grundskolekarakterer.

Karakterintervaller: Personer, der er gået op til de obligatoriske prøver til folkeskolens afgangsprøve og som har bestået med minimum 2 i gennemsnit. Gruppen er opdelt i karakterintervallerne '2-3', '3-4', '4-5', '5-6', '6-7' og '7+'.

Markant mindre i livsindkomst for tidligere udsatte...

Personer, der har været anbragt som barn eller ung, har i gennemsnit tjent 2,9 mio. kr. mindre til og med det 39. leveår sammenlignet med personer, der hverken har været anbragt eller modtaget forebyggende foranstaltninger som barn, jf. figur 2.3. Personer, der har modtaget forebyggende foranstaltninger, har tjent 2,2 mio. kr. mindre sammenlignet med den øvrige befolkning. Selv for de yngste alderstrin sakker indkomsten hurtigt bagud

for de personer, der har været i udsatte positioner i deres barndom, sammenlignet med personer, der ikke oplevede at være i disse udsatte positioner i deres barndom. Fx har 26-årige i 2022, der *ikke* har været i en udsat position i barndommen, allerede tjent knap 500.000 kr. mere end anbragte og knap 400.000 kr. mere end personer, der har modtaget forebyggende foranstaltninger.

... og personer uden fuldførelse af grundskolen

Den samme udvikling gør sig gældende, når man ser på erhvervsindkomsten opdelt på resultater fra folkeskolens afgangsprøve, jf. figur 2.3. Den indikerer, at der er en sammenhæng mellem at bestå folkeskolens afgangsprøve og den erhvervsindkomst man får senere i livet. Til gengæld er der ikke store forskelle mellem dem, der består folkeskolens afgangsprøve på tværs af deres resultat. Forskellen ligger primært mellem dem, der enten ikke forsøger eller forsøger, men ikke består. Det kan hænge sammen med, at adgangskravet til de fleste ungdomsuddannelser kræver, at man har bestået folkeskolens afgangsprøve. På trods af man kan få dispensation fra adgangskravene, er det en god indikation for, om man er i stand til at gennemføre en ungdomsuddannelse.

Flere offentlige overførsler til tidligere udsatte...

Personer, der har været i udsatte positioner i barndommen, modtager mere i offentlige overførselsindkomster end den øvrige del af befolkningen, jf. figur 2.4. Allerede i de helt tidlige voksenår adskiller udviklingen sig fra den øvrige del af befolkningen. Det er på trods af, at SU indgår i offentlige overførsler, og det må forventes, at en større andel af den øvrige befolkning har fået udbetalt mere i SU. Tidligere anbragte og personer der har modtaget forebyggende foranstaltninger som barn har frem til og med deres 39. leveår i gennemsnit modtaget hhv. 1,3 mio. kr. og knap 0,9 mio. kr. mere i offentlige overførselsindkomster sammenlignet med den øvrige befolkning. Gennemsnitlige offentlige overførselsindkomster opdelt på resultatet fra folkeskolens afgangsprøve indikerer, at der ligeledes er en sammenhæng mellem det at bestå folkeskolens afgangsprøve og hvor meget man modtager i offentlige overførselsindkomster som voksen.

... og markant lavere skattebidrag...

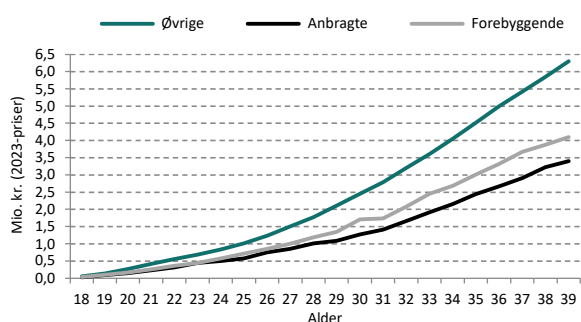
Forskellene i skattebidrag er moderate på tværs af personers resultater ved folkeskolens afgangsprøve frem mod det 34. leveår, jf. figur 2.5. Den lave grad af sammenhæng gælder især blandt dem, der har bestået afgangsprøven. Det kan blandt andet skyldes, at personer med højere karaktergennemsnit kommer senere ud på arbejdsmarkedet. Skattebidraget er dog mindst blandt dem, der ikke har forsøgt eller ikke er bestået. Til gengæld er forskellene større fordelt på udsathed, hvor 39-årige, der enten har været anbragt eller modtaget forebyggende foranstaltninger, i gennemsnit har betalt 600.000 til 750.000 kr. mindre i skat.

... og flere på førtidspension

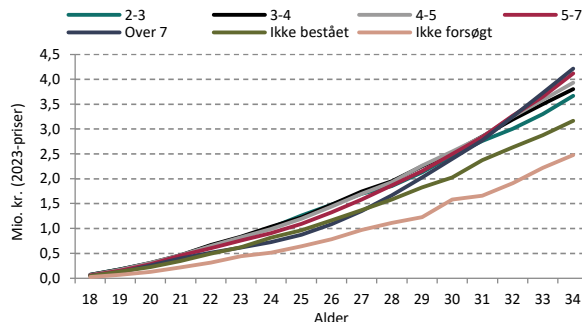
Andelen af personer, der er på førtidspension, ligger betydeligt højere for personer, som har været i udsatte positioner i barndommen eller ikke forsøgt sig med folkeskolens afgangsprøve, jf. figur 2.6. Allerede fra det 18. år ligger andelen to til tre pct.-point højere for personer, der tidligere har været anbragt eller modtaget forebyggende foranstaltninger, og andelen stiger betydeligt med alderen. Samtidigt stiger andelen på førtidspension i resten af befolkningen kun svagt frem mod det 39. leveår. For 39-årige er det knap tre pct., der er på førtidspension, mens andelen er 20 pct. for tidligere anbragte og ca. 13 pct. for personer, der har modtaget forebyggende foranstaltninger. Hvis man ser på fordelingen grupperet på resultatet ved folkeskolens afgangsprøve, tyder det på, at der er en sammenhæng mellem det at have bestået folkeskolens afgangsprøve og om man har fået tilkendt førtidspension. Hvis man har bestået afgangsprøven, er andelen stort set ens på tværs af resultatet fra afgangsprøven, men dem som ikke har bestået, har en lidt højere andel førtidspensionister, og dem som ikke har forsøgt, har markant flere førtidspensionister end de resterende grupper.

Figur 2.3 Samlet akkumuleret erhvervsindkomst i 2022 opdelt på alderstrin

Figur 2.3.a Erhvervsindkomst grupperet på udsathed

Figur 2.3.b Erhvervsindkomst grupperet på FSA-resultat

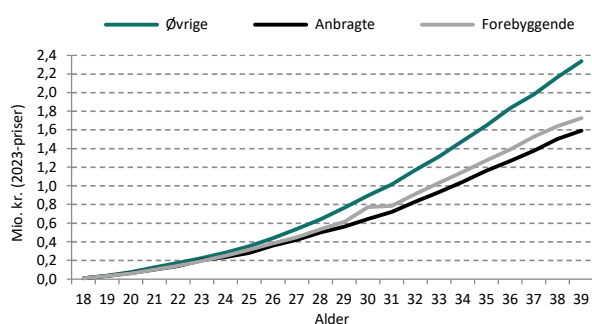

Anm.: Figurerne viser de akkumulerede erhvervsindkomster til og med en given alder baseret på erhvervsindkomster i 2022. Tallene repræsenterer således ikke den faktiske akkumulerede erhvervsindkomst for en given årgang, men summen af disse for forskellige årgange i 2022. Erhvervsindkomsten i 2022 kan beregnes for henholdsvis personer til og med det 39. leveår og personer til og med det 34. leveår i forhold til udsathed og FSA-resultat.

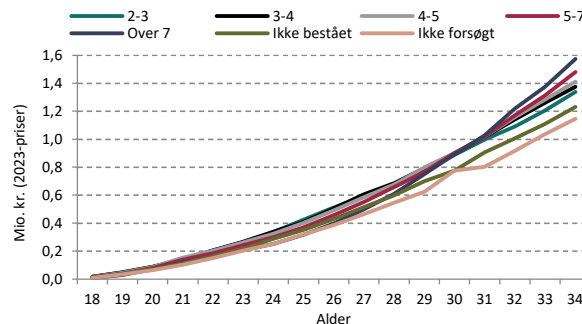
Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

Figur 2.4 Samlede akkumulerede offentlige overførsler opdelt på alderstrin

Figur 2.4.a Offentlige overførsler grupperet på udsathed

Figur 2.4.b Offentlige overførsler grupperet på FSA-resultat

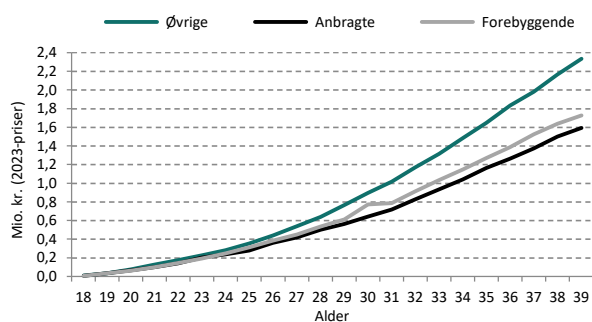

Anm.: Figurerne viser de akkumulerede offentlige overførsler til og med en given alder baseret på offentlige overførsler i 2022. Tallene repræsenterer således ikke de faktiske akkumulerede offentlige overførsler for en given årgang, men summen af disse for forskellige årgange i 2022. Offentlige overførsler i 2022 kan beregnes for henholdsvis personer til og med det 39. leveår og personer til og med det 34. leveår i forhold til udsathed og FSA-resultat.

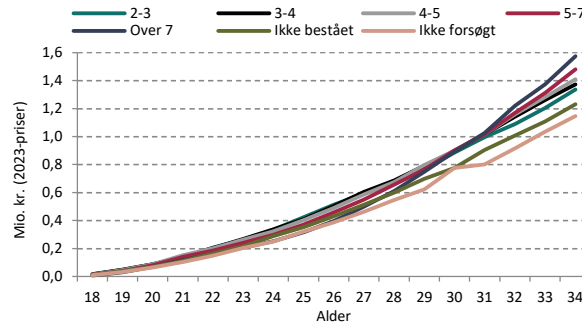
Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

Figur 2.5 Samlede akkumulerede skattebidrag opdelt på alderstrin

Figur 2.5.a Skattebidrag grupperet på udsathed

Figur 2.5.b Skattebidrag grupperet på FSA-resultat

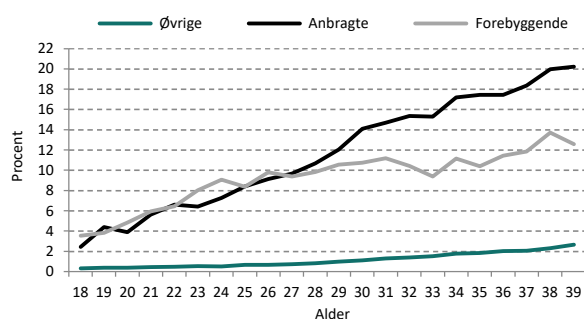

Anm.: Figurerne viser de akkumulerede skattebidrag til og med en given alder baseret på skattebidrag i 2022. Tallene repræsenterer således ikke de faktiske akkumulerede skattebidrag for en given årgang, men summen af disse for forskellige årgange i 2022. Skattebidrag i 2022 kan beregnes for henholdsvis personer til og med det 39. leveår og personer til og med det 34. leveår i forhold til udsathed og FSA-resultat.

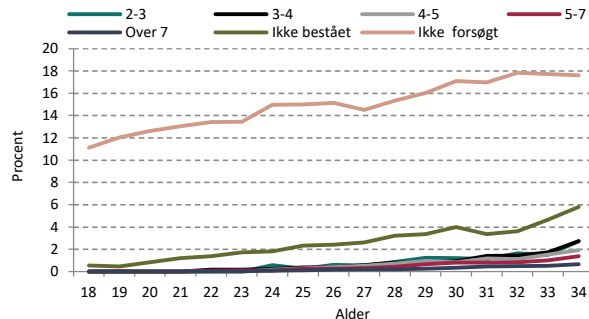
Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

Figur 2.6 Andel på førtidspension opdelt på alderstrin

Figur 2.6.a Førtidspension grupperet på udsathed

Figur 2.6.b Førtidspension grupperet på FSA-resultat

Anm.: Antallet af førtidspensionister er beregnet på baggrund af DREAM-databasen.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

**”Ikke-udsatte”
klarer sig bedre i
voksenlivet**

Den deskriptive analyse indikerer dermed, at der er store forskelle mellem voksne, der har været i udsatte positioner i barndommen, og dem der ikke har. Det gælder både i forhold til erhvervsindkomst, skattebidrag, offentlige overførsler og andel på førtidspension. Ikke-udsatte tjener væsentligt mere i erhvervsindkomst, betaler mere i skattebidrag, får udbetalt mindre i offentlige overførselsindkomst og er i meget mindre grad på førtidspension. Forskellene begynder allerede i de tidlige voksenår. Den samme udvikling gør sig gældende for dem, der har bestået folkeskolens afgangsprøve, sammenlignet med de personer, der ikke har. Her klarer dem, der ikke har forsøgt at gå til folkeskolens afgangsprøve sig dårligst, mens dem der har forsøgt, men ikke er bestået, klarer sig lidt bedre. Begge grupper klarer sig dog væsentligt dårligere end dem, der har bestået folkeskolens afgangsprøve.

3. Effekter af Lær for Livets indsatser

Kapitlets indhold

Formålet med kapitlet er at undersøge, hvordan Lær for Livet påvirker deltagerne på en række vigtige livsmål som fx skolekarakterer og påbegyndelse af en ungdomsuddannelse. Afsnit 3.1 giver en beskrivelse af Lær for Livet og deres indsatser over for børn og unge i udsatte positioner. Afsnit 3.2 redegør for de anvendte datakilder og den metodiske tilgang, herunder afgrænsning af populationen, beskrivende statistik og valg af statistisk model. Afsnit 3.3 præsenterer og diskuterer resultaterne samt tester robustheden af resultaterne.

3.1 Beskrivelse af Lær for Livet

Lær for Livet støtter børn og unge i udsatte positioner

Lær for Livet er en dansk nonprofitorganisation, der har til formål at forbedre læring, livsduelighed og fællesskaber for børn og unge med svære livsvilkår. Målgruppen dækker både anbragte samt børn og unge med forebyggende foranstaltninger. Organisationen blev etableret i 2012 med visionen om at bryde den negative sociale arv gennem uddannelse ved at give børnene de nødvendige værktøjer og støtte til at indfri deres fulde potentiale.

Fokus på især faglig udvikling

Kerneopgaven for Lær for Livet er at mindske de uddannelsesmæssige uligheder, som børn og unge med svære livsvilkår oplever sammenlignet med deres jævnaldrende. Analyser på området viser konsekvent, at børn i pleje har en højere risiko for forsinkelser i deres uddannelsesforløb, lavere skolekarakterer og i sidste ende forringede livsudsigter (VIVE, 2020; VIVE, 2021; Rambøll, 2021). De forringede livsudsigter fremgår desuden meget tydeligt af figurerne i det foregående kapitel 2. Lær for Livet forsøger at ændre disse tendenser ved at fokusere deres indsats på børnenes faglige udvikling og personlige kompetencer.

Learning Camps som én af i alt tre dele i programmet

Lær for Livet har tre primære indsatser, der skal styrke børnenes læring, livsduelighed og fællesskaber. Børnene er mellem 9 og 13 år, når de starter deres seksårige læringsforløb i Lær for Livet. I løbet af barnets første år i Lær for Livet, kommer barnet på tre såkaldte "Learning Camps", som afholdes i sommerferien, efterårsferien og Kristi Himmelfartsferien. Her modtager barnet undervisning i dansk og matematik samt personlige og sociale kompetencer. Efter det første år kan børnene deltage i "weekend camps", der fx har eksamens-træning, matematik eller personlig udvikling som tema.

Mentorordning som den anden del

For det andet stræber Lær for Livet efter, at så mange som muligt tildeles en frivillig mentor. Mentoren fungerer som en stabil voksenrelation, der kan støtte barnets faglige og almene udvikling. Mentor og barn mødes ca. to til fire gange om måneden. Lær for Livet stiller bøger og læringsmateriale til rådighed for mentorerne, ligesom de får et rådighedsbeløb til kulturelle og alment dannende aktiviteter. For tre ud af ti deltagerbørn gælder det dog, at der ikke har været tilknyttet en mentor inden for de første tre år af forløbet. Det kan skyldes, at Lær for Livet ikke er lykket med at finde en relevant mentor i barnets lokalområde eller at barnet eller familien har frabedt sig en mentor.

Brobygning som den tredje del

For det tredje suppleres Learning Camps og mentorordningen med en brobygningsindsats mellem Lær for Livet og barnets hverdagsliv, herunder hjemmet, skolen og myndighederne. Dette skal sikre en fælles forståelse for barnets behov og retning i livet.

Deltagere udvælges af kommunerne

Deltagerne udvælges af de kommuner, som samarbejder med Lær for Livet. Blandt de kommuner, som samarbejder med Lær for Livet, har nogle en fast ramme for antallet af deltagere per år, mens andre kommuner har et mere sporadisk samarbejde. Kommuner kaldes i denne rapport for "samarbejdskommuner", hvis mindst ét barn har deltaget i et Lær for Livet-forløb. Det er typisk kommunerne, der afgør, om et barn skal tilbydes et Lær for Livet-forløb, og det er kommunens sagsbehandlere og familierådgivere, der identificerer og går i dialog med potentielle børn og deres familier. Det er dog en forudsætning for at blive tilbudt et forløb, at barnet ikke kræver konstant støtte eller pasning.

Kort tidsperiode fra tilbud til indsats

Et Lær for Livet-forløb starter typisk inden for nogle måneder efter, kommunen har taget den første kontakt til barnet og dets familie. Forud for den første kontakt har kommunerne identificeret, hvem der er i målgruppen for at modtage et Lær for Livet-forløb. Derefter undersøges interessen hos barnet og dets familie, hvilket typisk foregår om vinteren. Den endelige indstilling af visiterede børn sendes til Lær for Livet senest den 1. marts, hvorefter Lær for Livet indhenter viden om barnet og kontakter hjemmet og barnets lærer. Børnene starter deres første Learning Camp i den følgende sommerferie og tildeles typisk en mentor inden for et halvt år.

Samlet pris per deltager på ca. 222.000 kr.

Prisen per deltager er ca. 222.000 kr. (2023-priser) over en seksårig periode. Den gennemsnitlige pris per påbegyndt forløb er dog lavere som følge af et frafald på seks til syv pct. årligt (Lær for Livet, 2023), hvilket svarer til 30-35 pct. frafald over hele det seksårige forløb. I det første år har Lær for Livet udgifter svarende til ca. 100.000 kr. per deltager, mens udgiften i de efterfølgende fem år er ca. 27.000 kr.² I tillæg til den direkte pris bruger kommunerne også ressourcer på visitering af børnene og kontakt til Lær for Livet. Vi tager ikke højde for potentielle besparelser på andre indsatser, der erstattes af et Lær for Livet-forløb.

Effektevaluering kun med anbragte

I effektevalueringen undersøges effekterne kun for børn, der er eller har været anbragte, mens børn med forebyggende foranstaltninger undlades fra evalueringen. Det skyldes, at målgruppen for Lær for Livet først blev udvidet til børn med forebyggende foranstaltninger i 2020. Vi kan således maksimalt observere denne gruppe i to år efter deres start i Lær for Livet, da vi har data frem til 2022. Gruppen af børn med forebyggende foranstaltninger, som vi kan observere i to år, består desuden kun af 50 børn.

3.2 Data og metode

Afsnittets indhold

I dette afsnit beskriver vi de anvendte datakilder, afgrænsning af analysepopulationen og valg af metode til effektevalueringen. Det første delafsnit præsenterer datakilderne, herunder mikrodata om befolkningen og data fra Lær for Livet. Det næste delafsnit gennemgår, hvordan vi afgrænser analysepopulationen for at opnå en relevant kontrolgruppe, og viser samtidig simple forskelle mellem Lær for Livet-deltagere og kontrolgruppen. Det sidste delafsnit beskriver metoden til effektevaluering og forklarer baggrunden for dette metodevalg.

3.2.1 Anvendte datakilder

Tre datakilder danner grundlaget for analysen

Effektanalysen er baseret på data fra Danmarks Statistik, Styrelsen for It og Læring samt Lær for Livet. Alle tre datakilder har leveret mikrodata i anonymiseret form, der kan sammenkobles. Vi danner derfra et datasæt med baggrundskarakteristika (fx husstandsindkomst som barn og forældres uddannelsesniveau), udfaldsmål (fx skolekarakterer og påbegyndelse af ungdomsuddannelse) og oplysninger om deltagelse i et Lær for Livet-forløb for alle personer født mellem år 2000 og 2013.

² Vi følger Finansministeriets regnemetode og tilbagediskonterer beløbene fra år to til seks med 3,5 pct. om året (Finansministeriet, 2023).

Mikrodata om børn med et Lær for Livet-forløb

For hver person, som har startet et Lær for Livet-forløb, har vi en række oplysninger om den indsats, personen har modtaget. For det første kender vi startåret og derved også antallet af år siden forløbet startede. Derudover har vi information om Lær for Livet-deltagernes handlekommune,³ hvorvidt de er blevet tildelt en mentor i et givent år, og hvor mange Learning Camps, de har deltaget i.

Mikrodata om hele befolkningen

Øvrige oplysninger om den samlede befolkning får vi fra Danmarks Statistiks Forskningservice, som kobles sammen med registre fra Styrelsen for It og Læring. Oplysningerne relaterer sig til individers skolegang, trivsel, adresseskift, sundhed, kriminalitet samt eventuelle anbringelser og forebyggende foranstaltninger.

Bilag B.1 giver en detaljeret oversigt over de anvendte datakilder.

Afgrænsning af analysepopulation

3.2.2 Dataafgrænsning og beskrivende statistik

Analysepopulationen afgrænses til personer født i år 2000 til 2013 og som har haft mindst én anbringelse, mens de var 9 til 14 år. Vi foretager afgrænsningen på fødselsår, da de ældste Lær for Livet-deltagere er født i år 2000 og de yngste i vores datasæt er født i år 2013. Afgrænsningen til tidligere anbragte skyldes, at de er en del af målgruppen for Lær for Livet. Siden 2020 har Lær for Livet også indskrevet børn med forebyggende foranstaltninger. Disse børn udelades i effektanalysen, da der endnu er få deltagere i gruppen. Derudover afgrænser vi til personer, der var i Danmark ved normal skolestart i det 6. leveår, personer uden en betydelig og varig funktionsnedsættelse⁴ og kommuner med mindst fem anbragte børn.⁵

Alle påbegyndte forløb og ikke kun gennemførte forløb

Vi betragter alle påbegyndte Lær for Livet-forløb og ikke kun gennemførte forløb. Lær for Livet vurderer, at ca. 30-35 pct. forlader programmet før det seksårige forløb er afsluttet. Vi følger tilgangen med påbegyndte forløb for at undgå, at resultaterne påvirkes af selection. Det betyder samtidig, at resultaterne skal tolkes som den gennemsnitlige effekt af at påbegynde et Lær for Livet-forløb (også kaldet *intention to treat*). Hvis dem som forlader programmet før tid ville have haft glæde af at fortsætte programmet, vil den gennemsnitlige effekt af at gennemføre programmet være større end de effekter, vi estimerer.

Kontrolpersoner der "ligner" Lær for Livet-deltagerne

Vi begrænser yderligere datagrundlaget til personer, der ligner Lær for Livet-deltagerne på en række punkter. Lær for Livet-deltagerne er typisk ikke direkte sammenlignelige med andre anbragte. Tabel 3.1 viser blandt andet, at Lær for Livet-deltagerne er yngre ved første anbringelse, i højere grad bor på institution og i mindre grad får en psykiatrisk diagnose som barn. For at sikre en mere relevant kontrolgruppe laver vi et *balanceret sample*. Der vælges på baggrund af metoden *Coarsened Exact Matching (CEM)* fem kontrolpersoner med lignende baggrundskarakteristika for hver Lær for Livet-deltager. Bilag B.2 gennemgår, hvordan vi konstruerer det balancerede sample.

Kontrolvariable og udfaldsmål fremgår af tabel 3.1

De anvendte kontrolvariable og udvalgte udfaldsmål samt deres gennemsnitlige værdier for henholdsvis Lær for Livet-deltagere og kontrolgruppen fremgår af tabel 3.1. De gennemsnitlige værdier af kontrolvariablene er baseret på 17-årige i analysepopulationen, da disse unge bruges til hovedanalysen af folkeskolens afgangsprøve. Udfaldsmålene er baseret på relevante alderstrin. Den første kolonne omfatter unge, der aldrig har været anbragt. Kolonne to omfatter alle som har haft mindst én anbringelse som 9 til 14-årig og som ikke har fået et Lær for Livet-forløb. Kolonnerne tre og fire omfatter det *balancerede sample* delt op på henholdsvis Lær for Livet-deltagere og kontrolgruppen. Kolonne fem viser forskellen mellem Lær for Livet-deltagerne og kontrolgruppen.

³ Vi skelner mellem børnenes opholdskommune og handlekommune. Opholdskommunen er den kommune, som barnet bor i. Denne kaldes også bopælskommunen. Handlekommunen er den kommune, som har pligt til at træffe afgørelser vedrørende personen og som finansierer eventuelle ydelser. Denne kaldes også betalingskommunen.

⁴ En nærmere definition af en betydelig og varig funktionsnedsættelse fremgår af bilag B.3.

⁵ Den kommunale afgrænsning ekskluderer Dragør, Vallensbæk, Ærø, Fanø, Samsø og Læsø.

Tabel 3.1 Gennemsnitlige værdier af kontrolvariable og udfaldsmål for Lær for Livet-deltagere og kontrolgruppe

	Aldrig anbragt	Anbragt som 14-årig eller tidligere						
		Alle uden LFL	Analysepopulation				Antal (med LFL)	Antal (uden LFL)
			Med LFL	Uden LFL	Forskel			
Kontrolvariable (17 år)								
- Kvinde	51%	54%	51%	52%	-1%	321	1.605	
- Indvandrer/efterkommer	9%	10%	11%	11%	0%	321	1.605	
- Alder ved første anbringelse (år)		8,2	7,0	7,0	-0,1	321	1.605	
- Tid på institution ift. tid som anbragt		17%	22%	19%	4%	321	1.605	
- År med ny adresse som 0-10-årig	1,2	2,8	2,8	2,8	0,0	321	1.605	
- Skoleudsat	12%	31%	34%	28%	7%**	321	1.605	
- Specialundervisning, indskolingen	2%	17%	16%	16%	0%	321	1.605	
- Skole-score, indskolingen	7,34	6,82	6,96	6,86	0,10**	321	1.605	
- Mor og far uden uddannelse	5%	42%	54%	54%	0%	321	1.605	
- Husstandsindkomst som 0-10-årig (kr.)	188.830	150.245	157.558	156.910	648	321	1.605	
- Psykiatrisk diagnose som 0-10-årig	4%	23%	17%	16%	1%	321	1.605	
- Mor har en psykiatrisk diagnose	14%	58%	65%	59%	5%*	321	1.605	
- Far har en psykiatrisk diagnose	10%	38%	38%	39%	-1%	321	1.605	
- Årlige lægebesøg som 0-10-årig	3,4	3,7	3,6	3,8	-0,2	321	1.605	
Udfaldsmål								
- Nationale tests (8. klasse)	84%	52%	64%	58%	6%	162	1.137	
- Nationale tests score (8. klasse)	0,35	-0,56	-0,55	-0,44	-0,11	114	736	
- Social trivsel (9. klasse)	3,90	3,72	3,75	3,71	0,04	165	839	
- Undervisningsglæde (9. klasse)	3,27	3,27	3,26	3,26	0,00	165	839	
- Selvtillid (9. klasse)	3,63	3,40	3,43	3,40	0,03	165	839	
- Forsøgt FSA (17 år)	95%	67%	79%	74%	5%*	321	1.605	
- Bestået FSA (17 år)	88%	41%	55%	52%	2%	321	1.605	
- Karaktergennemsnit ved FSA (17 år)	7,38	5,06	4,98	5,21	-0,23	243	1.156	
- Påbegyndt ungdomsuddannelse (20 år)	93%	53%	63%	56%	7%	129	645	
- Off. overførsel (uger årligt, ej SU, 18-22 år)	2,1	15,4	10,2	12,5	-2,3***	664	3.320	
- Årlige lægekontakter (18-22 år)	4,4	5,5	5,1	5,0	0,0	664	3.320	
- Modtaget bostøtte (18-22 år)	1,2%	8,3%	6,8%	7,2%	-0,4%	664	3.320	
- Boet på botilbud i året (18-22 år)	0,5%	12,2%	4,4%	8,6%	-4,2%***	664	3.320	
- Dømt i straffesag (18-21 år)	3,0%	12,0%	6,8%	10,8%	-4,0%**	409	1.471	
- Fængsel (18-21 år)	0,4%	3,9%	2,9%	3,7%	-0,8%	409	1.471	

Anm.: Gennemsnittene for kontrolvariablene angives for 17-årige, mens gennemsnittene for udfaldsmålene angives for relevante alderstrin. Bilag B.3 beskriver hver enkelt kontrolvariabel og udfaldsmål. Signifikante forskelle på 10, 5 og 1 pct. signifikansniveau angives ved hhv. *, ** og ***.

Små forskelle i forhold til baggrund

Lær for Livet-deltagerne afviger på nogle punkter fra kontrolgruppen i det balancerede sample. Lær for Livet-deltagerne starter på skoler, hvor eleverne får en anelse bedre karakterer ved folkeskolens afgangsprøver end kontrolgruppens skoler, de har i højere grad været skoleudsat, og deres mødre har i lidt højere grad haft en psykiatrisk diagnose. Afvigelseerne er større, når vi sammenligner Lær for Livet-deltagerne med andre anbragte, der ikke nødvendigvis indgår i det balancerede sample. Forskellene tyder på, at Lær for Livet-deltagerne kommer fra svagere familiebaggrunde i forhold til andre anbragte. Sammenlignet med unge uden en anbringelse er forskellene meget markante.

Simple gennemsnit for udfaldsmål er relative ens

Gennemsnittene af udfaldsmålene i tabel 3.1 viser, at Lær for Livet-deltagerne ligger meget tæt op ad kontrolgruppen i den balancerede analysepopulation i forhold til uddannelsesmæssige resultater. Kun for "FSA forsøg" er der en statistisk signifikant forskel, der indikerer, at Lær for Livet-deltagerne i lidt højere grad deltager i mindst en prøve ved folkeskolens afgangsprøve. Der er dog mange forhold – både observerbare og uobserverbare – som påvirker de unges skolegang. Især de uobserverbare forhold kan have stor indflydelse i nærværende analyse, da gruppen af anbragte børn og unge er meget blandet, og det er svært at identificere to personer med tilsvarende livshistorie, adfærd og behov.

3.2.3 Metode til effektevaluering

Anvendelse af IV-model for at undgå bias

Vi anvender en instrumentvariabel-model (IV-model) til at estimere kausale effekter af et Lær for Livet-forløb. Anvendelsen af en IV-model er nødvendig, da simpel sammenligning kan fordreje resultaterne i en ukorrekt retning – også kaldet *endogenitetsbias*. Denne form for bias opstår, hvis der er uobserverbare faktorer, der både påvirker sandsynligheden for at deltage i programmet og de analyserede udfald, fx resultater ved folkeskolens afgangsprøve. Det kunne fx være, hvis Lær for Livet-deltagerne generelt har lettere ved at koncentrere sig, og kommunerne derfor udvælger netop disse børn. Interviews med to af Lær for Livets samarbejdskommuner giver dog indtryk af, at Lær for Livet-deltagerne hverken er de svagest stillede eller de stærkest stillede anbragte.

IV-model i to trin til at estimere kausale effekter

IV-modellen følger to trin til at estimere den kausale effekt af en indsats (også kaldet "behandling"). I første trin modellerer vi sandsynligheden for et barns deltagelse i læringsprogrammet som funktion af vores "instrument" og en række kontrolvariable. Som instrument bruger vi andelen af anbragte i handlekommunen, der påbegynder et Lær for Livet-forløb, mens barnet er 9 til 14 år. Modellen bruges til at forudsige et barns forventede sandsynlighed for at få et Lær for Livet-forløb.⁶ I andet trin bruger vi variationen i sandsynlighed for at deltage i programmet til at estimere effekten af Lær for Livet-deltagelse på udfaldsmålene (fx skolekarakterer). Vi sammenligner således anbragte med høj og lav sandsynlighed for deltagelse, herunder også anbragte med nul pct. sandsynlighed for deltagelse.

Instrumentet skal leve op til tre krav

Instrumentet skal opfylde tre krav ved estimering af en IV-model. For det første skal instrumentet være relevant, hvilket betyder, at det skal korrelere med Lær for Livet-deltagelse. For det andet skal instrumentet være eksogent, hvilket betyder, at det kun må påvirke udfaldsmålet gennem dets påvirkning på Lær for Livet-deltagelse – altså ingen direkte effekt på udfaldsmålet eller gennem uobserverbare forhold. For det tredje skal instrumentet være monotont, hvilket betyder, at en given ændring i instrumentet ikke øger sandsynligheden for programdeltagelse for nogen og mindsker den for andre.

Overholdelse af krav 1...

Det første krav (relevanskriteriet) er nærmest mekanisk overholdt. Børn i kommuner med en større andel, der tildeles et Lær for Livet-forløb, har selvsagt en større sandsynlighed for at deltage i programmet. I overensstemmelse med denne forventning ser vi, at

⁶ For et barn i en kommune med en årlig deltagelsesgrad på ti pct. af de anbragte i målgruppen er sandsynligheden for at modtage et Lær for Livet-forløb, mens barnet er 9 til 14 år: $1 - (0,9 * 0,9 * 0,9 * 0,9 * 0,9 * 0,9) = 46,9$ pct. For børn i kommuner uden et samarbejde med Lær for Livet er sandsynligheden altså: $1 - (1 * 1 * 1 * 1 * 1 * 1) = 0$ pct.

instrumentet har en meget signifikant sammenhæng med indikatoren for at få et Lær for Livet-forløb, jf. bilag B.6.

... og krav 2...

Det andet og tredje krav kan ikke testes, men vi vurderer, at der er kraftige indikationer på, at de holder i vores analysedesign. For at det andet krav (eksogenitetskriteriet) holder, kræves det, at Lær for Livets samarbejdskommuner er sammenlignelige med kommuner uden et samarbejde i forhold til anbragtes vilkår. Kriteriet fejler altså, hvis fx samarbejdskommunerne er bedre til at støtte anbragte børn end kommuner uden et samarbejde, eller hvis kommuner med høj deltagelsesgrad er bedre end kommuner med lav deltagelsesgrad. Derfor inkluderer vi en kommune-score som kontrolvariabel, der angiver, hvor god en kommune er på det undersøgte udfaldsmål for personer uden anbringelse. Desuden sammenligner vi Lær for Livet-deltagernes kommuner med kontrolgruppens kommuner i bilag B.5. Lær for Livet-deltagernes og kontrolgruppens kommuner er relative ens i forhold til andelen af børn, som er anbragte, karaktergennemsnit ved folkeskolens afgangsprøve, andelen af forældre uden nogen uddannelse samt den disponible indkomst. Vi ser dog, at børn med en højere sandsynlighed for at modtage et Lær for Livet-forløb kommer fra kommuner, som er marginalt mere ressourcestærke end børn med lav eller ingen sandsynlighed for at modtage et Lær for Livet-forløb.⁷ Vi vurderer, at den relativt lave størrelsesorden af forskellene sammenkoblet med kontrol for en lang række individ- og kommunespecifikke variable i regressionsanalysen medfører, at eksogenitetskriteriet er overholdt.

... og krav 3

Det tredje krav (monocitetskriteriet) forventes at være overholdt, når en anbragt persons sandsynlighed for at blive tilbudt et Lær for Livet-forløb er positivt korreleret med andelen af kommunens øvrige anbragte på samme alder, som tilbydes et Lær for Livet-forløb. Korrelationen er mekanisk meget stærk, da sandsynligheden for at få et Lær for Livet-forløb kun er positiv for personer med en samarbejdskommune som handlekommune. De fleste Lær for Livet-deltagere kommer fra samarbejdskommuner med mere end én deltager.

Effekt af at starte et forløb og ikke kun gennemføre

Teknisk set estimeres effekten af at påbegynde et Lær for Livet-forløb og ikke nødvendigvis gennemførelse. Det er næppe tilfældigt, hvilke børn der gennemfører, ligesom det er muligt, at manglende gennemførelse skyldes livshændelser undervejs, som både har betydning for gennemførelse og andre udfald, fx skolekarakterer. Det har ikke været muligt at finde et analysedesign, der på en troværdig måde estimerer effekten af at gennemføre forløbet.

Effekten kan variere fra person til person

Effekterne skal tolkes som den gennemsnitlige effekt af et Lær for Livet-forløb for dem, som faktisk får programmet. Det må forventes, at deltagerne er dem i målgruppen, som får mest ud af programmet. Samarbejdskommunerne foretager en screening af anbragte børn i deres kommune og vurderer hvem der skal tilbydes et forløb. Vi kan således ikke forvente, at effekterne kan overføres direkte til alle anbragte. En robusthedsanalyse viser dog, at effekten af Lær for Livet er stabil, når vi fjerner kommuner med få deltagere, hvor man kunne forvente, at dem med størst gavn af programmet kom med.⁸

Effekt i tillæg til en gennemsnitlig indsats for anbragte

Resultaterne skal ses som effekten af et Lær for Livet-forløb relativt til en gennemsnitlig indsats over for anbragte børn uden et Lær for Livet-forløb. Indsatser til anbragte børn varierer fra kommune til kommune, men typisk tilbydes en kontaktperson, pædagogisk-psykologisk rådgivning og diverse aktivitetstilbud. Den isolerede effekt af et Lær for Livet-forløb er muligvis større end vores resultater angiver, idet vi ikke tager højde for, at et Lær for Livet-forløb kan reducere brugen af øvrige indsatser.

Bilag B.4 giver en teknisk gennemgang af den anvendte metode.

⁷ Børn som kommer fra kommuner med et Lær for Livet-samarbejde har et højere karaktergennemsnit (0,05 karakterpoint) og højere disponibel indkomst (ca. en pct.) sammenlignet med børn som kommer fra kommuner uden et Lær for Livet-samarbejde.

⁸ Se kolonne 2 i tabel B.20 i bilag B.7.

3.3 Resultater

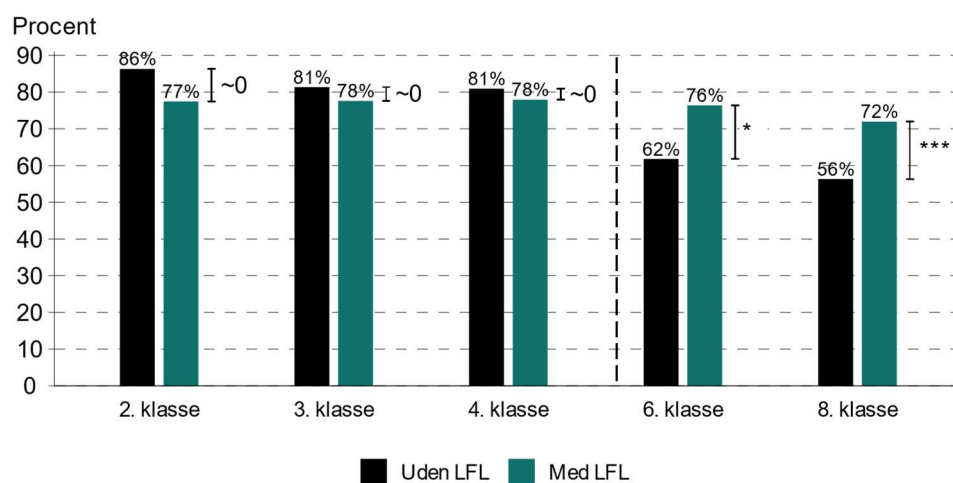
I dette afsnit præsenterer vi resultaterne fra effektanalyserne. Vi følger en kronologisk tilgang i præsentationen, så analyser af udfaldsmål med yngre personer beskrives først. Vi starter derfor med analyser af de nationale tests, efterfulgt af trivselsanalyser, analyser af folkeskolens afgangsprøve, analyser af det videre uddannelsesforløb og til sidst analyser af offentlige overførsler, botilbud og kriminalitet for personer over 18 år. Kontrolgruppen udgøres af personer med lignende baggrundskarakteristika som Lær for Livet-deltagerne, jf. beskrivelse af det balancerede sample i afsnit 3.2.2. Detaljerede resultater – inklusive *first stage-resultater*, kan ses i bilag B.6.

Effekter på nationale tests

Figur 3.1 viser effekterne af et Lær for Livet-forløb på deltagelse i nationale tests i 2., 3., 4., 6. og 8. klasse. Analyserne af de nationale tests til og med 4. klasse skal ses som placebo-analyser, da Lær for Livet-deltagerne endnu ikke har startet programmet. Vi forventer derfor ingen statistisk signifikante forskelle i disse analyser. Analysen af de nationale tests i 6. klasse omfatter kun en delvis eksponering over for Lær for Livet, da nogle af deltagerne ikke har startet læringsprogrammet ved testtidspunktet. Lær for Livet-deltagerne har derimod været i programmet i mindst et år, når de tager de nationale tests i 8. klasse.

Effekter på nationale tests i figur 3.1

Figur 3.1 Modelforventede deltagelsesgrader i nationale tests uden og med et LFL-forløb

Anm.: Figuren viser de modelforventede deltagelsesgrader i de nationale tests for det balancerede sample. Analysepopulationerne dækker over henholdsvis 190, 179, 295, 156 og 162 LFL-deltagere i 2., 3., 4., 6. og 8. klasse samt 1.229, 1.276, 2.081, 1.113 og 1.137 ikke-anbragte på samme klasstrin. Den lodrette stiplede linje indikerer, at alle Lær for Livet-deltagerne forventeligt har startet deres forløb senest i 6. klasse. Detaljerede resultater ses i bilag B.6, inklusive *first stage*-resultater. Statistisk signifikans på 10, 5 og 1 pct. niveau angives ved hhv. *, ** og ***.

Lær for Livet øger deltagelsesgraden ved nationale tests

Lær for Livet øger sandsynligheden for at deltage i de nationale tests i 6. og 8. klasse. I 6. og 8. klasse øges de forventede deltagelsesgrader med henholdsvis 14 og 16 pct.-point af et Lær for Livet-forløb. I 8. klasse har ikke-anbragte en deltagelsesgrad på 84 pct., jf. tabel 3.1, hvorfor halvdelen af forskellen mellem anbragte og ikke-anbragte lukkes af et Lær for Livet-forløb. Frem til og med 4. klasse er der ingen statistisk signifikante forskelle mellem anbragte børn i kontrolgruppen og anbragte børn, der på et senere tidspunkt deltager i Lær for Livet. Dette er i tråd med vores hypotese, da de fleste deltagere først starter læringsprogrammet om sommeren i det år, hvor de fylder 11, 12 eller 13 år. Testtidspunktet for den nationale test i 4. klasse var for de flestes vedkommende inden sommeren i det år de fyldte 11 år. Langt

størstedelen af Lær for Livet-deltagerne har altså på testtidspunktet for den nationale test i 4. klasse ikke modtaget nogen indsats, og man bør derfor ikke forvente nogen effekt.

Privatskoler indgår ikke

Elever på skoler med en deltagelsesgrad i de nationale tests på under 50 pct. tæller ikke med i analysen. Dette forbehold omfatter primært privatskoler, som ikke var påkrævet at deltage i de nationale tests.

Ingen effekter på test scorer betyder ikke nul læring

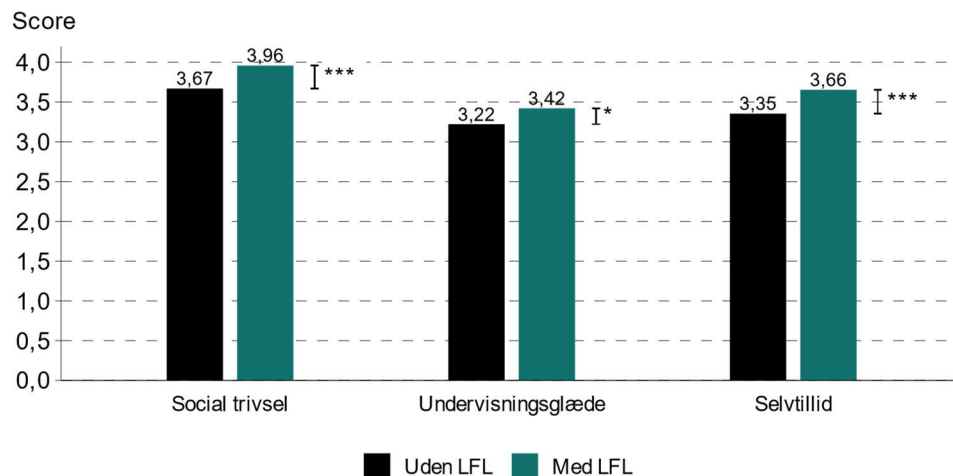
Der er ingen signifikante effekter af Lær for Livet på test scorerne ved de nationale tests (se bilag B.6 for resultater). Dette er dog ikke ensbetydende med, at Lær for Livet-deltagerne ikke har fået et fagligt udbytte af programmet indtil 8. klasse. I stedet kan den manglende forskel skyldes, at Lær for Livet får flere (også de fagligt svageste elever) til at tage testene, hvilket alt andet lige trækker resultatet nedad i forhold til en situation, hvor de fagligt svageste elever ikke tager testene. Der er således tale om en selektiv analysepopulation.

Effekter på trivsel i figur 3.2

Effekter på trivsel

Figur 3.2 viser effekterne af et Lær for Livet-forløb på tre forskellige mål for trivsel i 9. klasse. De tre dimensioner af trivsel omfatter social trivsel, undervisningsglæde og selvtillid. Social trivsel dækker bl.a. spørgsmål som "Føler du dig ensom?" og "Er du blevet mobbet i dette skoleår?". Undervisningsglæde dækker bl.a. spørgsmål og udsagn som "Er undervisningen kedelig?" og "Undervisningen giver mig lyst til at lære mere". Selvtillid omfatter bl.a. spørgsmål og udsagt som "Hvor tit kan du klare det du sætter dig for?" og "Jeg gør gode fremskridt i skolen".

Figur 3.2 Modelforventet trivsel uden og med et LFL-forløb

Anm.: Figuren viser de modelforventede værdier for tre dimensioner af trivsel for det balancerede sample. Analysepopulationen dækker over 165 LFL-deltagere og 839 ikke-anbragte for alle tre udfaldsmål. Detaljerede resultater ses i bilag B.6, inklusive *first stage*-resultater. Statistisk signifikans på 10, 5 og 1 pct. niveau angives ved hhv. *, ** og ***.

Trivsel på niveau med ikke-anbragte

Med Lær for Livet-effekten kommer de anbragte børn op på samme værdier som ikke-anbragte på alle tre trivselsmål. De modelforventede trivselsmål i figur 3.2 er nemlig alle højere end de gennemsnitlige værdier for ikke-anbragte, jf. tabel 3.1. Det bør dog nævnes, at analysepopulationen er selektiv og mindsker ulighederne mellem LFL-deltagere og øvrige børn.⁹ Især social trivsel og selvtillid lader til at være påvirket af et Lær for Livet-forløb. At effekten er mere tydelig på social trivsel og selvtillid sammenlignet med undervisningsglæde, er i overensstemmelse med vores forventninger. De spørgsmål, som relaterer sig til

⁹ Analysen omfatter kun skoler, som gør brug af de nationale trivselsmålinger. Privatskoler er ikke forpligtede til at deltage i trivselsmålingerne, hvorfor disse ekskluderes fra analysen. Den primære analyse af trivsel i figur 3.2 omfatter kun elever, der går i 9. klasse. Elever, som dropper ud inden foråret i 9. klasse, ekskluderes således fra analysen.

undervisningsglæde, handler nemlig primært om barnets lærere og læringsmiljøet på skolen, hvor Lær for Livet kun har en mere indirekte indflydelse gennem deres brobygningsindsats.

Placebo-analyser finder som ventet ingen effekt

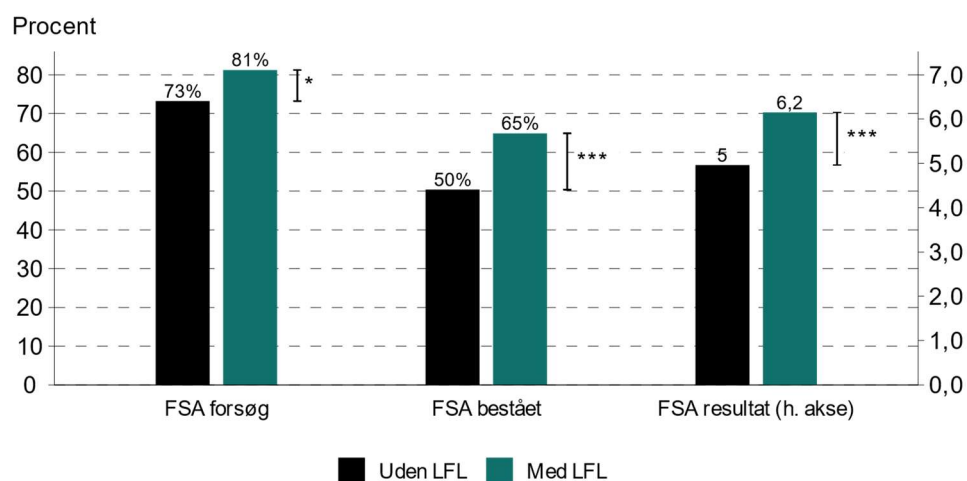
Ligesom det er tilfældet ved de nationale tests, så er der ingen effekter på nogen af trivselsmålene for de yngre børn. Det er betryggende i forhold til analysedesignet, at disse placebo-analyser ikke viser nogen statistisk signifikante forskelle. Effekterne ses således først – som forventet – efter påbegyndelse af et Lær for Livet-forløb.

Effekter på afgangsprøven i figur 3.3

Effekter på folkeskolens afgangsprøve

Figur 3.3 viser effekterne af et Lær for Livet-forløb på resultater ved folkeskolens afgangsprøve for anbragte Lær for Livet-deltagere i forhold til kontrolgruppen af lignende børn. De første to søjler viser effekten på at have været til mindst én 9. klasses FSA-prøve i det 17. leveår eller før. De næste to søjler viser effekten på at bestå folkeskolens afgangsprøve, hvilket indebærer at have været til mindst otte bundne prøver og to udtræksprøver samt opnået et vægtet gennemsnit på mindst 2. De sidste to søjler viser effekten på det vægtede karaktergennemsnit for alle, der har været til mindst én prøve.

Figur 3.3 Modelforventede resultater ved folkeskolens afgangsprøve uden og med et LFL-forløb

Anm.: Figuren viser den modelforventede sandsynlighed for at have gået til mindst én 9. klasses afgangsprøve, sandsynligheden for at have bestået folkeskolens afgangsprøve og det vægtede karaktergennemsnit for 17-årige i det balancerede sample. Analysepopulationen dækker over 321 LFL-deltagere og 1.605 ikke-anbragte for "FSA forsøg" og "FSA bestået", mens analysepopulationen til "FSA resultat" dækker over 243 LFL-deltagere og 1.156 ikke-anbragte. Detaljerede resultater ses i bilag B.6, inklusive *first stage*-resultater. Statistisk signifikans på 10, 5 og 1 pct. niveau angives ved hhv. *, ** og ***.

Stor effekt på folkeskolens afgangsprøve

Et Lær for Livet-forløb øger både sandsynligheden for at gå i skole til og med 9. klasse, sandsynligheden for at bestå og det forventede karaktergennemsnit. Anbragte unge har en markant lavere sandsynlighed for at bestå folkeskolens afgangsprøve sammenlignet med ikke-anbragte, og dem som går til afgangsprøverne får i gennemsnit væsentligt lavere karakter. Lær for Livet er med til at mindske disse uligheder ved at øge sandsynligheden for at bestå med ca. 15 pct.-point og karaktergennemsnittet med ca. 1,2 karakterpoint. Effekten på karakterer halverer forskellen mellem anbragtes og ikke-anbragtes karaktergennemsnit, jf. tabel 3.1. Dette er på trods af at analysepopulationen til analysen af karaktergennemsnit er selektiv, idet den kun inkluderer personer, som har gennemført 9. klasse. Da et Lær for Livet-forløb øger sandsynligheden for at foretage et forsøg ved afgangsprøven, er det sandsynligt, at Lær for Livet-gruppen omfatter børn, der havde ringere forudsætninger inden opstarten af Lær for Livet-forløbet, sammenlignet med øvrige anbragte.

Positiv effekt på alle bundne prøvefag

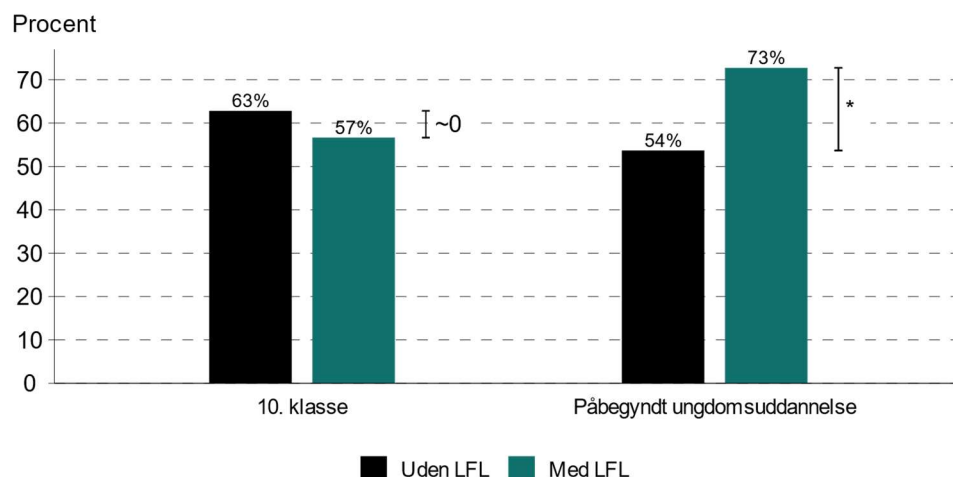
Alle fag ved folkeskolens afgangsprøve er positivt påvirket af Lær for Livets læringsprogram. Vi betragter de bundne prøvefag, som indgår i beregningen af det vægtede karaktergennemsnit. Effekten af Lær for Livet ligger omkring ét karakterpoint for både skriftlig matematik, skriftlig dansk, mundtlig engelsk og fælles mundtlig prøve i fysik/kemi, biologi og geografi. For mundtlig dansk ligger effekten dog væsentligt højere på 2,4 karakterpoint.

Effekter på videre uddannelsesforløb i figur 3.4

Effekter på videre uddannelsesforløb

Figur 3.4 viser effekterne af et Lær for Livet-forløb på sandsynligheden for at tage 10. klasse og sandsynligheden for at starte på en ungdomsuddannelse. Vi betragter sandsynligheden for at tage 10. klasse i det år, personen fylder 17 år eller før. Det svarer til, at personen maksimalt er ét år forsinket i sin uddannelse i forhold til "den lige vej". For påbegyndelse af ungdomsuddannelse betragter vi personer i deres 20. leveår, og hvorvidt de i det år eller tidligere har påbegyndt en ungdomsuddannelse. Denne tilgang giver rum for, at unge kan have været skoleudsat, gået klasser om eller starte deres ungdomsuddannelse senere end det traditionelle starttidspunkt umiddelbart efter grundskolen.

Figur 3.4 Modelforventede sandsynligheder for at tage 10. klasse og påbegynde en ungdomsuddannelse uden og med et LFL-forløb

Anm.: Figuren viser de modelforventede sandsynligheder for at påbegynde 10. klasse (senest som 17-årig) og en ungdomsuddannelse (senest som 20-årig). Analysepopulationen til "10. klasse" dækker over 321 LFL-deltagere og 1.605 ikke-anbragte, mens analysepopulationen til "Påbegyndt ungdomsuddannelse" dækker over 129 LFL-deltagere og 645 ikke-anbragte. Detaljerede resultater ses i bilag B.6, inklusive *first stage*-resultater. Statistisk signifikans på 10, 5 og 1 pct. niveau angives ved hhv. *, ** og ***.

Stor men usikker effekt på opstart af ungdomsuddannelse

Der er en meget markant effekt på at påbegynde en ungdomsuddannelse. Den modelforventede sandsynlighed stiger således fra 54 til 73 pct., når en person i målgruppen får et Lær for Livet-forløb. Det svarer til, at ca. halvdelen af forskellen mellem anbragte og ikke-anbragte lukkes ved hjælp af et Lær for Livet-forløb, jf. tabel 3.1. Det er dog værd at bemærke, at resultatet er statistisk usikkert. Den præcise effekt af et Lær for Livet-forløb kan således være markant mindre eller endnu større.¹⁰ Der er ingen signifikant effekt på at tage 10. klasse.

Større usikkerhed pga. mindre analysepopulation

Der er større statistisk usikkerhed vedrørende effekterne på ungdomsuddannelse pga. færre personer i analysepopulationen. Antallet af personer med et Lær for Livet-forløb falder, jo ældre årgange vi betragter. Det skyldes bl.a. regler for opbevaring af personoplysninger. Antallet af Lær for Livet-deltagere er 60 pct. lavere i analysen af påbegyndt ungdomsuddannelse sammenlignet med analysen af at bestå folkeskolens afgangsprøve.

¹⁰ 90 pct. konfidensintervallet for effekten på påbegyndt ungdomsuddannelse ligger mellem 1,1 og 37,0 pct.-point.

Tegn på, at effekt på ungdomsuddannelse drives af gymnasier

Vi undersøger yderligere, om effekten på ungdomsuddannelse er drevet af gymnasiale uddannelser eller erhvervsuddannelser. Set hver for sig er der ikke nogen statistisk signifikant effekt af et Lær for Livet-forløb, jf. bilag B.6. Dog lader resultaterne til at indikere, at den overordnede effekt på påbegyndelse af en ungdomsuddannelse er drevet af gymnasiale uddannelser.

Effekter på øvrige udfaldsmål i figur 3.5

Effekter på øvrige udfaldsmål som voksen

I dette delafsnit undersøger vi udfaldsmål, der ikke er relateret til uddannelse. Det gælder offentlige overførsler (ekskl. SU), lægebesøg, bostøtte, ophold på botilbud og kriminalitet. Figur 3.5 viser effekterne af et Lær for Livet-forløb på de nævnte udfaldsmål. For uger med offentlig overførselsindkomst, lægekontakter, bostøtte og ophold på botilbud betragter vi personer i alderen 18 til 22 år. For straffesager og fængselsdomme betragter vi personer i alderen 18 til 21 år, da vi kun har data til og med 2021, mens vi for de øvrige udfaldsmål har data til og med 2022.

Markant fald i offentlige overførsler

Et Lær for Livet-forløb nedbringer kraftigt sandsynligheden for at modtage offentlig overførselsindkomst (ekskl. SU). Analysen viser, at anbragte i det balancerede sample i gennemsnit modtager en offentlig overførselsindkomst i 13 uger om året i fravær af et Lær for Livet-forløb, mens de er 18-22 år. Antallet af uger falder til 7,7, når vi lægger Lær for Livet-effekten til. For ikke-anbragte er det 2,1 uger om året, jf. tabel 3.1. Analyser af de enkelte alderstrin for sig selv viser – som ventet – at effekten er gradvist stigende for ældre alderstrin. For personer på 20-22 år er effekten af et Lær for Livet-forløb ti færre uger om året med offentlig overførselsindkomst (ekskl. SU).

Ingen effekt på lægekontakter

Vi kan ikke påvise nogen effekt af et Lær for Livet-forløb på lægekontakter som 18 til 22-årig. Det er dog uklart om færre eller flere lægekontakter skulle tolkes som en positiv effekt af læringsprogrammet. Hvis deltagerne gik mindre til læge end kontrolgruppen, fordi de blev mindre syge, ville der naturligvis være tale om en positiv effekt. Omvendt kunne et fald i lægekontakt også skyldes, at de blev mere opmærksomme på deres sundhed og derfor kontaktede en læge. For ikke-anbragte er det gennemsnitlige antal lægekontakter kun en anelse lavere med 4,4 årlige lægekontakter, jf. tabel 3.1.

Færre i botilbud, men uvist om der er en effekt på bostøtte

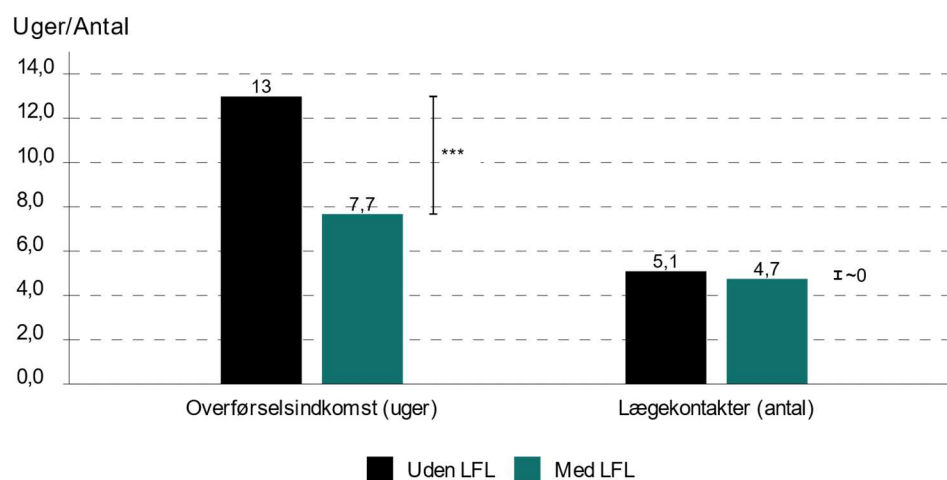
Vi finder en betydelig effekt af Lær for Livet på sandsynligheden for at bo på et botilbud i alderen 18 til 22 år. Den modelforventede sandsynlighed for at bo på botilbud i et givent år for personer i det balancerede sample er 8,6 pct. Effekten fra Lær for Livet estimeres til 4,1 pct., hvilket betyder, at Lær for Livet forventes næsten at halvere brugen af botilbud i denne målgruppe. For bostøtte kan vi ikke afvise, at effekten er nul.

Færre begår kriminalitet

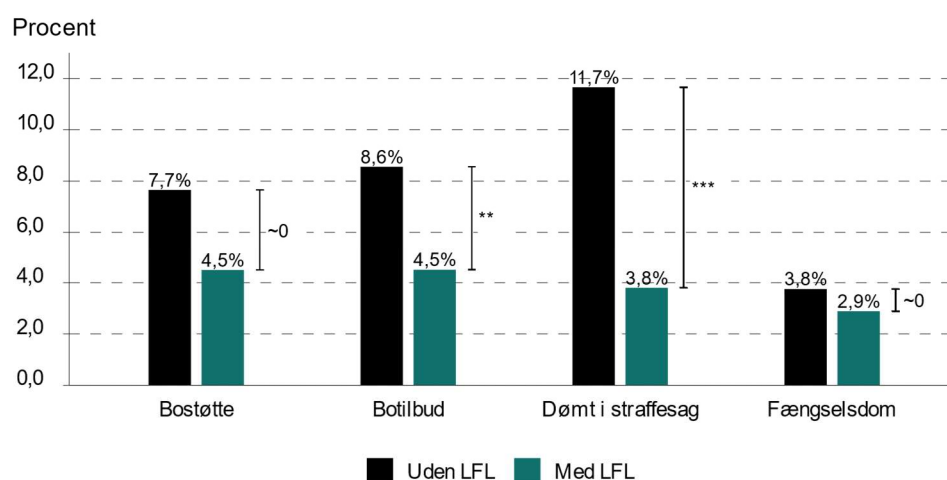
Lær for Livet har desuden en stor og relativ sikker effekt på sandsynligheden for, at deltagerne undgår kriminalitet. Uden et Lær for Livet-forløb tilsiger modellen, at 11,7 pct. om året af målgruppen dømmes i en straffesag, mens de er 18 til 21 år. Hvis målgruppen derimod får et Lær for Livet-forløb, mindskes den modelforventede sandsynlighed til 3,8 pct. Blandt ikke-anbragte er det 3 pct. om året, der dømmes i en straffesag, jf. tabel 3.1. Det betyder, at Lær for Livet ifølge modellen næsten udrydder forskellen mellem anbragte og ikke-anbragte, når det kommer til kriminalitet. Ligesom med de andre analyser er der forbundet en statistisk usikkerhed til estimatet. Denne usikkerhed tilsiger, at effekten formentlig ligger mellem 2,7 og 13,0 pct.-point (også kaldet 95 pct. konfidensinterval). En lille andel af både Lær for Livet-deltagerne og kontrolgruppen får en fængselsdom, og vi kan ikke afvise, at der ikke er nogen effekt af Lær for Livet på hårdere kriminalitet.

Figur 3.5 Modelforventede udfaldsmål, som ikke relaterer sig til uddannelse, uden og med et LFL-forløb

Figur 3.5.a Uger med offentlig overførsel (ekskl. SU) og antal lægekontakter

Figur 3.5.b Bostøtte, ophold på botilbud, straffesager og fængselsdomme

Anm.: Uger med offentlig overførsel er det årlige antal uger med enhver type af offentlig overførselsindkomst på nær SU for personer i alderen 18 til 22 år. Årlige lægebesøg dækker kontakter relateret til sygesikringen for personer i alderen 18 til 22 år. Bostøtte omfatter §§ 82a, 82b, 85 og 104 i Lov om Social Service for personer i alderen 18 til 22 år. Botilbud omfatter §§ 107, 108 og 110 i Lov om Social Service og øvrige botilbudslignende tilbud som fx § 105 i Almenboligloven for personer i alderen 18 til 22 år. Straffesager dækker alle straffesager på nær overtrædelser af færdselsloven for personer i alderen 18 til 21 år. Fængselsdomme dækker både betingede og ubetingede fængselsdomme for personer i alderen 18 til 21 år. Analysepopulationerne til "Overførselsindkomst", "Lægekontakter", "Bostøtte" og "Botilbud" dækker over 664 observationer af LFL-deltagere og 3.320 observationer af ikke-anbragte. Analysepopulationen til "Dømt i straffesag" og "Fængselsdom" dækker over 409 observationer af LFL-deltagere og 1.471 observationer af ikke-anbragte. Hver person kan optræde flere gange i analysepopulationen. Detaljerede resultater ses i bilag B.6, inklusive *first stage*-resultater. Statistisk signifikans på 10, 5 og 1 pct. niveau angives ved hhv. *, ** og ***.

Robusthedsanalyser

Vi foretager en række robusthedsanalyser for at undersøge, om resultaterne fra vores foretrukne model er robuste over for forskellige justeringer af analysepopulation og -design. Vi betragter kun robustheden af analysen vedrørende karaktergennemsnit ved folkeskolens afgangsprøve, da denne udgør hovedanalysen for rapporten, og den er det primære input til potentialeberegneren i det efterfølgende kapitel 4.

Robusthedsanalyserne demonstrerer, at effekten af Lær for Livet på karaktergennemsnit er robust over for ændringer i analysepopulationen og en række andre mulige valg i analyse-designet. Beskrivelse og præsentation af robusthedsanalyserne kan ses i bilag B.7.

Robusthed af karakteranalysen testes

Hovedresultatet er robust over for en række justeringer

4. Potentialeberegninger

Formål med potentiale- beregneren

For at belyse de samfundsøkonomiske gevinster ved Lær for Livet opstiller vi en potentialeberegner. Potentialeberegneren har til formål at belyse problemstillingen i et større perspektiv ved at kigge på de samfundsøkonomiske konsekvenser af Lær for Livet. Vi tager udgangspunkt i resultaterne fra kapitel 3 og omsætter dem til forventede monetære gevinster for samfundet og de offentlige finanser. Vi betragter således ikke værdier for eventuelle forbedringer af livskvalitet. Udgifterne til et Lær for Livet-forløb indregnes ikke i disse potentialeberegninger.

4.1 Fremgangsmåde

Potentialeberegner bygges op i tre trin

Potentialeberegneren bygges op i tre overordnede trin:

- 1) Analyse af sammenhæng mellem uddannelsesvariable og relevante udfaldsmål, fx erhvervsindkomst, som 20-34-årig.
- 2) Effektstørrelser fra kapitel 3 ganges med modelkoefficienter fra trin 1 for at udlede en monetær værdi af fx højere karakterer.
- 3) Ekstrapolation ud over det 34. år baseret på general udvikling i udfaldsmålene over et livsforløb.

Sammenhæng mellem uddannelse og indkomsttyper

Trin 1: Sammenhæng mellem uddannelse og indkomsttyper

Vi undersøger sammenhænge mellem uddannelsesvariable og en række indkomst- og skattetyper for alle personer i alderen 20-34 år i 2022. De undersøgte udfaldsmål omfatter erhvervsindkomst, skattebetalinger, summen af dagpenge og kontanthjælp, summen af pensioner og efterløn, samt summen af øvrige overførsler (SU, børnecheck, grøn check og boligstøtte). Datapopulationen omfatter alle personer i alderen 20-34 år i 2022 og ikke kun målgruppen af anbragte fra foregående kapitel 3. Boks 4.1 beskriver i flere detaljer den statistiske metode til at udlede sammenhænge mellem uddannelsesvariable og de undersøgte udfaldsmål for hvert alderstrin.

Sammenligning mellem alle og mellem søskende

Sammenhænge estimeres – ud over simpel sammenligning – også ved hjælp af forskelle mellem søskende. Vi følger denne tilgang for at tilnærme os plausible størrelser for effekterne af uddannelse på fx erhvervsindkomst. Søskende deler nemlig flere baggrundskarakteristika, hvorfor vi indirekte kontrollerer for nogle uobserverbare forhold. Det skal dog understreges, at resultaterne stadig ikke kan tolkes som kausale effekter, da der kan være mange årsager, som vi ikke tager højde for, til at søskende opnår forskellige karakterer og indkomst senere i livet. I afsnit 4.2 vises effekterne baseret på modellerne med søskendeforskelle.

Boks 4.1 Metode til udledning af sammenhænge mellem uddannelse og indkomsttyper

Vi følger to strategier til at udlede sammenhænge mellem uddannelse og udvalgte indkomst- og skattetyper. For det første betragter vi simple sammenhænge mellem udfaldsmålet (fx erhvervsindkomst) og uddannelsesvariable. For det andet tager vi højde for familiære forhold ved at sammenligne søskende med forskellige værdier for uddannelsesvariablene.

Ved den første strategi estimerer vi en statistisk model ved hjælp af *ordinary least squares (OLS) regression* for personer med en positiv værdi af udfaldsmålet. Modellen specificeres som følger:

$$\log(\text{udfaldsmål}_i) = \beta_0 + \beta_1 \text{alder}_i + \beta_2 \text{fsa forsøg}_i \times \text{alder}_i + \beta_3 \text{fsa resultat}_i \times \text{alder}_i + \beta_4 \text{fsa resultat}_i^2 \times \text{alder}_i + \beta_5 \text{ungudd}_i \times \text{alder}_i + \beta_6 X_i + \varepsilon_i$$

hvor "fsa forsøg" angiver om personen har været til mindst én prøve ved folkeskolens afgangsprøve i 9. klasse, "fsa resultat" angiver personens karaktergennemsnit ved folkeskolens afgangsprøve, "ungudd" angiver om personen har påbegyndt en ungdomsuddannelse i det 20. leveår eller før, "alder" angiver personens alder i 2022 og kan variere mellem 20-34, "X" er en vektor af kontrolvariable for køn og oprindelse, mens ε er fejleddet. Vi finder således en koefficient for hvert alderstrin, der angiver den forventede sammenhæng mellem udfaldsmålet og uddannelsesvariablen for det specifikke alderstrin. Påbegyndelse af en ungdomsuddannelse har fx en større effekt på erhvervsindkomst som 34-årig end som 20-årig.

Vi estimerer desuden sandsynligheden for at have en positiv værdi af udfaldsmålet. Denne forventede sandsynlighed for at have en positiv værdi af udfaldsmålet ganges med den forventede værdi af udfaldsmålet for dem med en positiv værdi. På den måde beregner vi en forventet værdi af udfaldsmålet for alle – uanset om de har en positiv værdi af udfaldsmålet eller ej.

Den anden strategi estimerer en tilsvarende statistisk model som den simple sammenligning, men hvor vi derudover også kontrollerer for søskende fixed effects. Det betyder, at vi kun betragter forskelle mellem søskende. Sammenhænge mellem uddannelsesvariablene og udfaldsmålene bestemmes således af søskende, hvor den ene har bedre skolekarakterer end den anden og klarer sig forskelligt i forhold til udfaldsmålene.

Forventet indkomst uden og med et Lær for Livet-forløb

Trin 2: Monetær værdi af effektstørrelser i kapitel 3

For alle 20-34-årige, som har haft mindst én anbringelse i alderen 9 til 14 år, beregner vi en forventet værdi af et Lær for Livet-forløb i forhold til erhvervsindkomst, skattebetalinger og offentlige overførsler samt sandsynligheder for at have en positiv værdi af de samme udfaldsmål. Vi ser kun frem til 34 år som følge af databegrænsninger vedrørende skolekarakterer. Vi beregner først en modelforventet værdi for personerne baseret på deres uddannelsesvariable og alder. Det bør bemærkes, at værdierne kan være afhængige af uobserverbare forhold, men vi forsøger at mindske den potentielle bias ved at analysere forskelle mellem søskende. Derefter beregner vi en modelforventet værdi for de samme personer, men hvor vi lægger en Lær for Livet-effekt oven i deres uddannelsesvariable.

Gennemsnitlig Lær for Livet-effekt for hvert alderstrin

Vi beregner den gennemsnitlige forventede værdi af et Lær for Livet-forløb for hvert alderstrin mellem 20 og 34 år. Da sammenhængen mellem karakterer og erhvervsindkomst samt sammenhængen mellem karakterer og sandsynligheden for en positiv erhvervsindkomst begge er positive for de fleste alderstrin, så forventes et Lær for Livet-forløb at øge erhvervsindkomsten for de fleste alderstrin.¹¹ Forskellene mellem de forventede værdier uden og

¹¹ For alderstrinene mellem 20 og 25 år forventes Lær for Livet at have en negativ eller ingen effekt på erhvervsindkomst, hvilket skal ses i sammenhæng med, at flere forventes at tage længere uddannelser.

med et Lær for Livet-forløb tilbagediskonteres efter Finansministeriet regnemetode med 3,5 pct. årligt,¹² startende i barnets 14. leveår hvor læringsprogrammet antages at blive igangsat.¹³

Beregning af effekt på aktiveringsudgifter

Vi estimerer desuden besparelser på aktiveringsudgifter, botilbud og straffesager for hvert alderstrin. For aktiveringsudgifter ganger vi besparelserne til dagpenge, kontanthjælp og uddannelseshjælp med en fastsat udgift per krone til disse ydelser. Vi bruger satser fra beskæftigelsesministeriet og antager, at gruppen af anbragte fordeler sig ligeligt mellem dagpengemodtagere og kontanthjælpsmodtagere (Beskæftigelsesministeriet, 2022).

Beregning af effekt på botilbud og straffesager

For offentlige udgifter til botilbud og straffesager bruger vi resultaterne fra effektanalyserne i kapital 3 direkte til at beregne den monetære effekt af Lær for Livet. Vi betragter den relative effekt af Lær for Livet sammenlignet med andelen i målgruppen, der bor på et botilbud eller dømmes i en straffesag. Figur 3.5 i kapitel 3 viser fx, at personer uden et Lær for Livet-forløb har en modelforventet sandsynlighed for at bo på botilbud på 8,6 pct., mens effekten af Lær for Livet er 4,1 pct. Det svarer altså til, at et Lær for Livet-forløb mindsker brugen af botilbud for målgruppen med næsten 50 pct. Samme fremgangsmåde bruges til udgifter i straffesager. Dette kan vi kun gøre til og med det 21. leveår, hvorefter vi ekstrapolerer effekten (se næste trin 3).

Anvendte udgiftsatser til botilbud og straffesager

Vi har desuden brug for at kende de forventede udgifter per person til botilbud og en straffesag. For botilbud antager vi en pris på 1.917 kr. per døgn og at hver person i gennemsnit bor på botilbuddet i 110 dage på et år.¹⁴ For straffesager antager vi en offentlig udgift på 22.815 kr. per sag, som dækker politiets og anklagemyndighedens omkostninger forbundet med straffende tiltag samt domstolenes omkostninger forbundet med afgørelser (Justitsministeriets Forskningskontor, 2018).¹⁵

Ekstrapolation ud over det 34. leveår

Trin 3: Ekstrapolation til ældre alderstrin

Vi laver en ekstrapolation af de forventede Lær for Livet-effekter ud over det 34. leveår. Databegrænsninger medfører, at det foregående trin 2 kun kan laves med personer til og med 34 år. Det vil dog være fejlagtigt at afslutte potentialeberegneren ved denne alder, da de samfundsøkonomiske effekter netop viser sig i den arbejdsdygtige alder. Derfor ekstrapolerer vi de forventede værdier af fx erhvervsindkomst for tidligere anbragte både uden og med en Lær for Livet-effekt fra de er 35 til 64 år.

Befolkningens generelle udvikling bruges som kompas

Til at beregne udviklingen efter det 34. leveår gør vi brug af befolkningens generelle udvikling på tværs af aldersgrupper. Det gælder både udviklingen for den gennemsnitlige værdi af udfaldsmålet for dem med en positiv værdi og andelen med en positiv værdi. Vi ser fx, at den gennemsnitlige indkomst fra pension og efterløn for dem *med* en pensionsindkomst er relativt konstant på tværs af aldersgrupper, mens andelen med en positiv indkomst stiger kraftigt for personer over 60 år. Som robusthed muliggør potentialeberegneren desuden at anvende indkomstudviklingen på tværs af aldersgrupper for den nedre kvartil frem for gennemsnittet. Vi anvender den samme indkomstvækst for situationen *uden* et Lær for Livet-forløb og *med* et Lær for Livet-forløb. Vi tager således ikke højde for, om personer med en højere indkomst i start 30'erne har en højere eller lavere indkomstvækst i løbet af arbejdslivet sammenlignet med personer med en lav indkomst i start 30'erne.

¹² Efter 35 år (når personer med et Lær for Livet-forløb er blevet 50 år) sættes diskonteringsfaktoren ned til 2,5 pct. for de år, som ligger ud over det 35. år.

¹³ Forskellen som 20-årig tilbagediskonteres således med $1,035^6 = 23$ pct., da det er seks år siden programmet blev igangsat.

¹⁴ Dagsprisen er den gennemsnitlige pris i Den Socialøkonomisk Investeringsmodel (SØM) for socialpædagogisk støtte i botilbudslignende tilbud. Botilbud dækker i vores model dog også over midlertidige og længerevarende botilbud samt herberg og forsorgshjem. De 110 dage repræsenterer den nedre kvartilgrænse for kontrolgruppen fra analysen af botilbud, da det må forventes, at dem som vil undgå botilbud som følge af et Lær for Livet-forløb, har et mindre behov for botilbud i fravær af en LFL-indsats.

¹⁵ Vi fremskriver værdierne fra Justitsministeriets Forskningskontor (2018) til 2023-priser.

Flere udeladte forhold i potentialeberegneren

Udeladte forhold forventes at øge Lær for Livet-gevinsten

Udeladte forhold i potentialeberegneren

Der er en række forhold som potentialeberegneren ikke tager højde for. Boks 4.2 beskriver ti forhold, som må forventes at påvirke de undersøgte samfundsøkonomiske udfaldsmål. Vi forholder os udelukkende til forhold relateret til individet og dennes nuværende nærmiljø. Vi betragter således ikke eventuelle afledte effekter på individets fremtidige børn.

De udeladte forhold i potentialeberegneren forventes i høj grad at trække i retning af yderligere gevinster ved et Lær for Livet-forløb. Det skyldes fx bedre sociale færdigheder og selvtillid, potentielle klassekammerateffekter og et lavere udgiftstræk i social-, sundheds- og retsvæsenet.

Boks 4.2 Udeladte forhold i potentialeberegneren

Afledte effekter på andre:

- Klassekammerateffekter: Positive effekter på Lær for Livet-deltagernes skoleresultater og trivsel må forventes at have en positiv afledt effekt på klassekammeraternes skolegang.
- Familieeffekter: Bedre trivsel og skoleresultater kan have positive effekter på resten af familien, herunder søskendes skoleresultater.

Individspecifikke forhold

- Sociale færdigheder: Bedre sociale færdigheder og selvtillid indgår ikke i modellerne for indkomst og skattebidrag, men disse må forventes at have en positiv effekt.
- Gennemførelse af flere klassetrin: Vi betragter ikke Lær for Livets potentielle effekt på at gennemføre flere klassetrin uden dog at nå til afgangsprøverne. Det må forventes, at gennemførelse af fx 8. klasse har en positiv samfundsøkonomisk værdi ift. kun at gennemføre 7. klasse.
- Løn fra det 65. leveår: Vi tager ikke højde for personer, der arbejder efter pensionsalderen. Der kan være en ekstra gevinst ved Lær for Livet, hvis Lær for Livet-deltagerne i højere grad arbejder i pensionsalderen eller fortsætter med at tjene mere.

Udgiftstræk på offentlig service

- Udgiftstræk på social- og retsvæsen: Vi finder positive effekter af Lær for Livet på brugen af botilbud og sandsynlighed for en dom i en straffesag. Disse forhold er dog ikke repræsentative for hele social- og retsvæsenet, hvorfor yderligere gevinster er sandsynlige.
- Udgiftstræk på sundhedsvæsenet: Vi har ikke undersøgt effekten af Lær for Livet på sygehusindlæggelser. Hvis uddannelses- eller trivselsmæssige resultater påvirker udgiftstrækket i sundhedsvæsenet, må der forventes en effekt af Lær for Livet på dette område.

Generel samfundsudvikling

- Fremtidig indkomstvækst: Vi betragter erhvervsindkomst i 2022 og tager ikke højde for fremtidige produktivitetsforbedringer, som forventes at øge gevinsten ved et Lær for Livet-forløb.
- Fremtidigt niveau af offentlige overførsler: Vi betragter overførselsindkomster i 2022 og tager ikke højde for fremtidige stigninger, som forventes at øge gevinsten ved et Lær for Livet-forløb.
- Senere folkepension: I fremtiden rykkes folkepensionsalderen, og det må derfor forventes, at flere bliver længere tid på arbejdsmarkedet.

4.2 Resultater

Store gevinster for samfundet ved et Lær for Livet-forløb

Potentialeberegneren viser nogle store potentielle gevinster for samfundet ved at give anbragte et Lær for Livet-forløb. Figur 4.1 viser den modelforventede erhvervsindkomst og nettoeffekt på de offentlige finanser for en anbragt uden og med et Lær for Livet-forløb som 20-64-årig. Den akkumulerede tilbagediskonterede forskel i erhvervsindkomst er ca. 400.000 kr. (2023-priser), mens nettoeffekten på de offentlige finanser er knap 380.000 kr. (2023-priser). En gevinst på 380.000 kr. på de offentlige finanser overstiger de udgifter, der er til et Lær for Livet-forløb på 222.000 kr., jf. afsnit 3.1.

Skat og offentlige udgiftstyper i bilag

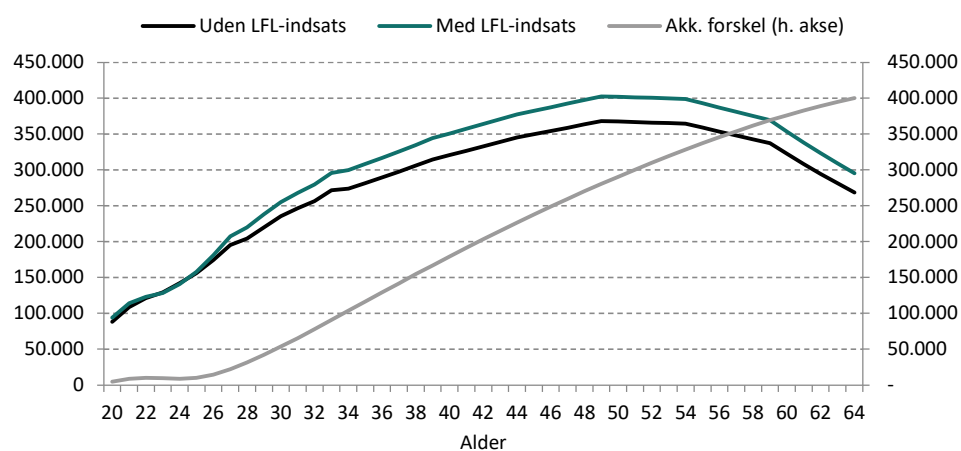
Opdeling af nettoeffekten på de offentlige finanser kan ses i bilag B.8. Her vises enkeltvis de forventede resultater for samlet skattebidrag, offentlige overførsler til dagpenge og kon-tanthjælp, offentlige overførsler til pension og efterløn, øvrige offentlige overførsler, akti-veringsudgifter, udgifter til botilbud og udgifter til straffesager.

Usikkerhed forbundet med resultaterne

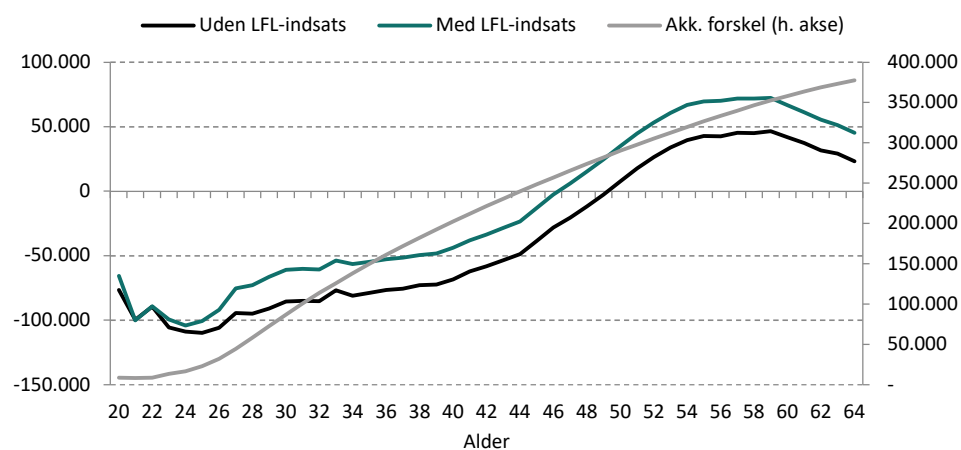
Der er nogle statistiske usikkerheder, som kan medføre, at forskellene mellem Lær for Livet-deltagere og kontrolgruppen er lavere eller endnu større. I analysen af sammenhængen mellem uddannelse og erhvervsindkomst er der en statistisk usikkerhed forbundet med estimerne, samtidig med at modellen ikke nødvendigvis finder den kausale effekt af ud-dannelsesvariablene på erhvervsindkomst. Hvis vi ændrer modellen til en OLS-model – frem for den foretrukne søskendemodel – øges forskellene mellem Lær for Livet-deltagere og kontrolgruppen. Vi anvender punktestimerne (estimerede effektstørrelser) fra den kau-sale analyse i kapitel 3 til at give et plausibelt skøn for den økonomiske værdi af et Lær for Livet-forløb. Disse punktestimer er dog også forbundne med en vis usikkerhed. Hvis vi nedjusterer alle punktestimerne til den nedre del af 90 pct.-konfidensintervallet (fx at ef-fekten på karakterer falder fra 1,19 karakterpoint til 0,72), så ændres den akkumulerede tilbagediskonterede forskel i erhvervsindkomst sig fra 400.000 kr. til 145.000 kr. Det er dog væsentligt at påpege, at usikkerheden også kan gå den anden vej og øge forskellen mellem Lær for Livet-deltagere og kontrolgruppen, samt at udeladte forhold trækker i retning af konservative skøn, jf. boks 4.2.

Figur 4.1 Modelforventet erhvervsindkomst og nettoeffekt på offentlige finanser for anbragte uden og med et Lær for Livet-forløb

Figur 4.1.a Erhvervsindkomst

Figur 4.1.b Nettoeffekt på offentlige finanser

Anm.: Potentialeberegneren er baseret på søskendeforskelle i uddannelsesvariable og udfaldsmålet. Lær for Livet-effekterne kommer fra resultaterne i kapitel 3 relateret til sandsynligheden for at gå til mindst én prøve ved folkeskolens afgangsprøve i 9. klasse, karaktergennemsnittet og sandsynligheden for at påbegynde en ungdomsuddannelse. De forventede årlige værdier uden og med et Lær for Livet-forløb er ikke tilbagediskonteret. Den akkumulerede forskel mellem de to scenarier er tilbagediskonteret efter Finansministeriets regnemetode. Tallene er i 2023-priser.

Litteraturliste

Beskæftigelsesministeriet (2022). *Beskæftigelsesudvalget 2021-22. BEU Alm.del - endeligt svar på spørgsmål 217*

Børne- og Undervisningsministeriet (2024). *Bekendtgørelse af lov om folkeskolen LBK nr 90 af 29/01/2024*

Cavalca, P. G., Ejrnæs, M., & Gørtz, M. (2022). *Trading off fiscal budget adherence and child protection*. Plos one, 17(3)

Langager, S., Frørup, A. K., Torre, A., & Hald, C. H. (2021). *Overgange – anbragte unges veje fra skole til uddannelse*

Finansministeriet (2023). *Vejledning i samfundsøkonomiske konsekvensvurderinger*

Justitsministeriets Forskningskontor (2018). *Udvalgte samfundsøkonomiske omkostninger som følge af kriminalitet begået af medlemmer af kriminelle grupperinger*

King, G. & Nielsen, R. (2019). *Why Propensity Scores Should Not Be Used for Matching*. Political Analysis, 27(4).

KL (2020). *Udsatte børn – Nøgletal 2020*

Lær for Livet (2023). *Årsrapport 2022*

Oxford Research (2022). *Lær for Livet – Nyt analysesetup og første måling*

Rambøll (2021). *Anbragte børn og unges faglige progression, trivsel og deltagelsesmuligheder*

Rosholm, M., Vind, B. D., Laursen, N. B., Lomholt, J. J., & Nielsen, S. A. (2019). *Evaluering af skolerettede og skoleunderstøttende indsatser i projekt "Styrket faglighed blandt udsatte børn i folkeskolen"*.

VIVE (2020). *Tidligere anbragte unge – 18 år og på vej mod voksenlivet*

VIVE (2021). *Betydningen af anbringelsestype for anbragte børns skoleresultater – Sammenligning af familiepleje og institutionsanbringelse*

VIVE (2022). *Førskole, børns trivsel, fravær og sproglige færdigheder*

Bilag

B.1 Anvendte datakilder

Nedenstående B.1 giver et overblik over, hvilke data vi har anvendt fra hhv. Danmarks Statistik, Styrelsen for It og Læring og Lær for Livet.

Tabel B.1 Oversigt over anvendte data

Dataregister	Dataindhold
<u>Danmarks Statistik</u>	
- BEF 2000-2022	Alder, køn, herkomst, familiesammensætning og adresse
- BUAF 2000-2022	Anbringelser (handlekommune og type)
- BUAH 2011-2022	Årsag til anbringelse
- BUFO 2000-2022	Forebyggende foranstaltninger (handlekommune og type)
- DAGI 2000-2014	Type af daginstitution eller dagpleje
- DREAM 2018-2022	Uger med offentlige overførsler
- HANDIC 2013-2022	Bostøtte, botilbud og øvrige handicapydelse
- HERB_FORSORG_MV_F 2018-2022	Herbergophold
- IND 2000-2022	Indkomsttyper og skattebidrag
- KRAF 2018-2021	Straffesager og evt. fængselsdom
- LPR_F_DIAGNOSER 2020-2021	Information om diagnoser
- LPR_F_KONTAKTER 2020-2021	Kontakter til sygehusvæsenet
- PSYK_ADM 1995-2019	Information om psykiatriske diagnoser
- SSKO 2005-2022	Kontakter til læger gennem sygesikring
- SSSY 2005-2022	Offentlige honorarer til læger gennem sygesikring
- UDDA 2000-2022	Nuværende og højest fuldførte uddannelse
- UDFK 2001-2022	Karakterer i grundskolen, inkl. afgangsprøverne
- UDSP 2011-2022	Specialundervisning af mindst ni timers varighed om ugen
<u>Styrelsen for It og Læring</u>	
- Nationale tests 2015-2022	Score ved nationale tests i 2., 3., 4., 6. og 8. klasse
- Trivselsmålinger 2015-2022	Svar på trivselsmålinger i 9. klasse
<u>Lær for Livet</u>	
- Mikrodata om deltagere 2014-2022	Periode, mentor, anbringelseskommune og camp-deltagelse

B.2 Udvalgelses af kontrolgruppe

Vi afgrænser kontrolgruppen for at sikre, at sammenligningsgruppen minder om Lær for Livet-deltagerne på en række baggrundskarakteristika. For hver Lær for Livet-deltager vælger vi fem kontrolpersoner, der "ligner" vedkommende på de valgte baggrundskarakteristika.

Vi bruger metoden *Coarsened Exact Matching (CEM)* til at udvælge kontrolpersoner, der ligner Lær for Livet-deltagerne. Metoden tillader, at personerne ikke har eksakt samme karakteristika, men i stedet minder om hinanden. Vi splitter således nogle af de forklarende baggrundskarakteristika op i tre dele: lav, middel og høj. Det er fx en fordel, når nogle karakteristika er kontinuerte, og det derfor ikke er muligt at finde kontrolpersoner med eksakt samme værdier. Vi fravælger desuden den ellers populære matching-metode *propensity score matching*, da metoden risikerer at skabe endnu større ubalancer end i det originale datasæt (King og Nielsen, 2019).

Vi følger en iterativ tilgang, hvor vi starter med at matche på alder og derefter matcher på baggrundsvariablen med den mest signifikante forskel mellem Lær for Livet-deltagerne og den balancerede kontrolgruppe. I første runde matcher vi kun på alder. I hver gruppe, også kaldet stratum (i første runde svarer dette til hvert alderstrin), vælger vi fem tilfældige kontrolpersoner til hver Lær for Livet-deltager. Vi undersøger dernæst forskellene i baggrundskarakteristika mellem Lær for Livet-deltagerne og kontrolgruppen, når de er 17 år. Vi fokuserer på dette alderstrin, da vi i hovedanalysen af folkeskolens afgangsprøve ser på, hvordan netop 17-årige har klaret sig.

Det endelige balancerede sample er balanceret på fem variable: 1) nuværende alder; 2) alder ved første anbringelse; 3) årlige lægebesøg som 0 til 10-årig; 4) en indikator for specialundervisning i indskolingen; og 5) en indikator for at begge biologiske forældre har grundskolen som højest fuldførte uddannelse. Matchingen på alder er eksakt, hvilket betyder, at personer i et stratum er født i samme år. Alder ved første anbringelse deles op i 0-5-årige, 6-10-årige og 11-14-årige. Årlige lægebesøg deles op i 0-2,5 besøg, 2,5-5,0 besøg, og mere end 5 besøg. Specialundervisningen skal have været af mindst ni timers varighed om ugen og sket i det 9. leveår eller tidligere. Indikatoren for at begge forældre har grundskole som højest fuldførte uddannelse inkluderer også ukendte forældre, hvilket primært gælder indvandrere og ukendte fædre. I datagrundlaget er det 5 pct. af de 17-årige, hvor vi mangler information om enten morens eller farens uddannelse, og tallet mindskes til 2 pct., når vi betragter unge af dansk oprindelse.

Der er stadig statistisk signifikante forskelle mellem Lær for Livet-deltagerne og kontrolgruppen efter matchingen på de fem baggrundskarakteristika. Tabel 3.1 viser, at Lær for Livet-deltagerne bliver indskrevet på skoler med lidt højere karaktergennemsnit end kontrolgruppen, at Lær for Livet-deltagerne i højere grad er skoleudsat og at Lær for Livet-deltageres mødre i lidt højere grad har en psykiatrisk diagnose end kontrolgruppens mødre. Alligevel stopper vi matchingen efter ovenstående fem baggrundskarakteristika, da yderligere matching fører til strata med få eller ingen kontrolpersoner. Vi kontrollerer dog stadig for alle baggrundskarakteristika i estimationsmodellerne.

B.3 Definitioner

Tabel B.2 beskriver de anvendte kontrolvariable og udfaldsmål. Boks B.1 uddyber definitionen af anbringelser og forebyggende foranstaltninger, mens boks B.2 beskriver afgrænsningen af data i forhold til personer med betydelig og varig funktionsnedsættelse.

Tabel B.2 Beskrivelse af kontrolvariable og udfaldsmål

Kontrolvariable (17 år)	Variabelbeskrivelse
- Kvinder	Indikator for at være kvinde ud fra CPR-nummer.
- Indvandrer/efterkommer	Indikator for at være indvandrer eller efterkommer.
- Fødselsår	Året personen er født i.
- Fødselsmåned	Måneden personen er født i.
- Alder ved første anbringelse (år)	Alderen som personen opnår i året for den første anbringelse.
- Tid på institution ift. tid som anbragt	Andelen af år som anbragt, der har været på institution som 0-10-årig.
- År med ny adresse som 0-10-årig	Antallet af år med ny adresse som 0-10-årig.
- Specialundervisning i indskolingen	Indikator for at have modtaget specialundervisning af mindst ni timers varighed om ugen i det 9. leveår eller før.
- Skole-score, indskolingen	Karaktergennemsnit ved folkeskolens afgangsprøve for den skole, som personen indskrives på i indskolingen.
- Skoleudsat	Indikator for at være skoleudsat.
- Mor og far uden uddannelse	Indikator for at begge forældre har grundskole som højest fuldførte uddannelse.
- Husstandsindkomst som 0-10-årig (kr.)	Gennemsnitlig ækvivaleret disponibel indkomst som 0-10-årig.
- Psykiatrisk diagnose som 0-10-årig	Indikator for en psykiatrisk diagnose som 0-10-årig. Se bilag tabel B.4 for en oversigt over eksempler på diagnoser.
- Mor har en psykiatrisk diagnose	Indikator for at mor har eller har haft en psykiatrisk diagnose. Se bilag tabel B.4 for en oversigt over eksempler på diagnoser.
- Far har en psykiatrisk diagnose	Indikator for at far har eller har haft en psykiatrisk diagnose. Se bilag tabel B.4 for en oversigt over eksempler på diagnoser.
- Årlige lægebesøg som 0-10-årig	Gennemsnitligt årligt antal lægebesøg som 0-10-årig.
Udfaldsmål	
- Nationale tests (2., 3., 4., 6. og 8. klasse)	Indikator for at have gået til alle nationale tests på klassetrinet. Gælder kun skoler med en svarprocent på over 50 pct., da privatskoler ikke er forpligtede til at deltage.
- Nationale tests score (2., 3., 4., 6. og 8. klasse)	Score ved de nationale tests. For 6. og 8. klasse har vi taget et simpelt gennemsnit af resultaterne fra dansk og matematik.
- Social trivsel, undervisningsglæde og selvtillid (9. klasse)	Vi følger VIVE (2022) og laver en eksplorativ faktoranalyse baseret på 40 spørgsmål i trivselsmålingerne. Vi identificerer tre dimensioner med en egenverdi på over 1 og bruger til hver dimension spørgsmål med en faktorloading på mindst 0,5. Vi navngiver de tre dimensioner ud fra hvilke spørgsmål der indgår i dimensionerne: social trivsel, undervisningsglæde og selvtillid.
- Forsøgt FSA (17 år)	Indikator for at have gået til mindst én 9. klasses FSA-prøve i det 17. leveår eller før.
- Bestået FSA (17 år)	Indikator for bestået FSA i det 17. leveår eller før. Vi følger Børne- og Undervisningsministeriets beståkrav (Bekendtgørelse af lov om folkeskolen).

- Karaktergennemsnit ved FSA (17 år)	Vægtet karaktergennemsnit af bundne prøver og udtræksprøver for personer med mindst én FSA-prøve i det 17. leveår eller før. Vi anvender Børne- og Undervisningsministeriets vægte.
- Påbegyndt ungdomsuddannelse (20 år)	Indikator for at have startet en ungdomsuddannelse i det 20. leveår eller før.
- Offentlig overførselsindkomst (uger, ej SU, 18-22 år)	Gennemsnitligt antal uger med offentlig overførsel i året, ekskl. SU.
- Bostøtte (18-22 år)	Indikator for at have modtaget socialpædagogisk støtte i året efter §§ 82a, 82b, 85, og 104 i Lov om Social Service.
- Botilbud (18-22 år)	Indikator for at have boet på botilbud eller herberg efter §§ 107, 108, 110 i Lov om Social Service eller botilbudslignende tilbud som fx Almenboligloven § 105.
- Dømt i straffesag (18-21 år)	Indikator for at have fået en dom i en straffesag i løbet af året. Overtrædelser af færdselsloven er undtaget.
- Fængselsdom (18-21)	Indikator for at have fået en fængselsdom i løbet af året.

Boks B.1 Definition af anbringelser og forebyggende foranstaltninger til kapitel 2

Opgørelsen af anbringelser og forebyggende foranstaltninger er baseret på Danmarks Statistiks registre BUFO og BUAF. Registerne er mangelfulde tilbage i tid, hvorfor andelen af anbringelser og forebyggende foranstaltninger er undervurderet for personer i de ældre aldersgrupper. Andelen er derfor kun opgjort for personer under 40 år.

Anbringelser er opgjort på baggrund af registeret BUAF. Der er medtaget alle typer af anbringelser. For en nærmere definition af anbringelsestyper, henvises til Danmarks Statistik: <https://www.dst.dk/da/Statistik/dokumentation/Times/Boern-og-unge/ANSTED-KLAS>.

Forebyggende foranstaltninger er opgjort på baggrund af registeret BUFO. De medtagne koder er udvalgt på baggrund af hvilken paragraf i Lov om Social Service, støtten er givet efter. Der indgår ikke familierettede forebyggende foranstaltninger efter §11, da de har været frivillige at indberette for kommunerne. Det er først fra 2014, at der findes indberettede, familierettede forebyggende foranstaltninger på individniveau. Følgende koder indgår i analysen:

Paragrafkode (PGF)	Beskrivelse
200	Økonomisk støtte til ophold på kost-/efterskole
210	Aflastningsophold for børn/ung med ophold i eget hjem
220	Personlig rådgiver
225	Behandling af barnets eller den unges problemer
230	Fast kontaktperson
240	Formidling af praktikophold til unge hos en offentlig eller privat arbejdsgiver
245	Tilknytning af koordinator til unge, der er idømt en sanktion
250	Etablering af udslusningsordning i det hidtidige anbringelsessted
252	Udslusningsordning i det hidtidige anbringelsessted.
260	Børne- og ungepålæg
270	Fast kontaktperson for den unge i efterværn
271	Fast kontaktperson til unge, der umiddelbart inden det fyldte 18. år og den unge, der fyldt 15 år, jf. § 58 i lov om social service er eller var anbragt uden samtykke frem til det fyldte 23. år
272	Fast kontaktperson frem til det fyldte 19. år
273	Kortvarige ophold på tidligere anbringelsessted for unge i efterværn
274	Afholdelse af netværkssamråd på grund af kriminel adfærd
275	Andre former for støtte, der har til formål at bidrage til en god overgang til selvstændig tilværelse for den unge over 18 år
280	Fast kontaktperson for den unge i efterværn
290	Fast kontaktperson for unge over 18 år

Boks B.2 Definition af betydelig og varig funktionsnedsættelse

Vi sorterer personer fra i vores analysepopulation, der har en betydelig og varig funktionsnedsættelse, da de ikke er i målgruppen for at få tilbudt et Lær for Livet-forløb. Eksempler på diagnoser relateret til et handicap fremgår af tabellerne B.3 og B.4. Til at identificere anbragte børn med en betydelig og varig funktionsnedsættelse bruger vi dataregistrene BUAH og HANDIC. Vi sorterer således personer fra, som har været anbragt som følge af årsagskode 5 i BUAH. Ligeledes sorterer vi personer fra, der modtager udvalgte ydelser som voksen. Beskrivelser af årsagskode 5 og de udvalgte ydelser som voksen fremgår af nedenstående tabel.

Udvalgte koder i BUAH vedr. årsager til anbringelse

Udslag5	Beskrivelse
5	Betydelig eller varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne hos barn/ung

Udvalgte koder i HANDIC vedr. ydelse efter Lov om Social Service

MODT_YDELSE_KODE	Beskrivelse
1.8.1	Længerevarende ophold (Se evt. §108 i Serviceloven)
1.13.2	Borgerstyret personlig assistance
1.13.3	Kontaktperson for døvblinde
1.13.4	Ledsageordning

Tabel B.3 Definition af diagnoser, der kan være relateret til et handicap

Diagnose	Definition	ICD10
Cerebral parese	Diagnosegruppen 'Cerebral parese'	DG80*
Udviklingshæmning	Diagnosegruppen 'Mental retardering'	DF70*, DF71*, DF72*, DF73*, DF78* og DF79*
Autismespektrum	Diagnosegruppen 'Gennemgribende mentale udviklingsforstyrrelser'	DF84* (dog eksklusiv DF842*, DF844*)
ADHD	Diagnosegruppen 'Hyperkinesiske forstyrrelser' og 'opmærksomhedsforstyrrelse uden hyperaktivitet'	DF90*, DF988C
Downs	Downs syndrom	DQ90*
Erhvervet hjerneskade	Målgruppe for Sundhedsstyrelsens forløbsprogram for erhvervet hjerneskade. Omfatter 1) apopleksi, TCI, mv. samt 2) traumatisk hjerneskade, hjernehindeblødning, tumor i hjerne, infektion i centralnervesystemet mv.	1) For apopleksi, TCI mv. 2) For traumatisk hjerneskade, hjernehindeblødning, tumor i hjerne, infektion i centralnervesystemet mv. se Sundhedsstyrelsen 2011: Bilag til Forløbsprogram for rehabilitering af voksne med erhvervet hjerneskade – traume, infektion, tumor, subarachnoidalblødning og encephalopati, s. 167-169.
Epilepsi	Epilepsi	
Sklerose	Dissemineret sklerose	DG35*
Muskelsvind og lignende	Indkredset med udgangspunkt i sygdomme nævnt af Muskelsvindfonden og i dialog med Sundhedsdatastyrelsen	DG12*, DG70*, DG71*, DG600*, DG11C

Anm.: *Angiver at alle diagnoser, der begynder med det angivne, indgår i gruppen. ADHD er ikke en selvstændig diagnose i ICD-10-systemet, som er det officielle diagnoseklassifikationssystem i Danmark. I Sundhedsdatastyrelsens retningslinjer oversættes ADHD (i det amerikanske DSM-klassifikationssystem) til hyperkinetisk forstyrrelse og opmærksomhedsforstyrrelse uden hyperaktivitet.

Kilde: Kilde: Socialpolitisk redegørelse 2019, side 275

Tabel B.4 Definition af diagnoser, der kan være relateret til en psykisk lidelse

Psykiske lidelser	Eksempler på diagnoser
DF10-DF19 Psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser forårsaget af brug af alkohol eller andre psykoaktive stoffer	Akut intoksikation, skadeligt brug, afhængighedssyndrom, abstinens tilstand, psykotisk tilstand
DF20-DF29 Skizofreni, skizotypisk sindslidelse	Skizofreni
DF30-DF39 Affektive sindslidelser	Manisk enkeltepisode, bipolar affektiv sindslidelse, depressiv enkeltepisode, tilbagevendende depression
DF40-DF49 Nervøse og stressrelaterede tilstande samt tilstande med nervøst betingede legemlige symptomer	Fobiske angsttilstande, andre angsttilstande, obsessiv-kompulsiv tilstand, reaktioner på svær belastning, tilpasningsreaktioner
DF60-DF69 Forstyrrelser og forandringer af personlighedsstruktur og adfærd	Personlighedsforstyrrelser

Kilde: Kilde: Socialpolitisk redegørelse 2019, side 276.

B.4 Teknisk metodebeskrivelse

Vi foretager en teknisk gennemgang af den valgte metode til at identificere kausale effekter af et Lær for Livet-forløb, herunder modelspecifikation, beskrivelse af instrumentet og valg af kontrolvariable.

Modelspecifikation

Vi anvender en IV-model i to trin til at estimere kausale effekter af et Lær for Livet-forløb. Det første trin undersøger sammenhænge mellem det at få et Lær for Livet-forløb og hhv. instrumentet og de øvrige kontrolvariable. De estimerede sammenhænge bruges til at beregne en forventet sandsynlighed for at få et Lær for Livet-forløb for alle anbragte eller tidligere anbragte i det balancerede sample (se bilag B.2 for beskrivelse af det balancerede sample). Den estimerede model i det første trin kan udtrykkes som følger:

$$LFL_{i,c,k} = \alpha_0 + \alpha_1 \text{Kommuneandel}_{i,c,k} + \alpha_2 X_{i,c,k} + \alpha_3 S_{i,c} + \eta_{i,c,k}$$

hvor i , c , og k indekserer hhv. personer, kohorter og kommuner, mens LFL er indikatoren for at få et Lær for Livet-forløb, Kommuneandel er instrumentvariablen, X er en vektor af kontrolvariable, S er strata fixed effects (fra konstruktionen af det balancerede sample) og η er fejleddet.

Det andet trin estimerer effekten af den forventede sandsynlighed for at få et Lær for Livet-forløb fra første trin på de valgte udfaldsmål. På den måde isolerer vi variationen i Lær for Livet-deltagelse, som er drevet af vores instrument, hvorved vi mindsker risikoen for bias fra uobserverbare forhold. Den estimerede model i det andet trin kan udtrykkes som følger:

$$\text{Udfaldsmål}_{i,c,k} = \beta_0 + \beta_1 \widehat{LFL}_{i,c,k} + \beta_2 X_{i,c,k} + \beta_3 S_{i,c} + \epsilon_{i,c,k}$$

hvor udfaldsmålet kan være karaktergennemsnittet ved folkeskolens afgangsprøve og \widehat{LFL} er den forventede sandsynlighed for at få et Lær for Livet-forløb fra første trin.

Da den identificerende variation kommer fra forskelle i samarbejde på tværs af kommuner, cluster vi standardfejl på handlekommuneniveau. På den måde tillader vi, at der kan være autokorrelation i fejleddet inden for kommunerne.

Instrument for Lær for Livet-forløb

Som instrument bruger vi andelen af anbragte børn i kommunen, der påbegynder et Lær for Livet-forløb, mens barnet selv er 9 til 14 år. Aldersintervallet er valgt på baggrund af Lær for Livets målgruppe, som er 9 til 13 år ved opstart. Det 14. år er inkluderet, da der er tale om den alder, som barnet opnår i et givent år. Barnet kan altså være 13 år om sommeren, hvor Lær for Livet-forløb startes op, og fylde 14 år i efteråret.

Vi beregner handlekommunens deltagelsesgrad for hver anbragt person i hvert år som 9 til 14-årig. Vi undersøger først, hvor mange anbragte børn, kommunen har givet et Lær for Livet-forløb i et bestemt år relativt til antallet af anbragte børn i alderen 9 til 14 år, der ikke har påbegyndt et Lær for Livet-forløb i det givne år. I beregningen af kommunens årlige deltagelsesgrad udelader vi hver persons egen observation, så deltagelsesgraden er personspecifik og baseret på andre anbragtes deltagelse. Desuden ekskluderer vi personer med en betydelig og varig funktionsnedsættelse fra beregningen af deltagelsesgraden, da disse ikke er en del af målgruppen for at få et Lær for Livet-forløb.

De årlige deltagelsesgrader for den anbragtes handlekommune kombineres til en samlet deltagelsesgrad. Residualen til deltagelsesgraden i et givent år angiver andelen af anbragte

i målgruppen, som ikke påbegynder et Lær for Livet-forløb i et givent år. Vi ganger disse residualer sammen fra barnet er 9 til 14 år, hvilket giver en samlet sandsynlighed for *ikke* at påbegynde et Lær for Livet-forløb. Residualen sættes til 1, hvis barnet i et givent år ikke er anbragt, hvilket svarer til, at sandsynligheden for at få et Lær for Livet-forløb er 0. Vi finder den samlede deltagelsesgrad i kommunen, som barnet har været eksponeret for, ved at tage residualen til sandsynligheden for *ikke* at påbegynde et Lær for Livet-forløb. Nedenstående ligninger opsummerer konstruktionen af instrumentet, Z , for individ i med handlekommune k . Bogstavet " a " angiver individets alder, mens bogstavet " j " angiver anbragte i målgruppen for at modtage et Lær for Livet-forløb.

$$Z_{i,k} = 1 - \prod_{a=9}^{14} (1 - \text{deltagelsesgrad}_{i,k,a} * \mathbb{1}(\text{anbragt}_{i,a} = 1))$$

$$\text{Deltagelsesgrad}_{i,k,a} = \frac{\sum_{j \neq i} \mathbb{1}(\text{Nyt LFL-forløb}_{j,k} = 1)}{\sum_{j \neq i} \mathbb{1}(\text{Tidligere modtaget LFL-forløb}_{j,k} = 0)}$$

Rationalet bag vores valg af instrument ligger i dets nærmest mekaniske korrelation med individuel deltagelse i Lær for Livet (relevanskriteriet) og dets forventede direkte uafhængighed fra udfaldsmålene (eksogenitetskriteriet). Det betyder, at den kommunale deltagelsesgrad påvirker en anbragt persons sandsynlighed for at deltage i programmet, samtidig med at det antages, at den kommunale deltagelsesgrad kun påvirker udfaldsmålene gennem deltagelse i Lær for Livet.

Kontrolvariable

Vores IV-model inkorporerer en række baggrundskarakteristika for at tage højde for observerbare forhold, der kan påvirke både personens sandsynlighed for deltagelse i programmet (den uafhængige variabel i IV-modellens første trin) og udfaldsmålene. Disse kontrolvariable omfatter:

- Demografiske forhold: Køn, oprindelse, fødselsår og fødselsmåned. Disse forhold er med til at kontrollere for systemiske forskelle i udfaldsmålene på tværs af forskellige demografiske grupper.
- Sundhedsforhold: Årlige lægebesøg som barn og psykiatrisk diagnose som barn. Disse forhold er med til at kontrollere for barnets sundhed, som både kan påvirke udfaldsmålene og sandsynligheden for at deltage i programmet.
- Skoleforhold: Skoleudsat, specialundervisning i indskolingen og karaktergennemsnit ved folkeskolens afgangsprøve for elever på barnets første skole. Specialundervisningsvariablen kontrollerer for barnets behov for faglig støtte, mens karaktervariablen hjælper med at kontrollere for kvaliteten af barnets skole og lokale miljø.
- Familieforhold: Forældres uddannelse, forældres psykiatriske diagnoser, gennemsnitlig husstandsindkomst som barn, år med ny adresse, alder ved første anbringelse og institutionsanbringelse. Disse forhold kontrollerer for barnets socioøkonomiske baggrund, herunder i hvor høj grad barnet har været sammen med sine forældre i barndommen og hvor stort det økonomiske råderum har været i hjemmet (som både dækker forældre og plejeforældre).
- Kommunale forhold: Gennemsnitlig kommune-score til hvert udfaldsmål baseret på personer uden anbringelse. Denne variabel kontrollerer for potentielle kommunale forhold, der ikke er afdækket af de individuelle forhold, herunder fx generel kvalitet af anbringelsesforløb og øvrige tilbud til anbragte.

Se desuden bilag B.3 for mere præcise definitioner af kontrolvariablene.

B.5 Sammenligning af kommuner

Vi sammenligner i nedenstående tabel B.5.a Lær for Livet-deltageres bopælskommuner med kontrolgruppens bopælskommuner. Hver 17-årig i datagrundlaget tildeles kommunens gennemsnit for 17-årige i det samme år. Vi undersøger for eventuelle forskelle i andel anbragte, karaktergennemsnit ved folkeskolens afgangsprøve, andel med lavt uddannede forældre og gennemsnitlig ækvivaleret disponibel indkomst. I tabel B.5.b sammenligner vi kommuner *med* et Lær for Livet-samarbejde med kommuner *uden* et Lær for Livet-samarbejde. Dertil sammenligner vi også kommuner med et *lille* samarbejde med kommuner med et *stort* samarbejde med Lær for Livet.

Tabel B.5 Sammenligning af kommuners Lær for Livet-samarbejde og en række mål for socioøkonomisk status

Tabel B.5.a Sammenligning af Lær for Livet-deltageres og kontrolgruppens kommuner

	Aldrig anbragt	Anbragt som 14-årig eller tidligere			
		Alle uden LFL	Analysepopulation		
			Med LFL	Uden LFL	Forskel
Andel af 17-årige i kommunen, der har været anbragt som 0-17-årig	3,1%	4,0%	4,0%	4,0%	0,0%
Karaktergennemsnit ved folkeskolens afgangsprøve for 17-årige i kommunen	7,29	7,12	7,19	7,19	0,00
Andel af 17-årige i kommunen, hvor begge forældre er lavt uddannede	7,1%	7,7%	7,2%	7,5%	-0,2%*
Gennemlig ækvivaleret disponibel indkomst for 17-årige i kommunen	297.064	284.347	294.644	297.838	-3.194*

Tabel B.5.b Sammenligning af kommuner med stort, lille og intet Lær for Livet-samarbejde

	Kommunens grad af samarbejde med Lær for Livet					
	Mindst én deltager	Ingen deltagere	Forskel	Mange deltagere	Få deltagere	Forskel
Andel af 17-årige i kommunen, der har været anbragt som 0-17-årig	4,0%	3,9%	0,1%	4,0%	4,0%	-0,1%
Karaktergennemsnit ved folkeskolens afgangsprøve for 17-årige i kommunen	7,21	7,16	0,05***	7,22	7,20	0,02
Andel af 17-årige i kommunen, hvor begge forældre er lavt uddannede	7,4%	7,5%	-0,1%	7,2%	7,5%	-0,3%**
Gennemlig ækvivaleret disponibel indkomst for 17-årige i kommunen	298.850	295.454	3.395**	302.899	294.937	7.961***

Anm.: Tabel B.5.a viser gennemsnittene for Lær for Livet-deltageres kommunegennemsnit og kontrolgruppens kommunegennemsnit, når de er 17 år. Hver 17-årig i datagrundlaget tildeles kommunens gennemsnit for alle 17-årige i det samme år. Tabellen viser således, om Lær for Livet-deltagere i højere grad bor i ressourcestærke kommuner. Tabel B.5.b viser tilsvarende gennemsnit, men i stedet fordelt på sandsynlighed for at modtage et Lær for Livet-forløb. Tabellen viser således, om anbragte i målgruppen som har større sandsynlighed for at modtage et Lær for Livet-forløb (men ikke nødvendigvis får et Lær for Livet-forløb) i højere grad bor i ressourcestærke kommuner. "Mange deltagere" betyder, at kommunen har en deltagelsesgrad over medianen for kommuner *med* et samarbejde, mens "Få deltagere" betyder, at kommunen har en deltagelsesgrad under medianen for kommuner *med* et samarbejde. Signifikante forskelle på 10, 5 og 1 pct. signifikansniveau angives ved hhv. *, ** og ***.

B.6 Detaljerede resultater

I de følgende tabeller B.6 til B.19 præsenterer vi de detaljerede resultater fra effektanalyserne. Vi viser først *first stage*-resultaterne for den en given analyse efterfulgt af *second stage*-resultaterne. Således starter vi i tabel B.6 med at vise *first stage*-resultater for analysen af at deltage i de nationale tests efterfulgt af analysens *second stage*-resultater i tabel B.7, som viser effekten af et gennemsnitligt Lær for Livet-forløb.

Tabel B.6 Analyse af indikatorer for at gå til nationale tests
(*first stage* med Lær for Livet-deltagelse som afhængig variabel)

	2. klasse	3. klasse	4. klasse	6. klasse	8. klasse
Kommunens deltagelsesgrad	1.485*** (0.114)	1.539*** (0.118)	1.435*** (0.0664)	1.365*** (0.161)	1.583*** (0.0821)
Kommune-score for udfaldsmålet	0.0873 (0.0726)	0.0592 (0.0664)	0.0442 (0.0437)	0.0126 (0.0648)	0.0266 (0.0419)
Kvinde	0.0179 (0.0150)	0.00926 (0.0147)	0.00996 (0.0125)	0.00707 (0.0220)	0.00289 (0.0225)
Indvandrere	-0.00182 (0.0430)	-0.00314 (0.0418)	-0.0272 (0.0346)	-0.0393 (0.0413)	0.0339 (0.0492)
Efterkommer	-0.0231 (0.0274)	-0.0143 (0.0233)	-0.00950 (0.0144)	-0.0374 (0.0308)	0.0141 (0.0272)
Alder ved første anbringelse	0.00478 (0.00543)	0.00512 (0.00510)	0.00508 (0.00285)	0.00180 (0.00396)	-0.000359 (0.00445)
Tid på institution	-0.00745 (0.0266)	-0.0128 (0.0253)	-0.00582 (0.0175)	0.000933 (0.0218)	-0.0156 (0.0280)
År med ny adresse som 0-10-årig	-0.00259 (0.00425)	-0.00175 (0.00465)	-0.00187 (0.00307)	-0.00405 (0.00412)	0.00700 (0.00450)
Skoleudsat	-0.0478*** (0.0168)	-0.0402** (0.0167)	-0.0369*** (0.0135)	-0.0393 (0.0247)	-0.0275 (0.0180)
Specialundervisning, indskoling	-0.0426 (0.0878)	-0.123 (0.0902)	-0.0112 (0.0780)	-0.132* (0.0770)	-0.0949 (0.105)
Skole-score, indskoling	0.00189 (0.00902)	0.00772 (0.0107)	0.00618 (0.00901)	0.00924 (0.0132)	0.00987 (0.0116)
Mor og far uden uddannelse	-0.221* (0.121)	-0.231** (0.104)	-0.130* (0.0778)	-0.174* (0.0899)	-0.262** (0.110)
Husstandsindkomst som 0-10-årig	-0.0187 (0.0438)	-0.00540 (0.0446)	0.00378 (0.0344)	-0.00715 (0.0350)	0.0393 (0.0388)
Psykiatrisk diagnose som 0-10-årig	-0.0175 (0.0168)	-0.0119 (0.0174)	-0.0254 (0.0177)	-0.0354 (0.0228)	-0.0189 (0.0208)
Mor har en psykiatrisk diagnose	0.0317** (0.0138)	0.0309** (0.0134)	0.0394*** (0.0133)	0.0171 (0.0162)	0.0155 (0.0174)
Far har en psykiatrisk diagnose	0.0231 (0.0164)	0.0237 (0.0149)	0.0276* (0.0151)	0.0377* (0.0218)	0.00717 (0.0119)
Årlige lægekontakter som 0-10-årig	-0.00133 (0.0289)	0.0000460 (0.0257)	-0.0434 (0.0339)	-0.0164 (0.0426)	-0.0289 (0.0564)
N	1.419	1.455	2.376	1.269	1.299

Anm.: Modellerne kontrollerer desuden for fødselsår, fødselsmåned og strata fixed effects. Bilag B.3 beskriver hver enkelt kontrolvariabel. Standardfejl clustered på personens handlekommune som 9-14-årig i parentes. Signifikante forskelle på 10, 5 og 1 pct. signifikansniveau angives ved hhv. *, ** og ***.

Tabel B.7 Analyse af indikatorer for at gå til nationale tests
(hovedresultater, *second stage*)

	2. klasse	3. klasse	4. klasse	6. klasse	8. klasse
Lær for Livet-forløb	-0.0885 (0.0634)	-0.0374 (0.0595)	-0.0299 (0.0430)	0.146* (0.0803)	0.156*** (0.0598)
Kommune-score for udfaldsmålet	0.0650 (0.0924)	0.0785 (0.0701)	0.0369 (0.0605)	0.0266 (0.100)	0.0258 (0.0587)
Kvinde	0.0256* (0.0154)	0.0296 (0.0195)	0.0670*** (0.0170)	0.0271 (0.0258)	0.00264 (0.0273)
Indvandrer	-0.0685 (0.0611)	-0.0372 (0.0684)	-0.0449 (0.0601)	0.118** (0.0540)	0.156** (0.0654)
Efterkommer	-0.00240 (0.0308)	-0.0437 (0.0311)	-0.0165 (0.0393)	-0.0600 (0.0493)	0.0392 (0.0374)
Alder ved første anbringelse	-0.000288 (0.00526)	-0.00231 (0.00493)	0.00547 (0.00569)	-0.00766 (0.00841)	-0.00291 (0.00905)
Tid på institution	-0.0528 (0.0401)	-0.0681** (0.0295)	-0.0294 (0.0236)	-0.0496 (0.0465)	-0.114** (0.0463)
År med ny adresse som 0-10-årig	-0.00640 (0.00554)	-0.00273 (0.00513)	-0.000772 (0.00510)	0.00259 (0.00635)	0.00658 (0.00734)
Skoleudsat	-0.0625*** (0.0237)	-0.128*** (0.0261)	-0.111*** (0.0224)	-0.259*** (0.0312)	-0.205*** (0.0319)
Specialundervisning, indskoling	-0.339 (0.364)	-0.255 (0.224)	-0.101 (0.197)	0.395** (0.154)	-0.113 (0.166)
Skole-score, indskoling	0.0271** (0.0119)	-0.00380 (0.0121)	0.0153 (0.0108)	-0.00122 (0.0178)	0.0281** (0.0143)
Mor og far uden uddannelse	0.355 (0.360)	0.125 (0.103)	0.0785 (0.0801)	0.0553 (0.163)	0.163 (0.154)
Husstandsindkomst som 0-10-årig	-0.00891 (0.0367)	-0.0393 (0.0414)	-0.00239 (0.0357)	-0.0567 (0.0510)	0.0889 (0.0620)
Psykiatrisk diagnose som 0-10-årig	-0.0249 (0.0340)	-0.0938*** (0.0256)	-0.0475** (0.0221)	-0.0999*** (0.0362)	-0.136*** (0.0340)
Mor har en psykiatrisk diagnose	0.0433** (0.0194)	0.0482** (0.0204)	0.0433*** (0.0155)	0.0422 (0.0294)	-0.00694 (0.0267)
Far har en psykiatrisk diagnose	-0.00517 (0.0168)	0.00106 (0.0192)	0.00597 (0.0147)	-0.0229 (0.0249)	-0.0158 (0.0315)
Årlige lægekontakter som 0-10-årig	-0.0355 (0.0464)	0.0116 (0.0392)	-0.0855*** (0.0332)	-0.104 (0.0646)	-0.0348 (0.0593)
N	1.419	1.455	2.376	1.269	1.299

Anm.: Modellerne kontrollerer desuden for fødselsår, fødselsmåned og strata fixed effects. Bilag B.3 beskriver hver enkelt kontrolvariabel. Standardfejl clustered på personens handlekommune som 9-14-årig i parentes. Signifikante forskelle på 10, 5 og 1 pct. signifikansniveau angives ved hhv. *, ** og ***.

Tabel B.8 Analyse af test score ved nationale tests
(*first stage* med Lær for Livet-deltagelse som afhængig variabel)

	2. klasse	3. klasse	4. klasse	6. klasse	8. klasse
Kommunens deltagelsesgrad	1.572*** (0.131)	1.513*** (0.164)	1.497*** (0.0963)	1.482*** (0.180)	1.726*** (0.108)
Kommune-score for udfaldsmålet	0.0288 (0.0844)	0.0416 (0.0581)	0.0626 (0.0533)	0.00799 (0.0904)	-0.0685 (0.0597)
Kvinde	0.0119 (0.0162)	0.00160 (0.0177)	0.0161 (0.0155)	0.0163 (0.0273)	-0.0170 (0.0279)
Indvandrer	-0.0141 (0.0439)	-0.0722* (0.0377)	-0.0221 (0.0343)	-0.0567 (0.0510)	0.0652 (0.0646)
Efterkommer	-0.0352 (0.0275)	-0.0259 (0.0285)	-0.000372 (0.0154)	-0.0293 (0.0323)	0.0144 (0.0444)
Alder ved første anbringelse	0.00418 (0.00561)	0.00785 (0.00515)	0.00592* (0.00353)	-0.000687 (0.00545)	-0.00114 (0.00623)
Tid på institution	0.00510 (0.0258)	0.0233 (0.0262)	0.00382 (0.0202)	0.0175 (0.0290)	-0.0193 (0.0387)
År med ny adresse som 0-10-årig	-0.00103 (0.00420)	-0.00228 (0.00466)	-0.00201 (0.00374)	-0.00340 (0.00453)	0.0128* (0.00680)
Skoleudsat	-0.0346* (0.0184)	-0.0489*** (0.0167)	-0.0350** (0.0171)	-0.0396 (0.0308)	-0.0356 (0.0235)
Specialundervisning, indskoling	-0.105 (0.0890)	-0.105 (0.0778)	0.0332 (0.0954)	-0.239*** (0.0892)	-0.208 (0.160)
Skole-score, indskoling	-0.00545 (0.00948)	-0.00628 (0.0113)	-0.00222 (0.00966)	0.00916 (0.0179)	0.0189 (0.0119)
Mor og far uden uddannelse	-0.235 (0.143)	-0.216** (0.102)	-0.0953 (0.0790)	-0.284*** (0.105)	-0.339** (0.168)
Husstandsindkomst som 0-10-årig	-0.00231 (0.0453)	0.0124 (0.0449)	0.0204 (0.0331)	-0.0144 (0.0349)	0.0223 (0.0438)
Psykiatrisk diagnose som 0-10-årig	-0.0219 (0.0179)	-0.00180 (0.0220)	-0.0218 (0.0171)	-0.0242 (0.0308)	-0.0161 (0.0255)
Mor har en psykiatrisk diagnose	0.0280* (0.0153)	0.0370*** (0.0140)	0.0430** (0.0175)	0.0117 (0.0201)	0.00740 (0.0218)
Far har en psykiatrisk diagnose	0.0213 (0.0174)	0.00941 (0.0186)	0.0253* (0.0150)	0.0474* (0.0279)	-0.00406 (0.0158)
Årlige lægekontakter som 0-10-årig	-0.00304 (0.0300)	-0.0214 (0.0263)	-0.0180 (0.0397)	-0.0579 (0.0446)	-0.0298 (0.0738)
N	1.208	1.177	1.914	909	850

Anm.: Modellerne kontrollerer desuden for fødselsår, fødselsmåned og strata fixed effects. Bilag B.3 beskriver hver enkelt kontrolvariabel. Standardfejl clustered på personens handlekommune som 9-14-årig i parentes. Signifikante forskelle på 10, 5 og 1 pct. signifikansniveau angives ved hhv. *, ** og ***.

**Tabel B.9 Analyse af test score ved nationale tests
(hovedresultater, second stage)**

	2. klasse	3. klasse	4. klasse	6. klasse	8. klasse
Lær for Livet-forløb	0.137 (0.192)	0.172 (0.189)	0.0486 (0.151)	-0.0451 (0.237)	-0.118 (0.154)
Kommune-score for udfaldsmålet	0.914*** (0.210)	0.231 (0.183)	0.633*** (0.155)	0.856*** (0.260)	0.451*** (0.137)
Kvinde	0.219*** (0.0518)	-0.0104 (0.0630)	0.0906** (0.0380)	0.0800 (0.0623)	0.0509 (0.0695)
Indvandrer	-0.205 (0.127)	-0.0314 (0.189)	0.0518 (0.118)	0.0256 (0.155)	-0.112 (0.170)
Efterkommer	0.0602 (0.0764)	0.0410 (0.0806)	-0.0921 (0.0752)	-0.0203 (0.0849)	-0.124 (0.126)
Alder ved første anbringelse	0.00167 (0.0196)	0.0187 (0.0185)	0.0298** (0.0133)	-0.00208 (0.0211)	-0.00982 (0.0224)
Tid på institution	-0.0593 (0.110)	-0.0788 (0.104)	-0.0660 (0.0597)	-0.0151 (0.102)	-0.0949 (0.100)
År med ny adresse som 0-10-årig	0.00750 (0.0159)	0.0220 (0.0139)	0.00501 (0.0119)	-0.0133 (0.0173)	-0.0154 (0.0234)
Skoleudsat	-0.0249 (0.0745)	0.0547 (0.0835)	-0.0932 (0.0676)	-0.0206 (0.0955)	-0.289*** (0.0969)
Specialundervisning, indskoling	1.198*** (0.297)	1.139 (0.947)	-0.0856 (1.359)	-0.0276 (0.300)	0.983 (1.000)
Skole-score, indskoling	0.0348 (0.0376)	0.0573 (0.0391)	0.0284 (0.0268)	0.0739 (0.0556)	0.0300 (0.0424)
Mor og far uden uddannelse	-1.255*** (0.169)	0.590 (0.381)	0.635*** (0.239)	0.180 (0.293)	0.328 (0.404)
Husstandsindkomst som 0-10-årig	-0.0161 (0.108)	0.142 (0.123)	0.218** (0.0976)	0.107 (0.122)	0.175 (0.169)
Psykiatrisk diagnose som 0-10-årig	0.0315 (0.0742)	0.0903 (0.0756)	-0.0608 (0.0542)	-0.0840 (0.0849)	-0.0759 (0.129)
Mor har en psykiatrisk diagnose	0.0404 (0.0657)	-0.103* (0.0583)	0.0560 (0.0366)	0.0384 (0.0612)	-0.00663 (0.0568)
Far har en psykiatrisk diagnose	0.0581 (0.0490)	0.0473 (0.0592)	0.0789* (0.0451)	0.0824 (0.0582)	0.0634 (0.0832)
Årlige lægekontakter som 0-10-årig	-0.0427 (0.112)	0.0512 (0.112)	0.0586 (0.0794)	-0.0272 (0.127)	0.124 (0.160)
N	1.208	1.177	1.914	909	850

Anm.: Modellerne kontrollerer desuden for fødselsår, fødselsmåned og strata fixed effects. Bilag B.3 beskriver hver enkelt kontrolvariabel. Standardfejl clustered på personens handlekommune som 9-14-årig i parentes. Signifikante forskelle på 10, 5 og 1 pct. signifikansniveau angives ved hhv. *, ** og ***.

Tabel B.10 Analyse af trivselsmål
(*first stage* med Lær for Livet-deltagelse som afhængig variabel)

	Social trivsel	Undervisningsglæde	Selvtillid
Kommunens deltagelsesgrad	1.511*** (0.137)	1.524*** (0.137)	1.521*** (0.137)
Kommune-score for udfaldsmålet	-0.317 (0.220)	-0.191 (0.219)	0.148 (0.172)
Kvinde	0.0338 (0.0232)	0.0340 (0.0234)	0.0334 (0.0232)
Indvandrer	0.0209 (0.0690)	0.0167 (0.0696)	0.00961 (0.0708)
Efterkommer	0.0561* (0.0306)	0.0570* (0.0308)	0.0519* (0.0306)
Alder ved første anbringelse	-0.00325 (0.00623)	-0.00325 (0.00634)	-0.00312 (0.00632)
Tid på institution	0.00284 (0.0263)	0.00262 (0.0266)	-0.00364 (0.0262)
År med ny adresse som 0-10-årig	0.00798 (0.00607)	0.00783 (0.00611)	0.00816 (0.00613)
Skoleudsat	-0.0375 (0.0308)	-0.0385 (0.0308)	-0.0420 (0.0303)
Specialundervisning, indskoling	-0.604*** (0.0800)	-0.589*** (0.0788)	-0.577*** (0.0755)
Skole-score, indskoling	0.00817 (0.0182)	0.00643 (0.0178)	0.00339 (0.0176)
Mor og far uden uddannelse	0.681*** (0.0881)	0.650*** (0.0848)	0.642*** (0.0868)
Husstandsindkomst som 0-10-årig	-0.0248 (0.0482)	-0.0234 (0.0480)	-0.0211 (0.0484)
Psykiatrisk diagnose som 0-10-årig	-0.00786 (0.0192)	-0.00865 (0.0190)	-0.00998 (0.0194)
Mor har en psykiatrisk diagnose	0.00158 (0.0226)	0.00109 (0.0228)	-0.00106 (0.0229)
Far har en psykiatrisk diagnose	-0.0204 (0.0187)	-0.0214 (0.0187)	-0.0236 (0.0187)
Årlige lægekontakter som 0-10-årig	-0.00163 (0.0618)	-0.00419 (0.0609)	-0.00653 (0.0609)
N	1.004	1.004	1.004

Anm.: Modellerne kontrollerer desuden for fødselsår, fødselsmåned og strata fixed effects. Bilag B.3 beskriver hver enkelt kontrolvariabel. Standardfejl clustered på personens handlekommune som 9-14-årig i parentes. Signifikante forskelle på 10, 5 og 1 pct. signifikansniveau angives ved hhv. *, ** og ***.

Tabel B.11 Analyse af trivselsmål
(hovedresultater, *second stage*)

	Social trivsel	Undervisningsglæde	Selvtillid
Lær for Livet-forløb	0.289*** (0.0891)	0.199* (0.111)	0.300*** (0.106)
Kommune-score for udfaldsmålet	0.286 (0.341)	0.307 (0.283)	-0.272 (0.361)
Kvinde	-0.281*** (0.0332)	0.00932 (0.0388)	-0.119*** (0.0391)
Indvandrer	0.219 (0.157)	0.171 (0.155)	0.116 (0.165)
Efterkommer	-0.0481 (0.0542)	-0.0971** (0.0465)	0.0498 (0.0621)
Alder ved første anbringelse	-0.00618 (0.0137)	-0.00393 (0.0125)	-0.0162 (0.0120)
Tid på institution	-0.0781 (0.0608)	-0.0881* (0.0468)	-0.0231 (0.0472)
År med ny adresse som 0-10-årig	-0.00930 (0.00925)	-0.0158 (0.00984)	-0.0208** (0.0101)
Skoleudsat	0.0659 (0.0527)	0.0555 (0.0554)	-0.0208 (0.0540)
Specialundervisning, indskoling	0.281** (0.136)	-0.147 (0.154)	-0.175 (0.135)
Skole-score, indskoling	-0.0326 (0.0235)	-0.0354 (0.0301)	-0.0285 (0.0275)
Mor og far uden uddannelse	1.499*** (0.192)	1.302*** (0.184)	1.989*** (0.178)
Husstandsindkomst som 0-10-årig	-0.0207 (0.0827)	-0.0775 (0.0846)	-0.143* (0.0767)
Psykiatrisk diagnose som 0-10-årig	-0.0620 (0.0536)	-0.0427 (0.0520)	0.0226 (0.0490)
Mor har en psykiatrisk diagnose	0.0497 (0.0333)	0.0147 (0.0351)	-0.0112 (0.0294)
Far har en psykiatrisk diagnose	-0.0154 (0.0389)	-0.0360 (0.0320)	0.0108 (0.0409)
Årlige lægekontakter som 0-10-årig	-0.0827 (0.0867)	0.0930 (0.0727)	0.0373 (0.0722)
N	1.004	1.004	1.004

Anm.: Modellerne kontrollerer desuden for fødselsår, fødselsmåned og strata fixed effects. Bilag B.3 beskriver hver enkelt kontrolvariabel. Standardfejl clustered på personens handlekommune som 9-14-årig i parentes. Signifikante forskelle på 10, 5 og 1 pct. signifikansniveau angives ved hhv. *, ** og ***.

Tabel B.12 Analyse af resultater ved folkeskolens afgangsprøve
(*first stage* med Lær for Livet-deltagelse som afhængig variabel)

	Mindst én prøve	Bestået FSA	Karaktergennemsnit
Kommunens deltagelsesgrad	1.701*** (0.105)	1.700*** (0.105)	1.793*** (0.0984)
Kommune-score for udfaldsmålet	0.0506 (0.300)	0.00432 (0.243)	0.00566 (0.0204)
Kvinde	0.0199 (0.0149)	0.0198 (0.0150)	0.0110 (0.0166)
Indvandrere	0.0485 (0.0515)	0.0485 (0.0515)	0.0151 (0.0494)
Efterkommer	0.0115 (0.0186)	0.0114 (0.0186)	-0.00652 (0.0169)
Alder ved første anbringelse	-0.00115 (0.00411)	-0.00113 (0.00409)	0.000285 (0.00587)
Tid på institution	-0.00179 (0.0180)	-0.00185 (0.0180)	0.0254 (0.0238)
År med ny adresse som 0-10-årig	-0.000121 (0.00420)	-0.000138 (0.00420)	-0.00316 (0.00426)
Skoleudsat	-0.00363 (0.0162)	-0.00364 (0.0162)	0.0137 (0.0214)
Specialundervisning, indskoling	-0.112 (0.0841)	-0.111 (0.0840)	-0.0649 (0.0996)
Skole-score, indskoling	0.00220 (0.00903)	0.00219 (0.00944)	-0.0000380 (0.0113)
Mor og far uden uddannelse	-0.219** (0.0911)	-0.219** (0.0909)	-0.135 (0.112)
Husstandsindkomst som 0-10-årig	0.0115 (0.0331)	0.0114 (0.0331)	0.0306 (0.0399)
Psykiatrisk diagnose som 0-10-årig	-0.0439** (0.0178)	-0.0440** (0.0177)	-0.0289 (0.0186)
Mor har en psykiatrisk diagnose	0.0183 (0.0140)	0.0183 (0.0140)	0.0166 (0.0163)
Far har en psykiatrisk diagnose	-0.00626 (0.0149)	-0.00620 (0.0148)	-0.0187 (0.0150)
Årlige lægekontakter som 0-10-årig	-0.0399 (0.0512)	-0.0399 (0.0510)	-0.0168 (0.0609)
N	1.926	1.926	1.399

Anm.: Modellerne kontrollerer desuden for fødselsår, fødselsmåned og strata fixed effects. Bilag B.3 beskriver hver enkelt kontrolvariabel. Standardfejl clustered på personens handlekommune som 9-14-årig i parentes. Signifikante forskelle på 10, 5 og 1 pct. signifikansniveau angives ved hhv. *, ** og ***.

Tabel B.13 Analyse af resultater ved folkeskolens afgangsprøve
(hovedresultater, *second stage*)

	Mindst én prøve	Bestået FSA	Karaktergennemsnit
Lær for Livet-forløb	0.0800* (0.0415)	0.145*** (0.0473)	1.190*** (0.284)
Kommune-score for udfaldsmålet	-0.171 (0.494)	-0.117 (0.412)	0.135 (0.167)
Kvinde	-0.000494 (0.0176)	0.0931*** (0.0190)	0.535*** (0.103)
Indvandrere	0.0595 (0.0693)	0.192** (0.0748)	1.194*** (0.439)
Efterkommer	0.0358 (0.0268)	0.137*** (0.0428)	0.282 (0.233)
Alder ved første anbringelse	0.00297 (0.00555)	-0.000222 (0.00698)	-0.0210 (0.0505)
Tid på institution	-0.00363 (0.0331)	-0.0721** (0.0350)	-0.320 (0.196)
År med ny adresse som 0-10-årig	-0.00359 (0.00445)	-0.00556 (0.00525)	-0.0716** (0.0343)
Skoleudsat	-0.145*** (0.0265)	-0.118*** (0.0257)	-0.417*** (0.162)
Specialundervisning, indskoling	-0.175 (0.153)	0.0225 (0.177)	-0.0882 (1.177)
Skole-score, indskoling	0.0217* (0.0115)	0.0435*** (0.0128)	0.497*** (0.110)
Mor og far uden uddannelse	0.00431 (0.0998)	0.205* (0.125)	-0.588 (0.796)
Husstandsindkomst som 0-10-årig	-0.00612 (0.0342)	0.0390 (0.0358)	0.447 (0.320)
Psykiatrisk diagnose som 0-10-årig	-0.0971*** (0.0293)	-0.0808*** (0.0301)	-0.0594 (0.182)
Mor har en psykiatrisk diagnose	0.0507*** (0.0165)	0.0527** (0.0241)	0.302** (0.140)
Far har en psykiatrisk diagnose	0.0301* (0.0159)	0.0408** (0.0202)	0.178 (0.117)
Årlige lægekontakter som 0-10-årig	-0.0982** (0.0400)	-0.0668 (0.0424)	0.357 (0.267)
N	1.926	1.926	1.399

Anm.: Modellerne kontrollerer desuden for fødselsår, fødselsmåned og strata fixed effects. Bilag B.3 beskriver hver enkelt kontrolvariabel. Standardfejl clustered på personens handlekommune som 9-14-årig i parentes. Signifikante forskelle på 10, 5 og 1 pct. signifikansniveau angives ved hhv. *, ** og ***.

Tabel B.14 Analyse af videre uddannelsesforløb
(*first stage* med Lær for Livet-deltagelse som afhængig variabel)

	Ungdomsuddannelse	Gymnasium	Erhvervsuddannelse
Kommunens deltagelsesgrad	2.261*** (0.184)	2.261*** (0.184)	2.261*** (0.184)
Kommune-score for udfaldsmålet	0.734 (0.544)	0.734 (0.544)	0.734 (0.544)
Kvinde	0.0388* (0.0196)	0.0388* (0.0196)	0.0388* (0.0196)
Indvandrer	0.142 (0.115)	0.142 (0.115)	0.142 (0.115)
Efterkommer	0.0472 (0.0394)	0.0472 (0.0394)	0.0472 (0.0394)
Alder ved første anbringelse	-0.00253 (0.00995)	-0.00253 (0.00995)	-0.00253 (0.00995)
Tid på institution	0.0642* (0.0354)	0.0642* (0.0354)	0.0642* (0.0354)
År med ny adresse som 0-10-årig	0.00550 (0.00439)	0.00550 (0.00439)	0.00550 (0.00439)
Skoleudsat	0.0477* (0.0286)	0.0477* (0.0286)	0.0477* (0.0286)
Specialundervisning, indskoling	-0.0407 (0.179)	-0.0407 (0.179)	-0.0407 (0.179)
Skole-score, indskoling	-0.00603 (0.0150)	-0.00603 (0.0150)	-0.00603 (0.0150)
Mor og far uden uddannelse	0.0697 (0.151)	0.0697 (0.151)	0.0697 (0.151)
Husstandsindkomst som 0-10-årig	0.0634 (0.0573)	0.0634 (0.0573)	0.0634 (0.0573)
Psykiatrisk diagnose som 0-10-årig	-0.0443* (0.0265)	-0.0443* (0.0265)	-0.0443* (0.0265)
Mor har en psykiatrisk diagnose	0.0155 (0.0225)	0.0155 (0.0225)	0.0155 (0.0225)
Far har en psykiatrisk diagnose	-0.0248 (0.0251)	-0.0248 (0.0251)	-0.0248 (0.0251)
Årlige lægekontakter som 0-10-årig	0.0175 (0.0504)	0.0175 (0.0504)	0.0175 (0.0504)
N	774	774	774

Anm.: Modellerne kontrollerer desuden for fødselsår, fødselsmåned og strata fixed effects. Bilag B.3 beskriver hver enkelt kontrolvariabel. Standardfejl clustered på personens handlekommune som 9-14-årig i parentes. Signifikante forskelle på 10, 5 og 1 pct. signifikansniveau angives ved hhv. *, ** og ***.

**Tabel B.15 Analyse af videre uddannelsesforløb
(hovedresultater, second stage)**

	Ungdomsuddannelse	Gymnasium	Erhvervsuddannelse
Lær for Livet-forløb	0.191* (0.109)	0.119 (0.0767)	0.0567 (0.126)
Kommune-score for udfaldsmålet	-1.628** (0.752)	-1.319** (0.547)	-0.335 (0.787)
Kvinde	0.0457 (0.0296)	0.169*** (0.0317)	-0.0933*** (0.0311)
Indvandrer	0.00412 (0.143)	0.127 (0.0990)	-0.0341 (0.207)
Efterkommer	0.138*** (0.0444)	0.194*** (0.0574)	-0.0936 (0.0712)
Alder ved første anbringelse	0.00915 (0.0109)	0.00604 (0.0124)	-0.00426 (0.0124)
Tid på institution	-0.111** (0.0491)	-0.101** (0.0441)	-0.0139 (0.0460)
År med ny adresse som 0-10-årig	0.000782 (0.00938)	-0.00334 (0.00829)	0.00908 (0.0114)
Skoleudsat	-0.195*** (0.0337)	-0.110*** (0.0291)	-0.101*** (0.0294)
Specialundervisning, indskoling	-0.0657 (0.232)	-0.215** (0.0886)	0.0984 (0.229)
Skole-score, indskoling	0.0428** (0.0215)	0.0431** (0.0176)	0.00000746 (0.0207)
Mor og far uden uddannelse	0.269 (0.202)	0.121 (0.187)	0.107 (0.215)
Husstandsindkomst som 0-10-årig	0.0745 (0.0847)	0.0870 (0.0657)	0.0155 (0.0749)
Psykiatrisk diagnose som 0-10-årig	-0.119** (0.0515)	-0.0891** (0.0351)	-0.0683 (0.0481)
Mor har en psykiatrisk diagnose	0.0430 (0.0335)	0.0864*** (0.0288)	-0.0446 (0.0307)
Far har en psykiatrisk diagnose	0.0535 (0.0374)	0.0740** (0.0307)	0.0111 (0.0396)
Årlige lægekontakter som 0-10-årig	-0.0448 (0.0616)	-0.0345 (0.0659)	0.00261 (0.0732)
N	774	774	774

Anm.: Modellerne kontrollerer desuden for fødselsår, fødselsmåned og strata fixed effects. Bilag B.3 beskriver hver enkelt kontrolvariabel. Standardfejl clustered på personens handlekommune som 9-14-årig i parentes. Signifikante forskelle på 10, 5 og 1 pct. signifikansniveau angives ved hhv. *, ** og ***.

Tabel B.16 Analyse af offentlig overførselsindkomst og lægekontakter
(*first stage* med Lær for Livet-deltagelse som afhængig variabel)

	Overførselsindkomst (uger årligt)	Log af lægekontakter (antal årligt)
Kommunens deltagelsesgrad	1.987*** (0.0902)	2.025*** (0.0912)
Kommune-score for udfaldsmålet	-0.0445*** (0.0154)	0.0318 (0.129)
Kvinde	0.0336** (0.0137)	0.0353** (0.0136)
Indvandrer	0.0560 (0.0594)	0.0547 (0.0616)
Efterkommer	-0.0181 (0.0299)	-0.00459 (0.0275)
Alder ved første anbringelse	-0.000317 (0.00577)	-0.000219 (0.00572)
Tid på institution	0.0325 (0.0246)	0.0418 (0.0255)
År med ny adresse som 0-10-årig	0.00289 (0.00455)	0.00141 (0.00460)
Skoleudsat	0.0265 (0.0210)	0.0244 (0.0212)
Specialundervisning, indskoling	0.0131 (0.175)	0.0137 (0.175)
Skole-score, indskoling	-0.000615 (0.0122)	0.00454 (0.0130)
Mor og far uden uddannelse	0.0348 (0.186)	0.0177 (0.186)
Husstandsindkomst som 0-10-årig	0.0461 (0.0343)	0.0491 (0.0346)
Psykiatrisk diagnose som 0-10-årig	-0.0257 (0.0172)	-0.0231 (0.0174)
Mor har en psykiatrisk diagnose	0.00616 (0.0167)	0.00744 (0.0168)
Far har en psykiatrisk diagnose	-0.0262 (0.0171)	-0.0240 (0.0172)
Årlige lægekontakter som 0-10-årig	-0.00689 (0.0452)	-0.0116 (0.0454)
N	3.984	3.984

Anm.: Modellerne kontrollerer desuden for fødselsår, fødselsmåned, alder og strata fixed effects. Bilag B.3 beskriver hver enkelt kontrolvariabel. Standardfejl clustered på personens handlekommune som 9-14-årig i parentes. Signifikante forskelle på 10, 5 og 1 pct. signifikansniveau angives ved hhv. *, ** og ***.

Tabel B.17 Analyse af offentlig overførselsindkomst og lægekontakter
(hovedresultater, *second stage*)

	Overførselsindkomst (uger årligt)	Log af lægekontakter (antal årligt)
Lær for Livet-forløb	-5.306*** (2.056)	-0.0578 (0.0839)
Kommune-score for udfaldsmålet	-0.395 (1.377)	0.823*** (0.317)
Kvinde	1.157 (0.813)	0.718*** (0.0315)
Indvandrer	-5.949*** (1.920)	-0.0249 (0.108)
Efterkommer	-4.432*** (1.473)	-0.113* (0.0609)
Alder ved første anbringelse	-0.343 (0.279)	-0.00898 (0.0140)
Tid på institution	3.175*** (1.230)	0.0137 (0.0506)
År med ny adresse som 0-10-årig	0.161 (0.224)	0.0220** (0.0108)
Skoleudsat	3.586*** (0.862)	-0.0184 (0.0311)
Specialundervisning, indskoling	-7.175 (6.979)	0.0935 (0.206)
Skole-score, indskoling	-1.387** (0.569)	0.0176 (0.0234)
Mor og far uden uddannelse	3.818 (9.965)	-0.0958 (0.341)
Husstandsindkomst som 0-10-årig	-1.835 (1.781)	0.174** (0.0800)
Psykiatrisk diagnose som 0-10-årig	5.055*** (1.199)	0.159*** (0.0493)
Mor har en psykiatrisk diagnose	-0.838 (0.793)	-0.0104 (0.0360)
Far har en psykiatrisk diagnose	-1.215 (0.838)	0.0299 (0.0338)
Årlige lægekontakter som 0-10-årig	2.007 (1.380)	0.354*** (0.0781)
N	3.984	3.984

Anm.: Modellerne kontrollerer desuden for fødselsår, fødselsmåned, alder og strata fixed effects. Bilag B.3 beskriver hver enkelt kontrolvariabel. Standardfejl clustered på personens handlekommune som 9-14-årig i parentes. Signifikante forskelle på 10, 5 og 1 pct. signifikansniveau angives ved hhv. *, ** og ***.

Tabel B.18 Analyse af bostøtte, botilbud og kriminalitet
(*first stage* med Lær for Livet-deltagelse som afhængig variabel)

	Bostøtte	Botilbud	Straffesag	Fængselsdom
Kommunens deltagelsesgrad	2.021*** (0.0883)	2.006*** (0.0927)	2.019*** (0.177)	2.019*** (0.177)
Kommune-score for udfaldsmålet	-7.331*** (2.527)	-7.334** (3.691)	0.0977 (2.506)	0.0977 (2.506)
Kvinde	0.0356** (0.0138)	0.0345** (0.0135)	0.0542*** (0.0182)	0.0542*** (0.0182)
Indvandrer	0.0589 (0.0598)	0.0594 (0.0613)	0.0963 (0.0954)	0.0963 (0.0954)
Efterkommer	-0.0159 (0.0295)	-0.00784 (0.0285)	-0.0245 (0.0397)	-0.0245 (0.0397)
Alder ved første anbringelse	0.0000532 (0.00579)	-0.000312 (0.00572)	0.00174 (0.00771)	0.00174 (0.00771)
Tid på institution	0.0355 (0.0247)	0.0413 (0.0253)	0.0657* (0.0350)	0.0657* (0.0350)
År med ny adresse som 0-10-årig	0.00269 (0.00449)	0.00210 (0.00455)	-0.000394 (0.00578)	-0.000394 (0.00578)
Skoleudsat	0.0257 (0.0210)	0.0243 (0.0210)	0.0212 (0.0281)	0.0212 (0.0281)
Specialundervisning, indskoling	0.0143 (0.174)	0.0118 (0.175)	-0.139 (0.114)	-0.139 (0.114)
Skole-score, indskoling	0.00189 (0.0124)	0.00484 (0.0127)	0.000611 (0.0177)	0.000611 (0.0177)
Mor og far uden uddannelse	0.0308 (0.188)	0.0248 (0.185)	0.0550 (0.105)	0.0550 (0.105)
Husstandsindkomst som 0-10-årig	0.0468 (0.0343)	0.0491 (0.0355)	0.0420 (0.0494)	0.0420 (0.0494)
Psykiatrisk diagnose som 0-10-årig	-0.0243 (0.0175)	-0.0235 (0.0173)	-0.0124 (0.0292)	-0.0124 (0.0292)
Mor har en psykiatrisk diagnose	0.00652 (0.0167)	0.00616 (0.0167)	0.0108 (0.0230)	0.0108 (0.0230)
Far har en psykiatrisk diagnose	-0.0249 (0.0171)	-0.0252 (0.0171)	-0.0300 (0.0270)	-0.0300 (0.0270)
Årlige lægekontakter som 0-10-årig	-0.00751 (0.0456)	-0.00983 (0.0450)	0.0134 (0.0618)	0.0134 (0.0618)
N	3.984	3.984	1.880	1.880

Anm.: Modellerne kontrollerer desuden for fødselsår, fødselsmåned, alder og strata fixed effects. Bilag B.3 beskriver hver enkelt kontrolvariabel. Standardfejl clustered på personens handlekommune som 9-14-årig i parentes. Signifikante forskelle på 10, 5 og 1 pct. signifikansniveau angives ved hhv. *, ** og ***.

Tabel B.19 Analyse af bostøtte, botilbud og kriminalitet
(hovedresultater, *second stage*)

	Bostøtte	Botilbud	Straffesag	Fængselsdom
Lær for Livet-forløb	-0.0316 (0.0286)	-0.0405** (0.0171)	-0.0785*** (0.0265)	-0.00864 (0.0222)
Kommune-score for udfaldsmålet	6.229*** (1.527)	-1.458 (2.456)	0.286 (1.458)	1.360 (1.056)
Kvinde	0.0210* (0.0109)	-0.00527 (0.0108)	-0.0928*** (0.0161)	-0.0456*** (0.0132)
Indvandrer	-0.0368*** (0.0139)	0.0136 (0.0292)	0.0298 (0.0495)	-0.00699 (0.0332)
Efterkommer	-0.0441*** (0.0117)	-0.0121 (0.0229)	0.0621** (0.0264)	0.0418** (0.0186)
Alder ved første anbringelse	-0.00169 (0.00359)	0.00471 (0.00341)	-0.000959 (0.00429)	-0.000439 (0.00224)
Tid på institution	0.0435* (0.0239)	0.0412** (0.0169)	0.00281 (0.0253)	0.00257 (0.0183)
År med ny adresse som 0-10-årig	0.000588 (0.00271)	0.000648 (0.00221)	-0.000135 (0.00454)	-0.000402 (0.00237)
Skoleudsat	0.0263** (0.0127)	0.0375*** (0.0145)	-0.0273* (0.0159)	-0.0236** (0.0100)
Specialundervisning, indskoling	-0.0171 (0.163)	0.0759 (0.144)	-0.0861* (0.0480)	-0.0291 (0.0286)
Skole-score, indskoling	-0.00834 (0.00750)	-0.0186*** (0.00679)	-0.0125 (0.0113)	0.000126 (0.00682)
Mor og far uden uddannelse	-0.109 (0.0792)	-0.0872 (0.0688)	-0.116** (0.0555)	0.00652 (0.0114)
Husstandsindkomst som 0-10-årig	-0.0177 (0.0225)	0.0113 (0.0273)	-0.0863** (0.0341)	-0.0355 (0.0342)
Psykiatrisk diagnose som 0-10-årig	0.0349** (0.0154)	0.0634*** (0.0188)	0.00441 (0.0237)	0.00176 (0.0189)
Mor har en psykiatrisk diagnose	-0.00707 (0.00962)	-0.0219** (0.0107)	0.00000281 (0.0160)	-0.00623 (0.0123)
Far har en psykiatrisk diagnose	-0.0172 (0.0118)	-0.0121 (0.00951)	-0.00737 (0.0162)	0.00832 (0.00888)
Årlige lægekontakter som 0-10-årig	0.0504** (0.0197)	0.0398 (0.0257)	0.0297 (0.0301)	0.00420 (0.0216)
N	3.984	3.984	1.880	1.880

Anm.: Modellerne kontrollerer desuden for fødselsår, fødselsmåned, alder og strata fixed effects. Bilag B.3 beskriver hver enkelt kontrolvariabel. Standardfejl clustered på personens handlekommune som 9-14-årig i parentes. Signifikante forskelle på 10, 5 og 1 pct. signifikansniveau angives ved hhv. *, ** og ***.

B.7 Robusthedsanalyser

I de følgende tabeller B.20 og B.21 præsenterer vi robusthedsanalyser af rapportens hovedanalyse vedrørende karaktergennemsnit ved folkeskolens afgangsprøve. Tabel B.20 præsenterer robusthedsanalyser, hvor vi ændrer på analysepopulationen, altså hvem der indgår i datagrundlaget for analyserne. Tabel B.21 præsenterer robusthedsanalyser, hvor vi ændrer på analysedesignet. Nedenstående liste giver et overblik over de undersøgte robusthedsanalyser:

- Ekskludere elever som tager folkeskolens afgangsprøve i 2020 (tabel B.20, kolonne 1).
- Ekskludere kommuner med få (men dog ikke ingen) Lær for Livet deltagere (tabel B.20, kolonne 2).
- Kun beholde Lær for Livet-deltagere *uden* en mentor (tabel B.20, kolonne 3).
- Kun beholde Lær for Livet-deltagere *med* en mentor (tabel B.20, kolonne 4).
- Inkludere alle anbragte i datagrundlaget og ikke kun det balancerede sample (tabel B.20, kolonne 5).
- Fjerne strata fixed effects (tabel B.20, kolonne 1).
- Fjerne alle kontrolvariable på nær kommune-score og fødselsår (tabel B.21, kolonne 2).
- Inkludere personen selv i beregningen af instrumentet til IV-modellen (tabel B.21, kolonne 3).

I kolonne 1 af tabel B.20 fjerner vi elever, der var til 9. klasses afgangsprøve i 2020. Denne årgangs afgangskarakterer er påvirket af Covid-19, da en del af afgangsprøverne blev aflyst, og prøvekaraktererne blev erstattet med standpunktskarakterer. Samtidig blev afsluttende standpunktskarakterer ophævet til prøvekarakterer, hvis standpunktskaraktererne var højere end prøvekaraktererne. Vi ser, at effekten af Lær for Livet er 1,12 karakterpoint i denne robusthedsanalyse, hvilket lægger sig tæt op ad estimatet på 1,19 i hovedanalysen. Den statistiske usikkerhed stiger dog i robusthedsanalysen. P-værdien er dog stadig 0,033, hvilket betyder, at resultatet er signikant på det traditionelle 5 pct. signifikansniveau.

I kolonne 2 af tabel B.20 fjerner vi personer, hvor deres handlekommunes deltagelsesgrad er højere end nul men under fem pct., mens personen er 9 til 14 år. Vi foretager denne afgrænsning for at undersøge om effekten er drevet af personer, der vurderes at have meget stor gavn af læringsprogrammet. Det gør vi ud fra antagelsen om, at kommuner som kun tilbyder et Lær for Livet-forløb til meget få børn, udvælger dem med størst forventet gavn af programmet. Effekten af Lær for Livet falder en smule, om end forskellen til estimatet i hovedanalysen ikke er statistisk forskellig fra nul. Omvendt stiger den estimerede effekt kraftigt, når vi kun betragter kommuner med få eller ingen deltagere (ej vist i tabellen). Der er således indikationer på, at kommunerne først udvælger de børn, som har størst gavn af indsatsen.

I kolonne 3 og 4 af tabel B.20 beholder vi kun Lær for Livet-deltagere hhv. *uden* en tilknyttet mentor (kolonne 3) og *med* en tilknyttet mentor (kolonne 4). Disse to robusthedsanalyser undersøger, om effekten af Lær for Livet er drevet af mentorer og om de andre indsætter også har en effekt på deltagerne. Det er værd at bemærke, at mentortilknytning kan være endogen, da det især er visse geografiske områder, som mangler mentorer. Resultaterne i kolonne 3 og 4 viser dog, at effekten af Lær for Livet er positiv for begge grupper. Samtidig er sammenhængen mellem programdeltagelse og karakterer stærkere for deltagere *med* en mentor i forhold til deltagere *uden* en mentor. Der er altså en indikation på, at mentorordningen har en positiv effekt på deltagerne, men at også de andre indsatser (fx Learning Camps) har positive effekter.

I kolonne 5 af tabel B.20 inkluderer vi alle anbragte i Lær for Livets målgruppe og ikke kun det balancerede sample (se første paragraf i afsnit 3.2.2 for præcisering af dataafgrænsning). Den samlede gruppe af anbragte afviger dog fra Lær for Livet-deltagerne på en række punkter, jf. tabel 3.1. Resultatet af denne robusthedsanalyse skal derfor ses med det forbehold, at kontrolgruppen ikke er direkte sammenlignelig med kontrolgruppen i det balancerede sample. Den gennemsnitlige effekt af Lær for Livet falder fra 1,19 karakterpoint til 0,86 karakterpoint. Samtidig stiger den statistiske usikkerhed til en p-værdi på 0,014. Forskellen mellem effekttestimatet fra hovedanalysen og effekttestimatet fra denne robusthedsanalyse er dog ikke statistisk forskellig fra nul.

I kolonne 1 af tabel B.21 fjerner vi strata fixed effects, så Lær for Livet-deltagerne ikke kun sammenlignes med personer i deres egen stratum af det balancerede sample. Modellen kontrollerer dog stadig for de variable, som bruges til at konstruere det balancerede sample – dog kun i en lineær sammenhæng. Effekttestimatet på karaktergennemsnit afviger kun marginalt fra estimatet i hovedanalysen.

I kolonne 2 af tabel B.21 fjerner vi alle kontrolvariable på nær kommune-score og fødselsår. Vi foretager denne robusthedsanalyse, da analysedesignet i princippet burde være i stand til at estimere den sande effekt af Lær for Livet uden de ekstra kontrolvariable. Vores identificerende variation kommer nemlig fra forskelle mellem kommuner og ikke mellem individer. Vi inkluderer en kontrol for, hvordan kommunens ikke-anbragte klarer sig til folkeskolens afgangsprøve, da den identificerende antagelse er, at der – betinget på eventuelle kontrolvariable – ikke er forskel i "kvalitet" mellem Lær for Livets samarbejdskommuner og andre kommuner. For at øge sandsynligheden for at antagelsen holder, betinger vi på det gennemsnitlige resultat for ikke-anbragte i kommunen. Vi betinger desuden på fødselsår, da yngre årgange i højere grad har deltaget i Lær for Livet og karaktergennemsnittet har været stigende over analyseperioden. Effekttestimatet ligger igen tæt op ad estimatet i hovedanalysen.

I kolonne 3 af tabel B.21 ændrer vi måden, hvorpå vi konstruerer instrumentet til modellen. I hovedanalysen bruger vi ikke personens egen observation i konstruktionen af handlekommunens samarbejdsgrad med Lær for Livet. Vi følger denne tilgang for at undgå, at de anbragtes egne uobserverede forhold påvirker instrumentet. Det betyder dog også, at instrumentet for en Lær for Livet-deltager med en bestemt handlekommune og fra en bestemt fødselsårgang er lavere end instrumentet for en anbragt uden et Lær for Livet-forløb med samme handlekommune og fra samme fødselsårgang. Vi undersøger derfor, om effekttestimatet er sensitivt i forhold til at ændre instrumentet til at være afhængigt af personens egen Lær for Livet-deltagelse. Den estimerede effekt af Lær for Livet ligger også i denne robusthedsanalyse tæt på effekttestimatet i hovedanalysen.

Tabel B.20 Robusthedsanalyser af karaktergennemsnit, hvor vi ændrer datagrundlaget

	Ekskl. Covid- årgang	Ekskl. kom- muner med få deltagere	Kun deltagere uden mentor	Kun deltagere med mentor	Inkl. alle i mål- gruppen
Lær for Livet-forløb	1.127** (0.528)	1.085*** (0.282)	1.482** (0.674)	2.027*** (0.485)	0.861** (0.349)
Kommune-score for udfaldsmålet	0.122 (0.146)	0.0665 (0.185)	0.371** (0.176)	-0.00919 (0.189)	0.314*** (0.120)
Kvinde	0.464*** (0.133)	0.444*** (0.113)	0.559*** (0.114)	0.552*** (0.111)	0.393*** (0.0676)
Indvandrere	1.064** (0.494)	1.013** (0.460)	1.328*** (0.473)	1.108** (0.463)	0.892*** (0.254)
Efterkommer	0.305 (0.229)	0.341 (0.301)	0.201 (0.244)	0.360 (0.264)	0.178 (0.147)
Alder ved første anbringelse	-0.0657 (0.0566)	-0.0492 (0.0523)	0.00106 (0.0549)	-0.0300 (0.0498)	-0.0193 (0.0277)
Tid på institution	-0.426* (0.251)	-0.218 (0.241)	-0.479** (0.232)	-0.126 (0.220)	-0.166 (0.131)
År med ny adresse som 0-10-årig	-0.0579 (0.0356)	-0.0952** (0.0412)	-0.0858** (0.0346)	-0.0712** (0.0351)	-0.0452** (0.0220)
Skoleudsat	0.0494** (0.0229)	0.0300 (0.0212)	1.240** (0.585)	0.339 (0.351)	-0.128 (0.118)
Specialundervisning, indskoling	-1.001 (1.195)	-0.150 (1.428)	0.147 (1.130)	-1.018 (1.073)	0.424 (0.812)
Skole-score, indskoling	0.546*** (0.115)	0.535*** (0.126)	0.459*** (0.100)	0.559*** (0.113)	0.394*** (0.0475)
Mor og far uden uddannelse	-1.296 (0.868)	-0.774 (0.902)	-0.248 (0.797)	-0.616 (0.813)	-1.470 (1.015)
Husstandsindkomst som 0-10-årig	0.671* (0.345)	0.445 (0.375)	0.543 (0.345)	0.580* (0.305)	0.890*** (0.202)
Psykiatrisk diagnose som 0-10-årig	0.0961 (0.242)	-0.136 (0.214)	-0.00700 (0.189)	-0.0609 (0.198)	-0.193 (0.130)
Mor har en psykiatrisk diagnose	0.235 (0.157)	0.344** (0.156)	0.277* (0.141)	0.350** (0.157)	0.257*** (0.0706)
Far har en psykiatrisk diagnose	0.200 (0.127)	0.0872 (0.134)	0.185 (0.119)	0.143 (0.138)	0.0312 (0.0794)
Årlige lægekontakter som 0-10-årig	-0.0470 (0.304)	0.453 (0.314)	0.188 (0.257)	0.347 (0.281)	-0.0729 (0.135)
N	1.016	1.130	1.251	1.304	4.306

Anm.: Modellerne kontrollerer desuden for fødselsår, fødselsmåned og strata fixed effects. Bilag B.3 beskriver hver enkelt kontrolvariabel. Kolonne 1 ekskluderer personer, der har været til en 9. klasses afgangsprøve i 2020. Kolonne 2 ekskluderer personer, hvor deres handlekommunes deltagelsesgrad er højere end nul men under fem pct., mens personen er 9 til 14 år. Kolonne 3 ekskluderer Lær for Livet-deltagere, der ikke er blevet tildelt en mentor. Kolonne 4 ekskluderer Lær for Livet-deltagere, der er blevet tildelt en mentor. Kolonne 5 inkluderer alle anbragte i Lær for Livets målgruppe og ikke kun det balancerede sample (se desuden første paragraf i afsnit 3.2.2 for præcisering af dataafgrænsning). Standardfejl clusteret på personens handlekommune som 9-14-årig i parentes. Signifikante forskelle på 10, 5 og 1 pct. signifikansniveau angives ved hhv. *, ** og ***.

Tabel B.21 Robusthedsanalyser af karaktergennemsnit, hvor vi ændrer analysedesign

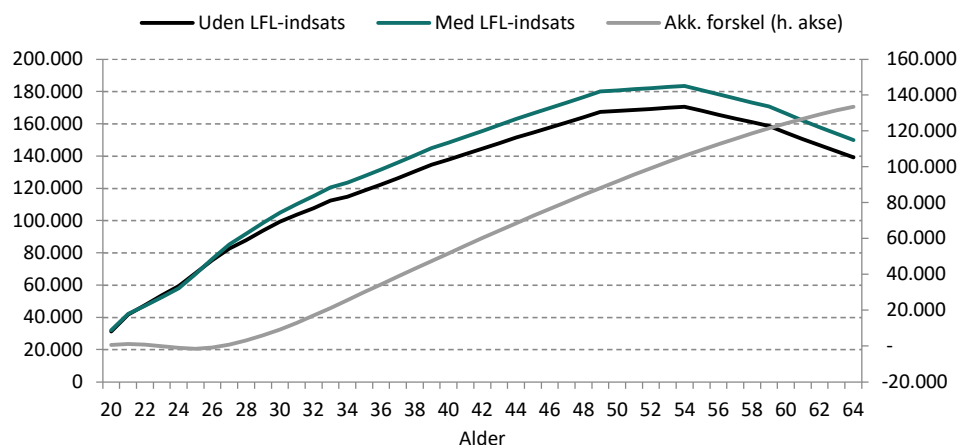
	Uden strata fixed effects	Kun kontrol for kommune-score og fødselsår	Ændring af beregning af instrument
Lær for Livet-forløb	1.195*** (0.303)	1.071*** (0.342)	1.069*** (0.262)
Kommune-score for udfaldsmålet	0.115 (0.165)	0.567*** (0.167)	0.145 (0.167)
Kvinde	0.525*** (0.0964)		0.535*** (0.103)
Indvandrere	1.288*** (0.425)		1.190*** (0.439)
Efterkommer	0.257 (0.226)		0.282 (0.232)
Alder ved første anbringelse	-0.0250 (0.0203)		-0.0208 (0.0503)
Tid på institution	-0.280 (0.175)		-0.316 (0.195)
År med ny adresse som 0-10-årig	-0.0680** (0.0334)		-0.0718** (0.0340)
Skoleudsat	0.792* (0.431)		0.826** (0.408)
Specialundervisning, indskoling	-0.788*** (0.190)		-0.0776 (1.195)
Skole-score, indskoling	0.490*** (0.103)		0.498*** (0.110)
Mor og far uden uddannelse	-0.798*** (0.119)		-0.607 (0.790)
Husstandsindkomst som 0-10-årig	0.493 (0.309)		0.456 (0.317)
Psykiatrisk diagnose som 0-10-årig	-0.0556 (0.192)		-0.0616 (0.182)
Mor har en psykiatrisk diagnose	0.296** (0.137)		0.304** (0.140)
Far har en psykiatrisk diagnose	0.167 (0.113)		0.175 (0.116)
Årlige lægekontakter som 0-10-årig	-0.0366 (0.173)		0.353 (0.266)
N	1.399	1.399	1.399

Anm.: Kolonne 1 kontrollerer desuden for fødselsår og fødselsmåned, mens strata fixed effects fjernes. Kolonne 2 kontrollerer kun for kommune-score og fødselsår. Kolonne 3 bruger personens egen observation i beregningen af handlekommunens samarbejdsgrad med Lær for Livet. Standardfejl clustered på personens handlekommune som 9-14-årig i parentes. Signifikante forskelle på 10, 5 og 1 pct. signifikansniveau angives ved hhv. *, ** og ***.

B.8 Potentielle gevinster på de offentlige finanser

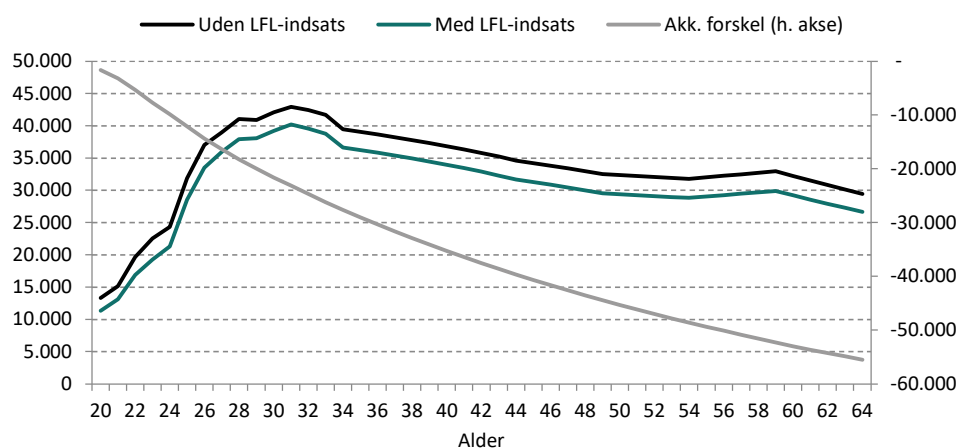
I de følgende figurer B.1 til B.7 viser vi de forventede skattebetalinger og offentlige udgiftstræk for anbragte uden og med et Lær for Livet-forløb.

Figur B.1 Modelforventede skattebetalinger for anbragte uden og med et Lær for Livet-forløb

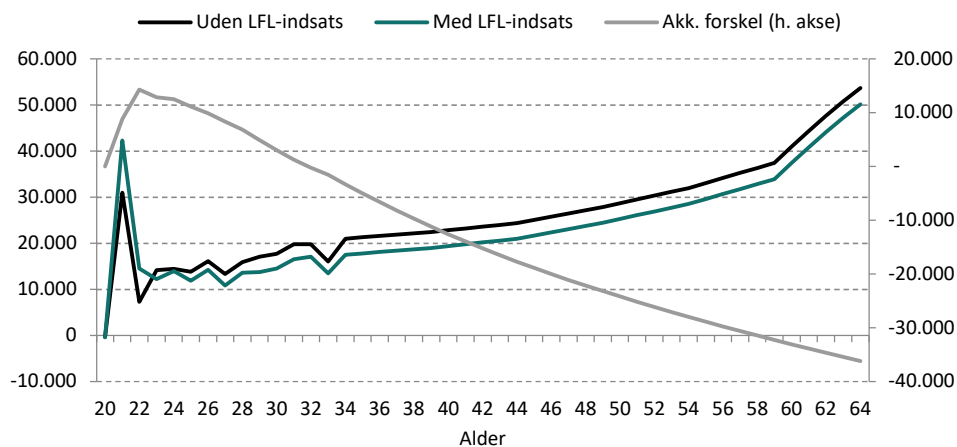
Anm.: Potentialeberegneren er baseret på søskendeforskelle i uddannelsesvariable og udfaldsmålet. Lær for Livet-effekterne kommer fra resultaterne i kapitel 3 relateret til sandsynligheden for at gå til mindst én prøve ved folkeskolens afgangsprøve i 9. klasse, karaktergennemsnittet og sandsynligheden for at påbegynde en ungdomsuddannelse. De forventede årlige værdier uden og med et Lær for Livet-forløb er ikke tilbagediskonteret. Den akkumulerede forskel mellem de to scenarier er tilbagediskonteret efter Finansministeriets regnemetode. Tallene er i 2023-priser.

Figur B.2 Modelforventede udgifter til dagpenge og kontanthjælp for anbragte uden og med et Lær for Livet-forløb

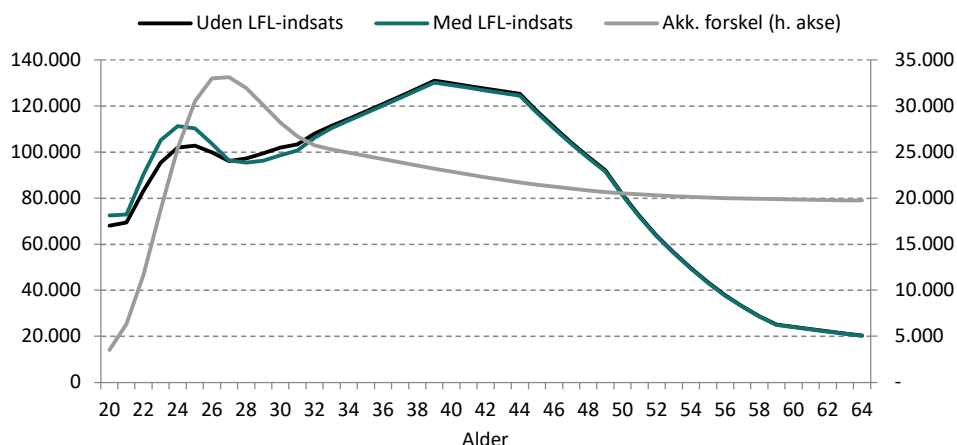
Anm.: Potentialeberegneren er baseret på søskendeforskelle i uddannelsesvariable og udfaldsmålet. Lær for Livet-effekterne kommer fra resultaterne i kapitel 3 relateret til sandsynligheden for at gå til mindst én prøve ved folkeskolens afgangsprøve i 9. klasse, karaktergennemsnittet og sandsynligheden for at påbegynde en ungdomsuddannelse. De forventede årlige værdier uden og med et Lær for Livet-forløb er ikke tilbagediskonteret. Den akkumulerede forskel mellem de to scenarier er tilbagediskonteret efter Finansministeriets regnemetode. Tallene er i 2023-priser.

Figur B.3 Modelforventede udgifter til pension og efterløn for anbragte uden og med et Lær for Livet-forløb

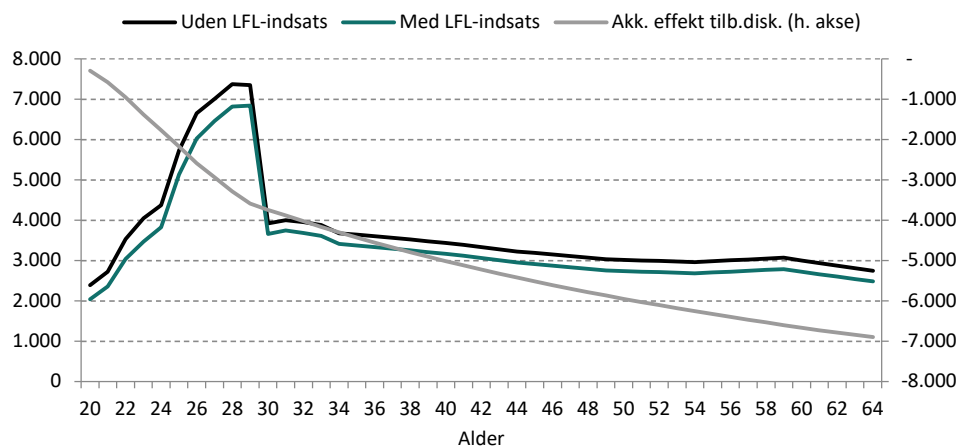
Anm.: Potentialeberegneren er baseret på søskendeforskelle i uddannelsesvariable og udfaldsmålet. Lær for Livet-effekterne kommer fra resultaterne i kapitel 3 relateret til sandsynligheden for at gå til mindst én prøve ved folkeskolens afgangsprøve i 9. klasse, karaktergennemsnittet og sandsynligheden for at påbegynde en ungdomsuddannelse. De forventede årlige værdier uden og med et Lær for Livet-forløb er ikke tilbagediskonteret. Den akkumulerede forskel mellem de to scenarier er tilbagediskonteret efter Finansministeriets regnemetode. Tallene er i 2023-priser.

Figur B.4 Modelforventede udgifter til øvrige offentlige overførsler (SU, børnecheck, grøn check, boligstøtte) for anbragte uden og med et Lær for Livet-forløb

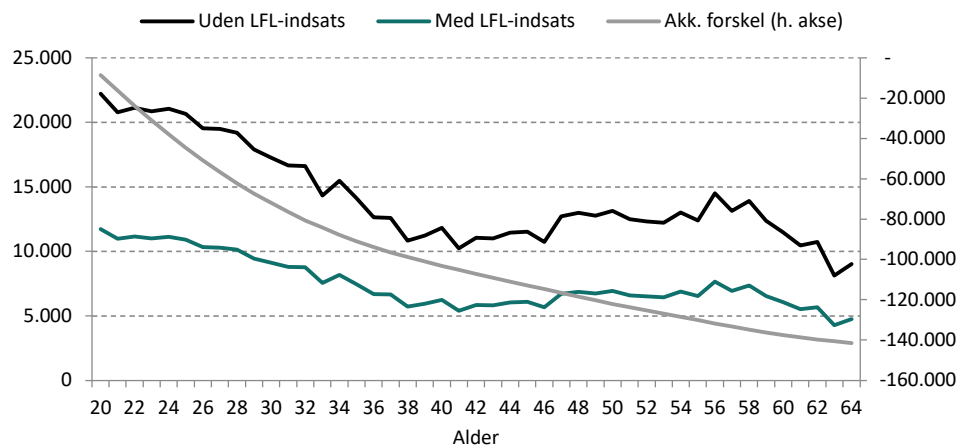
Anm.: Potentialeberegneren er baseret på søskendeforskelle i uddannelsesvariable og udfaldsmålet. Lær for Livet-effekterne kommer fra resultaterne i kapitel 3 relateret til sandsynligheden for at gå til mindst én prøve ved folkeskolens afgangsprøve i 9. klasse, karaktergennemsnittet og sandsynligheden for at påbegynde en ungdomsuddannelse. De forventede årlige værdier uden og med et Lær for Livet-forløb er ikke tilbagediskonteret. Den akkumulerede forskel mellem de to scenarier er tilbagediskonteret efter Finansministeriets regnemetode. Tallene er i 2023-priser.

Figur B.5 Modelforventede udgifter til aktivering for anbragte uden og med et Lær for Livet-forløb

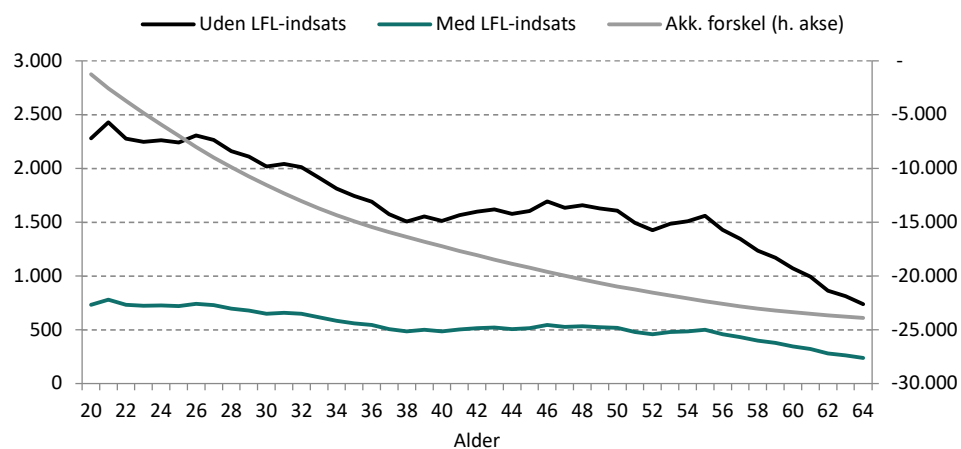
Anm.: Potentialeberegneren er baseret på søskendeforskelle i uddannelsesvariable og udfaldsmålet. Lær for Livet-effekterne kommer fra resultaterne i kapitel 3 relateret til sandsynligheden for at gå til mindst én prøve ved folkeskolens afgangsprøve i 9. klasse, karaktergennemsnittet og sandsynligheden for at påbegynde en ungdomsuddannelse. De forventede årlige værdier uden og med et Lær for Livet-forløb er ikke tilbagediskonteret. Den akkumulerede forskel mellem de to scenarier er tilbagediskonteret efter Finansministeriets regnemetode. Tallene er i 2023-priser.

Figur B.6 Modelforventede udgifter til botilbud for anbragte uden og med et Lær for Livet-forløb

Anm.: Potentialeberegneren er baseret på søskendeforskelle i uddannelsesvariable og udfaldsmålet. Lær for Livet-effekterne kommer fra resultaterne i kapitel 3 relateret til sandsynligheden for at gå til mindst én prøve ved folkeskolens afgangsprøve i 9. klasse, karaktergennemsnittet og sandsynligheden for at påbegynde en ungdomsuddannelse. De forventede årlige værdier uden og med et Lær for Livet-forløb er ikke tilbagediskonteret. Den akkumulerede forskel mellem de to scenarier er tilbagediskonteret efter Finansministeriets regnemetode. Tallene er i 2023-priser.

Figur B.7 Modelforventede udgifter til straffesager for anbragte uden og med et Lær for Livet-forløb

Anm.: Potentialeberegneren er baseret på søskendeforskelle i uddannelsesvariable og udfaldsmålet. Lær for Livet-effekterne kommer fra resultaterne i kapitel 3 relateret til sandsynligheden for at gå til mindst én prøve ved folkeskolens afgangsprøve i 9. klasse, karaktergennemsnittet og sandsynligheden for at påbegynde en ungdomsuddannelse. De forventede årlige værdier uden og med et Lær for Livet-forløb er ikke tilbagediskonteret. Den akkumulerede forskel mellem de to scenarier er tilbagediskonteret efter Finansministeriets regnemetode. Tallene er i 2023-priser.